

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

30.01.2023

Atzinums Nr. 5-04/1/2023

par SIA “VPSP” vēja elektrostaciju būvniecības Saldus novada Novadnieku un Kursīšu pagastos ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu

Derīgs līdz 2026. gada 30. janvārim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “VPSP”, reģistrācijas Nr. 40203207236, juridiskā adrese: Ķekavas novads, Baloži, Uzvaras prospekts 17 k-2 - 105, LV - 2128; e-pasts: gatis@ec.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”, reģistrācijas Nr. 40003374818, juridiskā adrese: Vīlandes iela 3 - 6, Rīga, LV – 1010; e-pasts: elle@environment.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā:

Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī - IVN) ziņojums (turpmāk - Ziņojums) Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) iesniegts 2022. gada 20. oktobrī, papildu informācija – 2022. gada 8. decembrī, 2023. gada 6. janvārī un 2023. gada 10. janvārī (turpmāk kopā saukts – Ziņojums).

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 20. panta pirmo daļu, un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

SIA “VPSP” vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) būvniecība Saldus novada Novadnieku un Kursīšu pagastos (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamās norises vieta:

Saldus novads, Novadnieku pagasts, nekustamie īpašumi ar zemes vienību kadastra apzīmējumiem 84720080087, 84720080125, 84720080089, 84720080063 un Kursīšu pagasts, nekustamie īpašumi ar zemes vienību kadastra apzīmējumiem 84620030030, 84620030101, 84620030081, 84620030050, 84620010110, 84620030003, 84620030100, 84620010045,

84620010034 (turpmāk arī – Darbības vieta, Izpētes teritorija (zemes vienības, uz kurām izskatīta iespēja 19 potenciālām VES būvniecības vietām)).

3. Īss paredzēto darbību raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un ietekmes novērtējuma procedūru:

3.1.1. Paredzētā darbība ir ne vairāk kā 12 VES izbūve, veicot novērtējumu 19 potenciālām VES būvniecības vietām. VES paredzēts izvietot teritorijās, kuru pašreizējā izmantošana, galvenokārt ir lauksaimniecībā izmantojamas zemes jeb lauku zemes, daļa no tām arī vietējas nozīmes augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijas. Potenciālās VES būvniecības vietas izskatītas nekustamo īpašumu zemes vienībās, kas ietilpst Darbības vietā (skat. šā atzinuma 2. punktu). No Ierosinātājas Iesnieguma¹ un tā papildmateriāliem² izriet, ka starp Ierosinātāju un Darbības vietā iekļauto zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 84720080087, 84720080125, 84720080089, 84720080063, 84620030081, 84620030050, 84620030030, 84620030101, 84620030081, 84620030050 īpašniekiem ir noslēgtas nodomu vienošanās par tiem piederošo īpašumu iespējamu izmantošanu Paredzētās darbības realizācijai, vai sniegta īpašnieku piekrišana Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras veikšanai. Savukārt no Izstrādātājas³ iesniegtajiem materiāliem izriet, ka Ierosinātāja par Paredzēto darbību ir informējusi arī to nekustamo īpašumu, kas iekļauti ietekmes uz vidi novērtējuma Izpētes teritorijā, īpašniekus⁴. No sākotnējās sabiedriskās apspriešanas (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) materiāliem izriet, ka Darbības vietai pieguļošajās teritorijās esošie īpašumi pieder fiziskām un juridiskām personām, kā arī valstij un pašvaldībai.

3.1.2. Paredzams, ka Darbības vietā tiks uzstādītas identiskas viena ražotāja VES, kas atbilst starptautiskajā standartā IEC⁵ 61400-1 “*Vējturbīnas. 1. daļa: Projektēšanas prasības*” definētajai III klasei, un ir piemērotas uzstādīšanai teritorijās ar zemu un vidēju vēja ātrumu. Lai panāktu pēc iespējas augstāku saražotās enerģijas apjomu ilgtermiņā, Ierosinātāja plāno uzstādīt lielas jaudas (5,5 MW – 6,8 MW) jaunākās paaudzes VES. Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī jaunākas paaudzes VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem, tajā pašā laikā ar lielāku ražošanas jaudu. Novērtēts, ka maksimālais VES kopējais augstums neatkarīgi no izvēlēta modeļa un realizējamās novietojuma alternatīvas nepārsniegs 250 m.

3.1.3. Paredzētā darbība ietver VES būvniecību, kā arī papildu nepieciešamo infrastruktūras objektu (tostarp – pievedceļu, laukumu, jaudas paaugstināšanas staciju, elektropārvades kabeļa līniju) būvniecību. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam būs nepieciešama arī meliorācijas sistēmas objektu pārkārtošana - jaunu caurteku izbūve un esošu caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Paredzētās darbības nodrošināšanai atmežošanas plānota 2,97 ha platībā, tajā skaitā piecos turbīnu montāžas laukumos ar kopējo platību 2,2 ha, kā arī pievedceļu

¹ Ierosinātājas 2019. gada 10. oktobra iesniegums “*Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju uzstādīšanai Kursīšu un Novadnieku pagastos Saldus novadā*”.

² Ierosinātājas 2019. gada 23. 29. un 30. oktobra vēstules, ar kurām iesniegta papildinformācija.

³ Izstrādātājas 2022. gada 13. aprīļa vēstule “*Par sabiedrības informēšanu*”, ar kuru iesniegti papildu sākotnējās sabiedriskās apspriešanas pasākumu pārskats, saistībā ar nepieciešamību informēt sabiedrību par izmaiņām Paredzētās darbības teritorijā.

⁴ Izstrādātājas 2022. gada 13. aprīļa vēstule “*Pārskats par paredzētās darbības – Vēja elektrostaciju izbūvi Saldus novada Kursīšu un Novadnieku pagastos (precizētas izpētes teritorijas) sabiedrisko apspriešanu*” 7. – 10. lpp. (informēti nekustamo īpašumu(zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 84620010110, 84620030003, 84620030100, 84620010045, 84620010034) īpašnieki).

⁵ IEC - pieņemtais saīsinājums no angļu - *International Electrotechnical Commission*, latviski - Starptautiskā elektrotehniskā komisija.

izbūvei – kopumā 0,77 ha platībā (Ziņojuma 143. lpp.). VES savstarpēji paredzēts savienot ar 20 - 60 kV pazemes kabeļu līnijām un pieslēgt tās esošajai apakšstacijai “Kūmas”, kā arī izbūvēt jaunu transformatoru apakšstaciju “Bāliņi”. Kabeļu līniju kopgarums veidos ~ 19 km, tajā skaitā ~ 6 km AS ”Latvijas valsts meži” (turpmāk - LVM) teritorijā. Elektrolīniju provizorisks novietojums attēlots Ziņojuma 3.1.1. attēlā. Saražoto elektroenerģiju paredzēts nodot Darbības vietai tuvumā esošajā 110 kV gaisvadu elektrolīnijā (Ziņojuma 2.1.1. attēls).

- 3.1.4. Ziņojuma 3.3.1. tabulā apkopota informācija par montāžas laukuma būvniecībai nepieciešamo platību vienai stacijai (vienības platība) un 12 stacijām (kopējā platība), izmantojot *Nordex NI63* stacijas modeļa būvdarbu specifikāciju. Ziņojuma 3.3.2. tabulā apkopota informācija par katras stacijas būvniecības laikā transformējamo zemju platību, aptuveno jaunizbūvējamo ceļu garumu un atmežojamām platībām. Paredzēts, ka katras VES uzstādīšanai nepieciešamo pamatu laukums ir 1 000 m². Kopējā nepieciešamā platība 12 VES būvniecībai būs ~ 12 ha (t.sk. pievedceļi montāžas lauka teritorijā). Aptuveni 4,8 ha no nepieciešamajām apbūves zemēm, lai nodrošinātu VES ekspluatāciju, tiks saglabāta arī pēc būvniecības procesa pabeigšanas. Kopējā Izpētes teritorijas platība ir ~ 480 ha (Ziņojuma 3.3. nodaļa).
- 3.1.5. IVN Paredzētajai darbībai tika piemērots ar Biroja 2019. gada 5. novembra lēmumu Nr. 5-02/10 “*par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*” (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02/10), pamatojoties uz likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 4. panta pirmās daļas 1. punktu, 7. pantu, 14.¹ panta 1.¹ daļu un šā likuma 1. pielikuma “*Objekti, kuru ietekmes novērtējums ir nepieciešams*” 26.¹ punkta 2. apakšpunktu “*Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to: 2) kopējā jauda ir 15 megavatu un vairāk*”⁶.
- 3.1.6. Birojs 2020. gada 6. janvārī Ierosinātajai izsniedza Programmu Nr. 5-03/2 “*ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostaciju būvniecībai Saldus novada Novadnieku, Kursišu un Zaņas pagastos*” (turpmāk – Programma Nr. 5-03/2). Ņemot vērā, ka sākotnēji definētās izpētes teritorijas tuvumā nodibināti vairāki mikroliegumi, kā rezultātā nav iespējams izbūvēt vairākas sākotnēji plānotās VES, 2021. gada 28. oktobrī Birojā tika saņemts Izstrādātājas iesniegums ar precizējošu informāciju saistībā ar sākotnēji definēto Paredzētās darbības izpētes teritoriju un tās izmaiņām, to paplašinot, lūdzot veikt precizējumus Programmā. Izvērtējis Izstrādātājas sniegto informāciju un materiālus par plānotajām izmaiņām Paredzētās darbības izpētes teritorijā, Birojs ar 2021. gada 17. novembra vēstuli Nr. 5-01/1030 informēja Ierosinātāju, ka, ņemot vērā lietas apstākļus, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 15. panta otro daļu nepieprasa organizēt sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksmi par izmaiņām Paredzētās darbības izpētes teritorijā, bet noteic, ka par plānotajām izmaiņām nepieciešams veikt sabiedrības informēšanas un paziņojuma publicēšanas darbības, kas pielīdzināmas Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “*Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību*” (turpmāk - Noteikumi Nr. 18) III nodaļā noteiktajam, ietverot individuālo paziņojumu nosūtīšanu.
- 3.1.7. Birojs, ņemot vērā izmaiņas Paredzētās darbības teritorijā un pamatojoties uz Izstrādātājas 2022. gada 13. aprīlī Birojā iesniegto pārskatu par papildu sabiedrības informēšanas pasākumu rezultātiem un pieprasījumu precizēt Paredzētās darbības izpētes teritoriju un veikt grozījumus Programmā, 2022. gada 20. maijā pieņēma

---

⁶ Saskaņā ar 2022. gada 29. septembrī pieņemtajiem grozījumiem likumā “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kas stājās spēkā 2022. gada 5. oktobrī Novērtējuma likuma 1. panta 26.¹ punkts šobrīd izteikts citā redakcijā – “*26.¹ Vēja elektrostaciju būvniecība, ja to kopējā jauda ir 50 megavatu un vairāk, izņemot tādu vēja elektrostaciju būvniecību, kurai piemērojams sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likumu*”.

lēmumu Nr. 5-02-1/15/2022 “par grozījumiem 2020. gada 6. janvārī izsniegtajā Programmā Nr. 5-03/2 ietekmes uz vidi novērtējuma vēja elektrostaciju būvniecībai Saldus novada Novadnieku, Kursīšu un Zaņas pagastos” (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02-1/15/2022 par grozījumiem). Saskaņā ar Lēmumu Nr. 5-02-1/15/2022 par grozījumiem Paredzētās darbības izpētes teritorijā iekļauti nekustamie īpašumi, kas izvietoti tikai Saldus novada Novadnieku un Kursīšu pagastos.

- 3.1.8. Saskaņā ar Ministru kabineta 2021. gada 4. februāra noteikumu Nr. 83 “*Noteikumi par prioritāro investīciju projektu apkalpošanu*” 11. punktu Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra 2022. gada 9. februārī pieņēma lēmumu Nr. 5.3-12-N-2022/1 par SIA “VPSP” īstenotā investīciju projekta (vēja elektrostaciju būvniecība Saldus novada Novadnieku un Kursīšu pagastā kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanas projektam atjaunojamo energoresursu jomā) atbilstību prioritārajam statusam⁷.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Birojs neuzskata par lietderīgu savā atzinumā atkārtoti ietvert Izpētes teritorijas un Paredzētās darbības iespējamās ietekmes zonas apstākļu izklāstu, kas jau ir ietverts Ziņojumā un kurš ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos Izpētes teritoriju raksturojošos apstākļus, kur nepieciešams – ietekmju griezumā tos ņemot vērā attiecīgajās šā atzinuma sadaļās.
- 3.2.2. Paredzētās darbības iespējamā īstenošana vieta ir Ziņojumā norādītā Darbības vieta jeb Izpētes teritorija, kā arī teritorijas ārpus plānotā VES parka, kurās plānots veikt darbības, kas saistītas ar VES parka būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās esošās infrastruktūras (pievedceļu, laukumu, enerģijas pārvades un telekomunikāciju līniju u.tml.) pilnveidi un/ vai izbūvi no jauna. Lielāka daļa no potenciālajām VES izbūves vietām (13 vietas) izskatītas Saldus novada Kursīšu pagasta Z-ZA daļā, bet mazākā (6 vietas) - Saldus novada Novadnieku pagasta D-DA daļā pie robežas ar Kursīšu pagastu (Ziņojuma 2.1.1. un 3.1.1. attēls). Izpētes teritorijai tuvākās apdzīvotās vietas ir ciems *Ēvarži* ~ 1,24 km uz ZA un ciems *Kursīši* ~ 2,6 km uz DA no Izpētes teritorijas robežas. Savukārt novada centrs – Saldus pilsēta, atrodas ~ 9 km uz ZA no Izpētes teritorijas. Plānotā VES parka tuvumā atrodas vairāki valsts vietējās un reģionālās nozīmes autoceļi, pašvaldības un LVM ceļš (Ziņojuma 2.1.1. attēls).
- 3.2.3. Atbilstoši Saldus novada teritorijas plānojumam⁸ (turpmāk – Teritorijas plānojums) Paredzētās darbības teritorijā ietilpst zemes vienības vai to daļas, kuru atļautās izmantošanas veids ir lauku zemes (L) un meži (M). Norādāms, ka vairākas no potenciālajām VES izbūves vietām saskaņā ar Saldus novada teritorijas plānojumu atrodas vietējas nozīmes augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijās, tomēr tas neuzliek aprobežojumus Paredzētās darbības iecerei. Ziņojumā konstatēts, ka Paredzētās darbības Izpētes teritoriju skar gan virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, kas potenciāli var ierobežot VES izvietojuma vietu izvēli, gan aizsargjoslas gar ceļiem un ap meliorācijas būvēm un ierīcēm, kur būvniecībai un/ vai darbiem ir izvirzīti īpaši nosacījumi. Citas teritorijā esošās aizsargjoslas neietekmē VES izkārtojumu. Plašāks izvērtējums un Saldus novada pašvaldības viedoklis par Paredzētās darbības ieceres realizāciju Paredzētās darbības teritorijā un tās atbilstību Teritorijas plānojumam sniegts Ziņojuma 2.2. nodaļā un Ziņojuma 3. pielikumā.

⁷ Lēmums izdots saskaņā ar *Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma* 59. pantu un Ministru kabineta 2021. gada 4. februāra noteikumu Nr. 83 “*Noteikumi par prioritāro investīciju projektu apkalpošanu*” 6. punktu.

⁸Saldus novada teritorijas plānojuma 2013. – 2025. gadam (3 sējumos), kas apstiprināts ar 2013. gada 25. aprīlā Saldus novada domes lēmumu “*Par Saldus novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam un vides pārskata apstiprināšanu un saistošo noteikumu izdošanu*” (protokola Nr.5., 10.§) pieejams: https://geolattvija.lv/geo/tapis#document_54.

- 3.2.4. Atbilstoši Ziņojuma 2.3. nodaļā norādītajam, Paredzētās darbības teritorijā vēja apstākļi ir viens no noteicošajiem faktoriem, kas tiek ņemts vērā, izvēloties VES parka būvniecībai piemērotu Paredzētās darbības vietu un VES modeļus. Gan vēja apstākļu raksturošanai Paredzētās darbības teritorijā, gan no vēja apstākļiem atkarīgo ietekmju vērtēšanai izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (*ECMWF*) izstrādātā modeļa ERA5 dati par laika periodu no 2011. gada 1. janvāra līdz 2020. gada 30. decembrim. ERA5 modeļa datu integrācija *AS EMD International* izstrādātajā programmatūrā *WindPRO*, kura izmantota arī Paredzētās darbības ietekmju vērtēšanā, nodrošina iespēju iegūt kalibrētus ilgtermiņa novērojumu datus par vēja apstākļiem noteiktā teritorijā, dažādos augstumos virs zemes. IVN procesa ietvaros izmantoti dati par vēja apstākļiem Paredzētās darbības teritorijā 150 m augstumā virs zemes virsmas. Ziņojumā vērtēti VES modeļi, kuri darbu uzsāk, kad vēja ātrums 150 m augstumā virs zemes sasniedz 3 m/s, un staciju darbība tiek apturēta, kad vēja ātrums sasniedz 25 m/s. Izvērtējot Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra izstrādātā modeļa ERA5 datus, noteikts, ka Paredzētās darbības vietā vidēji 8 % nogada laika vēja ātrums nebūs pietiekošs elektroenerģijas ražošanai.
- 3.2.5. VES parka teritorija ietilpst Ventas upes baseina apgabalā⁹ un saskaņā ar VSIA “*Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi*” Meliorācijas kadastra informāciju¹⁰ Zaņas upes (Nr. 367853, Nr. 36789 un Nr. 36787), Bruziles (Nr. 368423) un Kārklupes (Nr. 36786) upju sateces baseina apgabalos (Ziņojuma 4.9.6. attēlu). Lielākās ūdensteces, kas šķērso Paredzētās darbības teritoriju, ir Zaņa, Kārklupe un Strazdupīte. Daļā no minēto upju posmiem ir veikti to regulēšanas darbi. Savukārt Paredzētās darbības izpētes teritorija A mala robežojas ar koplietošanas novadgrāvi Nr. 368423:02, R ar koplietošanas novadgrāvi Nr. 368423:08, bet izpētes teritoriju Novadnieku pagastā šķērso koplietošanas novadgrāvis Nr. 36788:20. Kopumā konstatēts, ka Paredzētās darbības izpētes teritoriju lielākoties aizņem lauksaimniecības zemes un tajās ir izveidots blīvs drenu, drenu kolektoru un meliorācijas grāvju tīkls (Ziņojuma 4.9.5. attēlu).
- 3.2.6. Tuvāko ūdens ņemšanas vietu raksturojums sniegts Ziņojuma 4.9.4. nodaļā, bet iespējamās Paredzētās darbības ietekmes uz pazemes ūdeņu kvalitāti novērtētas Ziņojuma 4.9.6. nodaļā. Ziņojumā norādīts, ka saskaņā ar informāciju VSIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk - LVĢMC) Vienotajā Vides informācijas sistēmā, kurā tiek uzturēta un aktualizēta arī informācija par pazemes ūdeņiem un urbumiem, Paredzētās darbības teritorijā ir reģistrēts viens ūdensapgādes urbums (Nr. 25121, Ziņojuma 4.9.2. tabula un 4.9.4. attēls), bet 1 500 m rādiusā ap izpētes teritoriju ir vēl 24 urbumi, kas nodrošina ūdensapgādi un pazemes ūdeņu kvalitātes monitoringu. Norādīts, ka VES būvniecība un to esamība neietekmēs pazemes ūdeņu kvalitātes un kvantitātes izmaiņas VES ietekmes zonā.
- 3.2.7. Izpētes teritorijas apkārtnē atrodas vairākas derīgo izrakteņu atradņu teritorijas (Ziņojuma 4.9.3. attēls). Atradnes “*Kūmas*”, “*Kursīši*” un “*Tīdas*” ir kaļķakmens atradnes. Atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 8. maija noteikumiem Nr. 321 “*Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm*” daļa atradnes “*Kūmas*” 272,2 ha platībā ir noteikta kā valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne¹¹. Atbilstoši Ziņojumam ieguvī valsts nozīmes atradnē “*Kūmas*”, kā arī atradnes 2010. gada iecirkņa¹² robežās veic SIA “*Schwenk Latvia*”, reģ. Nr. 40003386821, kurai ir izsniegta derīgo izrakteņu ieguves licence CS12ZD0063 līdz 2037. gada 3. augustam. Savukārt,

⁹ Ūdens apsaimniekošanas likums, pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/66885-udens-apsaimniekosanas-likums>.

¹⁰ Meliorācijas kadastra informācijas sistēma, pieejama: <https://www.melioracija.lv/>.

¹¹ Saskaņā ar Ziņojuma 4.9.3. attēlu Paredzētās darbības vieta minēto daļu neskar.

¹² Atradnes “*Kūmas*” 2010. gada iecirknis neietilpst valsts nozīmes atradnes robežās.

atbilstoši Ziņojumā norādītajam, atradnē “*Kursīši*” derīgo izrakteņu ieguve nav uzsākta. Identificēts, ka Paredzētā darbība tieši skar gan daļu atradnes “*Kūmas*”, gan arī atradni “*Kursīši*”. Saskaņā ar Ziņojuma 4.9.3. attēlu atradnes “*Kūmas*” 1973. – 1975. gada iecirkņa teritorijā izskatīta četru VES potenciālā izvietošana, bet atradnes “*Kursīši*” A kategorijas krājumu laukuma teritorijā izskatīta septiņu VES potenciālā izvietošana, kā arī tās N kategorijas krājumu laukuma teritorijā izskatīta sešu VES potenciālā izvietošana. Atradne “*Tīdas*”¹³ atrodas ~ 500 m uz ZA no plānotās VES1.3 izpētes teritorijas. VES2.3 izpētes teritorija tieši robežojas ar kūdras atradni “*Meldziru purvs*”, kurā ieguvi veic SIA “*MODUS M*”, reģ. Nr. 40003942752, kurai izsniegtā derīgo izrakteņu ieguves licence CS19ZD0304, kas derīga līdz 2034. gadam. Detalizētāka informācija par Paredzētās darbības Izpētes teritoriju apkārtņē esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām un tajās akceptētajiem derīgo izrakteņu krājumiem sniegta Ziņojuma 4.9.3. nodaļā.

- 3.2.8. Paredzētās darbības izpētes teritorijā neatrodas īpaši aizsargājamas dabas teritorijas (turpmāk - ĪADT), tajā skaitā aizsargājami koki. Tuvākā ĪADT, kam noteikts arī Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (turpmāk – *Natura 2000*) statuss, ir dabas liegums “*Sātiņu dīķi*” (kods: LV0525500) (turpmāk arī – DL Sātiņu dīķi), kas atrodas uz R, ZR no Paredzētās darbības teritorijām. Identificēts, ka tuvākā plānotā VES (VES4.2) atradīsies ~ 2,5 km attālumā no DL Sātiņu dīķi. Citas tuvākās identificētās ĪADT, kā arī vietējas nozīmes dabas pieminekļi atradīsies tālāk kā DL Sātiņu dīķi (Ziņojuma 4.3.1. attēls un Ziņojuma 4.3.3. nodaļa). Ņemot vērā attālumus no Paredzētās darbības teritorijas līdz tuvākajām identificētajām ĪADT, tostarp *Natura 2000* teritorijām un dižkokiem, Ziņojumā netiek prognozēta ar Paredzēto darbību saistīta tieša ietekme uz tām.
- 3.2.9. Ziņojumā konstatēts, ka attālumā no 110 m līdz 3,4 km no Paredzētās darbības izpētes teritorijām atrodas vairāki (kopumā četri) putnu sugu aizsardzībai veidoti mikroliegumi. Tuvākais no tiem atrodas ~ 110 m uz ZA no plānotās VES1.2, savukārt citi - ~ 1,1 km attālumā uz ZA no plānotās VES1.3, ~ 2,1 km uz DR no plānotās VES4.6 un - ~ 3,4 km uz ZA no plānotās VES1.6 (Ziņojuma 4.3.2. un 4.4.2. attēls).
- 3.2.10. Apkopojums par Paredzētās darbības izpētes teritorijā iekļautajos īpašumos vai to tuvumā konstatētajām aizsargājamām augu sugām un biotopiem sniegts Ziņojuma 4.3.3. nodaļas apkašsadaļā “*Aizsargājamas augu sugas un biotopi*” (Ziņojuma 84. – 87. lpp., Ziņojuma 4.3.2. attēls). Kopumā no Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka vairākos Darbības vietā iekļautajos nekustamajos īpašumos konstatētas vai to tuvumā atrodas īpaši aizsargājamas augu sugas, kas iekļautas Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumu Nr. 396 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 396) 1. pielikumā. Savukārt aizsargājami biotopi Darbības vietā iekļautajos nekustamajos īpašumos nav konstatēti, izņemot zemes vienību ar kadastra apzīmējumu 84620010034, kurā konstatēts Eiropas Savienības (turpmāk - ES) nozīmes aizsargājams biotops 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, kas saskaņā ar Ministru kabineta 2006. gada 21. februāra noteikumu Nr. 153 “*Noteikumi par Latvijā sastopamo Eiropas Savienības prioritāro sugu un biotopu sarakstu*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 153) pielikumu ir iekļauts ES prioritāro biotopu sarakstā. Tomēr daži no Paredzētās darbības Izpētes teritorijā iekļautajiem nekustamajiem īpašumiem robežojas vai to tiešā tuvumā atrodas aizsargājami biotopi, par kuriem detalizētāks pārskats un informācija sniegta Ziņojuma 4.3.1. tabulā. Ziņojumā konstatēts, ka vairāki aizsargājami biotopi atrodas plānoto ar Paredzēto darbību saistīto infrastruktūras objektu (VES izbūves

¹³ Saskaņā ar Ziņojumu atradnei “*Tīdas*” derīgo izrakteņu atradnes pase ir izsniegta AS “*Sātiņi Energo LM*”, reģ. Nr. 42103037207, bet ieguve tajā nav uzsākta.

- laukumi, plānotie pievedceļi un elektroenerģijas pārvades līniju kabeļu trases) teritorijās vai to tiešā tuvumā.
- 3.2.11. Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz īpaši aizsargājamām augu sugām un biotopiem novērtējumu veicis sertificēts sugu un biotopu eksperts Gatis Eriņš¹⁴ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperts). Atzinums sagatavots pamatojoties uz 2022. gada 18. augustā veiktu Izpētes teritorijas apsekojumu (Ziņojuma 12. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz savvaļas putnu populācijām izvērtējumu veicis sertificēts eksperts/ornitologs Rolands Lebus¹⁵ (turpmāk – Ornitologs). Ziņojumam pievienots 2022. gada 17. februāra atzinums RL/2-006/17.02.2022 (Ziņojuma 8. pielikums). Paredzētās darbības iespējamās ietekmes uz sīkspārņu faunu novērtējumu veicis sertificēts eksperts sīkspārņu un to dzīvotņu jomā Gunārs Pētersons¹⁶ (turpmāk – Sīkspārņu eksperts). Ziņojumam pievienots 2020. gada 27. aprīļa atzinums (Ziņojuma 7. pielikums).
  - 3.2.12. Atbilstoši Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) mājaslapā pieejamajai kultūras pieminekļu karti¹⁷, Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētās darbības izpētes teritorijā un tiešā tās tuvumā neatrodas aizsargājami valsts kultūras pieminekļi. Konstatēts, ka ~2 km un lielākā attālumā no Izpētes teritorijas atrodas vairāki gan vietējās, gan valsts nozīmes arheoloģijas pieminekļi (Ziņojuma 4.6.1. attēls, Ziņojuma 4.6.2. nodaļa). Papildus minētajam Ziņojumā konstatēts, ka Paredzētās darbības izpētes teritorijas tuvumā no jaunāku laiku objektiem atrodas vairākas kapsētas un Otrā pasaules kara brāļu kapi (Ziņojuma 128. lpp.), kā arī identificēts, ka Izpētes teritorija saistāma ar Otrā pasaules kara laika aktīvu karadarbību.
  - 3.2.13. Paredzētās darbības Izpētes teritorija ietilpst mālaino limnoglaciālo un morēnas līdzenumu āraines ainavā, kas pieder pie līdzenumu ainavas tipa, ko raksturo plakana reljefa virsma, bet ainavsegā dominē lauksaimniecības zemes, kas mijas ar mazākiem vai lielākiem mežu masīviem, koku puduriem¹⁸. Novērtēts, ka šādā ainavā raksturīgi plaši un atvērti skati un ka šāda veida ainavas struktūra Latvijā sastopama samērā bieži un raksturojama kā tradicionāla.
  - 3.2.14. Saskaņā ar LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru Darbības vietai tuvākā piesārņotā vieta ir militārais objekts – bijusī PSRS armijas teritorija “*Zvārdes poligons*” (LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrācijas Nr. 84988/1437), kas atrodas Zvārdes pagastā, ~7 km uz DA no tuvākās izpētes teritorijas robežas. Savukārt tuvākā potenciāli piesārņotā vieta ir Akāciju naftas bāze (LVĢMC piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrācijas Nr. 46728/1791) Kursīšu pagastā, aptuveni 600 m attālumā no tuvākās izpētes teritorijas robežas (tuvākās plānotās VES – VES4.7.A un VES1.6).
  - 3.2.15. Atbilstoši LVĢMC izstrādātajai “*Plūdu riska informācijas sistēmai*”¹⁹ un “*Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plānu 2022.–2027. gadam*”²⁰ Paredzētās darbības teritorijas neatrodas valsts nozīmes plūdu riska teritorijā.

¹⁴ Eksperta sertifikāts Nr. 079, specializācijas – biotopu grupas “*meži un virsāji; purvi*” (derīgs līdz 15.11.2026.), biotopu grupas “*tekoši saldūdeņi; stāvoši saldūdeņi*” (derīgs līdz 09.03.2027.).

¹⁵ Eksperta sertifikāts Nr. 005, specializācija - “*putni*” (derīgs līdz 13.05.2023.).

¹⁶ Eksperta sertifikāts Nr. 073, specializācija “*zīdītāji – sīkspārņi*” (derīgs līdz 06.05.2025.).

¹⁷ Pieejama: <https://karte.mantojums.lv/>.

¹⁸ Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainavu raksturojumam izmantota O. Nikodemusa sastādītā ainavu karte, kas balstīta uz vidienes ģeomorfoloģiskajām īpatnībām.

¹⁹ Pieejama: - <https://videscentrs.lv/gmc.lv/iebuve/vs/pludu-riska-un-pludu-draudu-kartes>.

²⁰ Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plāns 2022. – 2027. gadam, pieejams: <https://videscentrs.lv/gmc.lv/lapas/udens-apsaimniekosana-un-pludu-parvaldiba>, apakšsadaļā “*Ventas UBA plāns (2022-2027)*”.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums ir sniegts Ziņojumā, kas ir neatņemama IVN dokumentācijas sastāvdaļa. Birojs tālāk šajā atzinumā akcentē tikai būtiskākos aspektus, kur nepieciešams, atsevišķu ietekmju griezumā tie ņemti vērā attiecīgajās šā atzinuma 6. daļā.
- 3.3.2. No Ziņojumā ietvertās informācijas izriet, ka vēja parkā iecerēts uzstādīt identiskas viena ražotāja VES. IVN uzdevumam definēti vai izmantoti VES ražotāju²¹ nodrošināti raksturlielumi, kam ir ietekme uz vides sniegumu un cilvēka veselību. Attiecīgi, kā norādījusi Izstrādātāja, saistīto ietekmju griezumā vērtēti un salīdzināti no ietekmes viedokļa sliktākie scenāriji, vērtējot maksimālo iespējamo ietekmi.
- 3.3.3. No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka Paredzētās darbības teritorijas ģeoloģiskā uzbūve kopumā ir labi izpētīta (detalizētāk Ziņojuma 4.9.2. nodaļā), tajā nav konstatēti mūsdienu ģeoloģisko procesu apgabali. Norādīts, ka atradnes “Kūmas” izstrādes rezultātā (pazemes ūdeņu atsūkšanās) ir izveidojusies pazemes ūdeņu depresijas piltuve, bet tā neatstās ietekmi uz VES būvniecību (detalizētāk Ziņojuma 4.9.4. nodaļā sniegto informāciju 154. lpp.). Vērtējot teritorijas piemērotību VES izbūvei, kas izriet no Ziņojuma 3.4.4. nodaļā sniegtās informācijas, secināms, ka Ierosinātāja detalizētus inženierģeoloģiskās izpētes darbus VES izbūves vietās plāno uzsākt pēc IVN procesa pabeigšanas. Inženierģeoloģiskās izpētes laikā tiks novērtēti grunts nestspējas rādītāji katrā VES izbūves vietā. VES ir plānots izbūvēt uz monolīta dzelzsbetona pamata, tomēr, ja inženierģeoloģiskās izpētes darbu rezultātā tiks identificētas teritorijas, kurās grunts nestspējas rādītāji ir nepietiekami, tad šajās vietās pamatu konstrukcija tiks balstīta uz pāļiem.
- 3.3.4. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja būvniecības, ekspluatācijas un nojaukšanas vai pārbūves laikā radīto atkritumu apsaimniekošanu veiks ievērojot normatīvajos aktos noteikto kārtību. VES darbības laiks ir apmēram 25 – 30 gadi, bet labi uzturētas VES ekspluatācijas laiks var būt arī lielāks, ja ieguvumi no stacijas saražotās enerģijas realizēšanas ir lielāki par uzturēšanas un modernizācijas izmaksām. Pēc konkrētās uzstādītās iekārtas ekspluatācijas perioda beigām VES paredzēts demontēt vai pārbūvēt. Izstrādātāja norādījusi (Ziņojuma 4.10.2. nodaļa), ka lielāko daļu materiālu jau šobrīd iespējams atkārtoti izmantot vai pārstrādāt, izņēmums ir tikai VES spārni, kas tiek ražoti no kompozītmateriāliem, kuru pārstrādes iespējas šobrīd ir ierobežotas. Ziņojumā norādīts, ka VES ražotāji strādā pie plastmasas un kompozītmateriālu pārstrādes risinājumu pilnveidošanas, līdz ar to šobrīd ir grūti prognozēt, cik lielu daļu no VES būvniecībai izmantotajiem materiāliem, tajā skaitā spārnu ražošanā izmantotajiem, būs iespējams pārstrādāt pēc 25-30 gadiem, kad noslēgumam tuvosies VES ekspluatācijas laiks, tomēr domājams, ka pārstrādes tehnoloģiskās iespējas būs ievērojami plašākas.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ziņojuma 3.1. nodaļā vērtētas 19 potenciālās VES izbūves vietas (apkopojums pievienots Ziņojuma 3.1.1. tabulā), kurās paredzēts izbūvēt ne vairāk kā 12 VES. Nosakot iespējamo staciju izkārtojumu izpētes teritorijā, ir ņemti vērā no Teritorijas plānojuma un ar nekustamo īpašumu saistīto apgrūtinājumu izrietoši kritēriji, kuri detalizēti aprakstīti Ziņojuma 2.2. nodaļā. Ziņojuma 4. nodaļā ir raksturota ietekme uz vidi novērtējamo ietekmju veidam, savukārt novērtējuma rezultāti izvēlētajām alternatīvām ir apkopoti Ziņojuma 7. nodaļā.

---

²¹ Ziņojumā vērtēti un salīdzināti četru ražotāju – Vestas Wind Systems, Nordex SE, GE Renewable Energy un Siemens Gamesa Renewable Energy - IEC standartam atbilstoši III klases VES modeļu parametri.

- 3.4.2. Ņemot vērā novērtējuma rezultātus un sagaidāmo ietekmju būtiskumu, IVN procesa laikā ir pieņemts lēmums samazināt (Ierosinātāja atteikusies no VES1.1, VES1.2, VES1.3 un VES1.4 būvniecības) VES būvniecībai paredzēto potenciālo novietojuma vietu skaitu no 19 līdz 15 pozīcijām, kuras attēlotas Ziņojuma 7.1. attēlā. Ziņojumā norādīts, ka VES izbūves vietas norādītas indikatīvi atbilstoši projekta attīstības stadijai Ziņojuma iesniegšanas brīdī un var tikt arī turpmāk precizētas būvprojektēšanas gaitā. Lai izvērtētu vietas alternatīvas, kopumā izskatīti 26 kritēriji un katram kritērijam ir sagatavota novērtējuma skala. Kritēriju un tiem atbilstošo novērtējuma baļļu apkopojums pievienots Ziņojuma 7.1. tabulā, bet 15 novietojuma pozīciju salīdzinājums atbilstoši kritērijiem pievienots 7.2. tabulā.
- 3.4.3. Ziņojuma 7.1. nodaļā secināts, ka izmantotā multikritēriju analīze, vērtējot VES izvietojuma alternatīvas, un Ziņojuma 7.3. tabulā atspoguļotie VES būvniecības vietu vērtējuma summārie *“rezultāti izmantojami, pieņemot lēmumu par galīgo parka izkārtojumu, proti, lēmuma pieņemšanas ietvarā vērtējot vides aspektus, tiek rekomendēts pēc iespējas ievērot 7.3. tabulā norādīto prioritāro secību, ciktāl paredzētās darbības īstenotāja izvēli neierobežo citi apstākļi”*. Kā viens no šādiem apstākļiem attiecībā uz vietas izvēli ir nosacījums par māju *“Liepnieki”, “Siliņi” un “Vizuļi”*, kuras atrodas tuvāk par 800 m no vērtēto VES potenciālā novietojuma, nojaukšanu vai ēku tiesiskā statusa maiņu, saņemot attiecīgās būvvaldes aktus par dzīvojamo māju neesamību dabā, dzēšot ierakstus kadastrā un zemesgrāmatā vai mainot ēku tiesisko statusu, nosakot un reģistrējot tās par nedzīvojamām būvēm. Nosacījuma izpilde ir obligāts priekšnosacījums darbības īstenošanai, lai izbūvētu VES1.5, VES1.6, VES2.1, VES2.2, VES4.7.A, VES4.7.B un VES4.7.C.
- 3.4.4. Vērtējot tehnoloģiskās alternatīvas, Ziņojumā salīdzināti vairāki VES modeļi, kuru raksturojums šobrīd ir pieejams un izmantojams novērtējot dažādas ietekmes, tajā skaitā troksni, mirgošanas efektu, saražojamās elektroenerģijas daudzumu u.c. Atbilstoši vērtējamajam aspektam izvēlēti tās vēja stacijas modeļa raksturparametri, kas varētu radīt nelabvēlīgāko ietekmi. Ziņojumā vērtēti četru ražotāju – *Vestas Wind Systems, Nordex SE, GE Renewable Energy un Siemens Gamesa Renewable Energy* - IEC standartam atbilstoši III klases VES modeļi. Detalizēta informācija par šiem modeļiem sniegta Ziņojuma 3.2. nodaļā.
- 3.4.5. Ziņojuma 7.4. tabulā apkopoti VES modeļu tehnoloģiskie parametri, kuri izmantoti novērtējumā un kuru kopums izmantojams veicot konkrētā modeļa izvēli un iepirkumu. Kā norādīts Ziņojuma 7.2. nodaļā, šie nosacījumi izmantojami bez potenciālo VES izbūves vietu ierobežojumiem. Ziņojumā vērtētas ietekmes, ko rada VES ar parametriem, kas nepārsniedz turpmāk norādītās vērtības: kopējais stacijas augstums – 250 m, rotora diametrs – 170 m, skaņas jaudas līmenis L_{WA} , sasniedzot nominālo rotora griešanās ātrumu pie vēja ātruma 10 m/s – 106,4 dB; zemafrekvences trokšņa imisijas līmenis 800 m attālumā no jutīgajiem objektiem pie vēja ātrumiem attiecīgi 6 m/s un 8 m/s – 13,5 dB un 13,4 dB; mirgošanas frekvence – 3 Hz. Šo parametru vietā Ierosinātāja var izmantot arī citus, ja tie nodrošina vismaz līdzvērtīgu vides sniegumu, kāds šobrīd novērtēts Ziņojumā. Būtisku izmaiņu, kas pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, gadījumā Ierosinātāja apņēmusies veikt to būtiskuma novērtējumu un ja nepieciešams – ietekmes sākotnējo izvērtējumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.2 panta pirmās daļas 3. punktu.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2019. gad 10. oktobra iesniegums *“Paredzētās darbības iesniegums vēja elektrostaciju uzstādīšanai Kursīšu un Novadnieku pagastos Saldus novadā”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1694).

- 4.2. Ierosinātājas 2019. gada 23. oktobra iesniegums “*Papildus informācijas iesniegšana no SIA VPSP*” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1755).
- 4.3. Ierosinātājas 2019. gada 29. oktobra iesniegums “*Papildus informācijas iesniegšana no SIA VPSP*” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/1774).
- 4.4. Ierosinātājas 2019. gada 30. oktobra iesniegums “*Papildus informācijas iesniegšana no SIA VPSP*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1782).
- 4.5. Biroja 2019. gada 5. novembra lēmums Nr. 5-02/10 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.
- 4.6. Ierosinātājas 2019. gada 3. decembra iesniegums “*Par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1982).
- 4.7. Ierosinātājas 2019. gada 5. decembra iesniegums “*Par programmas izstrādāšanu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1992).
- 4.8. Ierosinātājas 2019. gad 19. decembra e-pasta vēstule “*Pārskats par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/2085).
- 4.9. Fiziskas personas 2019. gada 15. decembra e-pasta vēstule “*Kursišu vēja ģeneratora izbūve*” (Biroja reģ. Nr. 1-07/2042).
- 4.10. Fiziskas personas 2019. gada 15. decembra priekšlikums (Biroja reģ. Nr. 5-01/2062).
- 4.11. SIA “*SCHWENK Latvija*” 2019. gada 16. decembra vēstule Nr. Iz. 285/12/2019 “*SCHWENK Latvija SIA komentārs par vēja elektrostaciju izbūvi Saldus novada Kursišu, Novadnieku un Zaņas pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2048).
- 4.12. LVM 2019. gada 14. decembra vēstule Nr. 4.1-2_10gg_101_19_904 “*Par priekšlikumiem paredzētajai darbībai*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2043).
- 4.13. Biroja 2020. gada 6. janvāra Programma Nr. 5-03/2.
- 4.14. Fiziskas personas 2020. gada 24. janvāra e-pasta vēstule “*par ietekmes uz vidi procedūru*” (Biroja reģ. Nr. 1-07/124).
- 4.15. 955 iesniedzēju parakstīts 2020. gada 25. februāra Viedoklis par ietekmes uz vidi novērtējuma “*Vēja elektrostaciju izbūvi Saldus novada, Kursišu, Novadnieku un Zaņas pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/446).
- 4.16. Ierosinātājas 2021. gada 28. oktobra vēstule “*Par precizējošu informāciju attiecībā uz paredzēto darbību*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2008).
- 4.17. Saldus novada pašvaldības 2021. gada 9. decembra vēstule Nr. 4-54.1/5195 “*Par izmaiņām paredzētajā darbībā*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2280).
- 4.18. Ierosinātājas 2022. gada 15. februāra vēstule Nr. 01/22 “*Par sabiedrības informēšanu par izmaiņām paredzētajā darbībā*”²² (Biroja reģ. Nr. 5-01/345).
- 4.19. LVM 2022. gada 8. aprīļa vēstule Nr. 4.1-2_02tw_260_22_376 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu vēja elektrostaciju izbūvei Saldus novada Kursišu un Novadnieku pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/820).
- 4.20. Fiziskas personas parakstīts 2022. gada 11. aprīļa iesniegums par Paredzēto darbību, kas pauž četru viensētu iedzīvotāju kolektīvu viedokli (Biroja reģ. Nr. 5-01/828).

---

²² Adresēta Saldus novada pašvaldībai.

- 4.21. Fiziskas personas 2022. gada 7. aprīļa “*Iesniegums par nepieciešamību sniegt informāciju saistībā ar paredzēto darbību: Vēja elektrostaciju izbūvi Saldus novada Kursīšu un novadnieku pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/861).
- 4.22. Izstrādātājas 2022. gada 13. aprīļa vēstule “*Par sabiedrības informēšanu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/846).
- 4.23. Biroja 2022. gada 20. maija lēmums Nr. 5-02-1/15/2022 “*par grozījumiem 2020. gada 6. janvāra izsniegtajā Programmā Nr. 5-03/2 ietekmes uz vidi novērtējumam vēja elektrostācijas būvniecībai Saldus novada Novadnieku, Kursīšu un Zaņas pagastos*” (turpmāk – Lēmums Nr. 5-02-1/15/2022).
- 4.24. Izstrādātājas 2022. gada 7. jūlija e-pasta vēstule “*Paziņojums par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1429).
- 4.25. Izstrādātājas 2022. gada 7. jūlija vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sabiedrisko apspriešanu*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/1570).
- 4.26. DAP 2022. gada 4. augusta vēstule Nr. 4.9/4222/2022-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu vēja elektrostaciju parkam Saldus novada Kursīšu un Novadnieku pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1625).
- 4.27. Valsts vides dienesta Atļauju pārvaldes (turpmāk – Dienests) 2022. gada 10. augusta vēstule Nr. 2.4/AP/4584/2022 “*Par vēja elektrostaciju parka “VPSP” būvniecības Saldus novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/1660).
- 4.28. Izstrādātājas 2022. gada 20. oktobra vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma iesniegšanu atzinuma saņemšanai*” ar pielikumiem (Biroja reģ. Nr. 5-01/2135).
- 4.29. VAS “*Latvijas gaisa satiksme*” 2022. gada 11. novembra vēstule Nr. 03/794 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2285).
- 4.30. NKMP 2022. gada 14. novembra vēstule Nr. 05-01/5506 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju būvniecībai Saldus novada Novadnieku un Kursīšu pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2290).
- 4.31. Veselības inspekcijas 2022. gada 22. novembra vēstule Nr. 2.4.6.-1./777 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2346).
- 4.32. Saldus novada pašvaldības 2022. gada 23. novembra vēstule Nr. 4-24.1/5701 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu (SIA “VPSP”)*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2363).
- 4.33. VAS “*Elektroniskie sakari*” 2022. gada 24. novembra vēstule Nr. 2.1-1.1/827 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2370).
- 4.34. DAP 2022. gada 28. novembra vēstule Nr. 4.9/6624/2022-N “*Par aktualizēto ietekmes uz vidi novērtējumu vēja elektrostaciju parkam Saldus novada Kursīšu un Novadnieku pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2384) (turpmāk arī - DAP Vēstule Nr. 4.9/6624/2022-N).
- 4.35. Dienesta 2022. gada 28. novembra vēstule Nr. 2.4/AP/8228/2022 “*Par vēja elektrostaciju parka “VPSP” būvniecības Saldus novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2383).
- 4.36. Izstrādātājas 2022. gada 8. decembra vēstule “*Par nosacījumiem vēja elektrostaciju parkam Saldus novada Kursīšu un Novadnieku pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2453).
- 4.37. Biroja 2022. gada 19. decembra vēstule Nr. 5-01/1204/2022 “*Par atzinuma izdošanas termiņa pagarināšanu*”.

- 4.38. DAP 2022. gada 23. decembra vēstule Nr. 4.9/7285/2022-N “*Par nosacījumiem vēja elektrostaciju parkam Saldus novada Kursīšu un Novadnieku pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/2549) (turpmāk arī - DAP Vēstule Nr. 4.9/7285/2022-N).
- 4.39. Ierosinātājas 2022. gada 28. decembra “*Iesniegums par atzinuma izdošanu prioritārā termiņā*” ar pielikumu (Biroja reģ. Nr. 5-01/2561).
- 4.40. Biroja 2023. gada 5. janvāra vēstule Nr. 5-01/6/2023 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumu*” Ierosinātājai, ar kuru, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro daļu, lūgts iesniegt papildu informāciju un pārsūtītas Birojā saņemtās pašvaldības un institūciju atsauksmes par sagatavoto Ziņojumu.
- 4.41. Izstrādātājas 2023. gada 6. janvāra vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma Vēja elektrostaciju būvniecība Saldus novada Novadnieku un Kursīšu pagastos 4. pielikumu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/37).
- 4.42. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk - VUGD) 2023. gada 9. janvāra vēstule Nr. 22-1.22/39 “*Par informācijas sniegšanu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/42).
- 4.43. Izstrādātājas 2023. gada 10. janvāra vēstule “*Par vēja elektrostaciju būvniecību Saldus novada Novadnieku un Kursīšu pagastos*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/73).
- 4.44. Biroja 2023. gada 11. janvāra vēstule Nr. 5-01/23/2023 “*Par Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta sniegtā viedokļa pārsūtīšanu*” Ierosinātājai un Izstrādātājai.
- 4.45. Biroja 2023. gada 13. janvāra vēstule Nr. 5-01/30/2023 “*Par SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment” viedokļa pārsūtīšanu*” VUGD.
- 4.46. VUGD 2023. gada 17. janvāra vēstule Nr. 22-1.22/39 “*Par informācijas sniegšanu*” (Biroja reģ. Nr. 5-01/11).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par Sākotnējo apspriešanu tika publicēts 2019. gada 28. novembra laikrakstā “*Saldus Zeme*”, ievietots tīmekļa vietnēs www.saldus.lv, www.enviroment.lv un www.vpvb.gov.lv. Atbilstoši Ierosinātājas sniegtajai informācijai – par Paredzēto darbību individuāli informēti tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu. Paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sanāksme klātienē notika 2019. gada 9. decembrī plkst. 18.00, Kursīšu kultūras centra jaunajā zālē (Kalna ielā 1, Kursīšos, Saldus novadā). Saskaņā ar Birojā iesniegto 2019. gada 5. jūnija Sākotnējās apspriešanas sanāksmes protokolu sanāksmē piedalījās Ierosinātājas, Izstrādātājas, Saldus novada domes un sabiedrības pārstāvji, kopumā 71 interesents. Klātesošie galvenokārt interesējās par Darbības vietas izvēles kritērijiem un plānoto objektu izbūves vietām un to piemērotību Paredzētās darbības īstenošanai. Iedzīvotāji pauda satraukumu par VES radīto troksni un mirguļošanu, ietekmi uz veselību, ietekmi uz lauksaimniecības dzīvniekiem un meža zvēriem, ietekmi uz gruntsūdeņiem, kā arī bažas par ietekmi uz Darbības vietai pieguļošajiem īpašumiem. Klātesošie interesējās arī par VES tehniskajiem risinājumiem, tai skaitā par turbīnu ekspluatācijas ilgumu un paredzētajiem pasākumiem pēc VES ekspluatācijas beigām.

- 5.1.2. Sākotnējās apspriešanas laikā saistībā ar Paredzēto darbību Birojā tika saņemti vairāki sabiedrības pārstāvju iesniegumi, kuros pausts viedoklis pret Paredzētās darbības realizēšanu, SIA “SCHWENK Latvija” 2019. gada 16. decembra vēstule, kurā norādīts, ka daļu no projektā plānotajiem vēja ģeneratoriem, iespējams, plānots novietot uz kaļķakmens krājumiem Kūmu un Kursīšu atradnēs²³ un lūgts izvērtēt plānoto VES izvietojuma ietekmi uz izpētītajiem kaļķakmens krājumiem un LVM vēstule, kurā informēts par tām dabas vērtībām, kas atrodas vistuvāk Darbības vietai un kuras varētu tikt ietekmētas. Visi Birojā saņemtie priekšlikumi un viedokļi tika nosūtīti Ierosinātājam.
- 5.1.3. Ziņojuma sagatavošanas laikā izpētes teritorijas tuvumā dibināti vairāki mikroliegumi, kas liedza izbūvēt vairākas sākotnēji plānotās VES, Ierosinātāja apzinājis jaunas vietas, kā rezultātā paplašinājās sākotnēji definētā izpētes teritorija. Ņemot vērā minēto, Ierosinātāja lūdza Biroju izvērtēt paredzamās izmaiņas un, ja nepieciešams, precizēt izsniegto Programmu. Izvērtējis Ierosinātājas iesniegumu, Birojs secināja, ka plānotās izmaiņas nav maznozīmīgas un par tām ir nepieciešams informēt iespējami ieinteresēto sabiedrību, lai līdz grozījumu veikšanai Programmā uzklautu tās priekšlikumus, ja tādi tiktu iesniegti.
- 5.1.4. Paziņojums par IVN laikā precizēto izpētes teritoriju tika publicēts 2022. gada 22. marta laikrakstā “Saldus Zeme”. Informācija tika ievietota Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Sākotnējā informācija par Paredzēto darbību un precizēto izpētes teritoriju, sākot ar 2022. gada 22. martu, klātienē bija pieejama Saldus novada pašvaldībā (adrese: Striķu iela 3, Saldus), Saldus novada Kursīšu pagasta pārvaldē (adrese: Kalna iela 2, Kursīšu pagasts, Saldus novads), Saldus novada Novadnieku pagasta pārvaldē (adrese: “Mežvidi”, Novadnieku pagasts, Saldus novads) un Saldus novada Zaņas pagasta pārvaldē (adrese: “Zaņas pamatskola” Zaņas pagasts, Saldus novads) darba laikā, kā arī Izstrādātājas tīmekļvietnes www.environment.lv sadaļā “Aktualitātes”. Rakstveida priekšlikumus par Paredzēto darbību Birojā varēja iesniegt līdz 2022. gada 11. aprīlim. Sabiedriskās apspriešanas laikā Birojs saņēma fiziskas personas un vairāku viensētu iedzīvotāju kolektīvu iesniegumu par Paredzēto darbību, kuri kopā ar Lēmumu Nr. 5-02-1/15/2022 tika nosūtīti Ierosinātājam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes un apspriešanas stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts 2022. gada 12. jūlija laikrakstā “Saldus Zeme”. Informācija tika ievietota Saldus novada pašvaldības tīmekļvietnē www.saldus.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv. Klātienē Ziņojums bija pieejams Saldus novada pašvaldībā (adrese: Striķu iela 3, Saldus), Saldus novada Kursīšu pagasta pārvaldē (adrese: Kalna iela 2, Kursīšu pagasts, Saldus novads) un Saldus novada Novadnieku pagasta pārvaldē (adrese: “Mežvidi”, Novadnieku pagasts, Saldus novads) darba laikā.
- 5.2.2. Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likumu sabiedriskā apspriešanas sanāksme norisinājās neklātienes formā (attālināti) 2022. gada 25. jūlijā plkst. 17.00. Zoom platformā. Saite uz virtuālo sanāksmes telpu, kā arī pievienošanās instrukcija tika publicēta Izstrādātājas tīmekļvietnes www.environment.lv sadaļā “Aktualitātes”. Sanāksmes laikā tika sniegta informācija par Paredzēto darbību un sagatavoto Ziņojumu, kā arī bija iespēja uzdot jautājumus un saņemt uz tiem atbildes.

²³ Atbilstoši SIA “SCHWENK Latvija” 2019. gada 16. decembra vēstulē sniegtajai informācijai.

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes laikā dalībnieki interesējās par saimnieciskās darbības ierobežojumiem VES tuvumā, ieguvumu vietējām kopienām, saražoto enerģijas apjomu un dažādo ierobežojumu ietekmi.

5.2.3. Sabiedrība interesējošos jautājumus par Paredzēto darbību varēja sūtīt uz e-pastu vejaparks@environment.lv līdz 2022. gada 1. augustam. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Ziņojumu Birojā varēja iesniegt līdz 2022. gada 11. augustam. Šajā periodā Birojā tika saņemts Dienesta un DAP viedoklis un priekšlikumi par Ziņojumu, kas adresēti arī Izstrādātājai, Ziņojuma un vērtējuma papildināšanai. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas materiāli pievienoti Ziņojuma 13. un 14. pielikumā.

5.3. Sabiedrības informēšana par Birojā iesniegto Ziņojumu un argumenti Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2022. gada 20. oktobrī. Paziņojums par Ziņojumu iesniegšanu Birojā tika ievietots Saldus novada pašvaldības tīmekļvietnē www.saldus.lv, Izstrādātājas tīmekļvietnē www.environment.lv un Biroja tīmekļvietnē www.vpvb.gov.lv.

5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojā tika saņemtas:

5.3.2.1. VAS “*Latvijas gaisa satiksme*” 2022. gada 11. novembra vēstule Nr. 03/794 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā norādīts, ka savas kompetences robežās VAS “*Latvijas gaisa satiksme*” neiebilst pret Ziņojumā norādīto informāciju.

5.3.2.2. NKMP 2022. gada 14. novembra vēstule Nr. 05-01/5506 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu vēja elektrostaciju būvniecībai Saldus novada Novadnieku un Kursīšu pagastos*”. Vēstulē norādīts, ka izvērtējot Ziņojuma materiālus konstatēts, ka tajā ir ņemts vērā ieteikumi iestrādāt informāciju par Otrā pasaules karā bojā gājušo karavīru mirstīgo atlieku, kā arī sprādzienbīstamu priekšmetu atrašanu konkrētajā teritorijā. Līdz ar to Nacionālās kultūras mantojuma pārvalde sniedz pozitīvu atzinumu par Ziņojumu.

5.3.2.3. Veselības inspekcijas 2022. gada 22. novembra vēstule Nr. 2.4.6.-1./777 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, kurā norādīts, ka nodrošinot instrumentālo trokšņa mērījumu veikšanu trokšņa modelēšanas rezultātu pārbaudi praktisko mērījumu ceļā un Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” noteikto vides trokšņa robežlieluma pārsniegšanas gadījumā realizējot prettrokšņa pasākumus, Veselības inspekcijai nav iebildumu un citu priekšlikumu par Ziņojumu.

5.3.2.4. Saldus novada pašvaldības 2022. gada 23. novembra vēstule Nr. 4-24.1/5701 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu (SIA “VPSP”)*”. Pašvaldība pozitīvi vērtē izstrādāto Ziņojumu un, ņemot vērā daudzpusīgo, detalizēto izvērtējumu, cer uz optimālu vietas izvēli VES uzstādīšanai, ievērojot visu iesaistīto uz pušu intereses.

5.3.2.5. VAS “*Elektroniskie sakari*” 2022. gada 24. novembra vēstule Nr. 2.1-1.1/827 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”. VAS “*Elektroniskie sakari*” savā vēstulē informē, ka izpētes teritorijas apkārtnē ir ierīkotas fiksēto radiosakaru līnijas, un potenciālo ietekmi uz fiksēto radiosakaru, kā arī apraides darbību, ir nepieciešams vērtēt detalizētāk un lietderīgāk veikt, kad būs noteikta konkrēta VES parka izbūves vieta un zināmi VES tehniskie raksturlielumi.

- 5.3.2.6. DAP 2022. gada 28. novembra vēstule Nr. 4.9/6624/2022-N “*Par aktualizēto ietekmes uz vidi novērtējumu vēja elektrostaciju parkam Saldus novada Kursīšu un Novadnieku pagastos*”. DAP sniedza atsaukumi par Ziņojumā ar ietekmes uz bioloģisko daudzveidību saistīto jomu veikto novērtējumu, norādot un precizējot nosacījumus, tostarp saistībā ar Ziņojumā konstatēto ietekmi uz īpaši aizsargājamai putnu sugai veidotiem mikroliegumiem un tās kompensējošiem pasākumiem (barošanās vietu uzturēšanu: zālāju apsaimniekošanu un to kvalitātes uzlabošanu, jaunu mikroliegumu izveidi kā kompensāciju par būtiski nelabvēlīgu ietekmi uz mikroliegumu, VES aprīkošanu ar detektoriem automātiskai apturēšanai u.c.), kā arī saistībā ar ietekmes novēršanu un mazināšanu uz teritorijā konstatētām aizsargājamām augu sugām un biotopiem, un sīkspārņu populācijām, ar kādiem Paredzētā darbība pieļaujama.
- 5.3.2.7. Dienesta 2022. gada 28. novembra vēstule Nr. 2.4/AP/8228/2022 “*Par vēja elektrostaciju parka “VPSP” būvniecības Saldus novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”. Dienests aicina Ziņojumā ietvert informāciju, ka, paredzot vēja elektrostaciju izbūvi Meži (M) teritorijās, nepieciešama lokālplānojuma izstrāde, lai grozītu Teritorijas plānojuma atļauto (plānoto) izmantošanu. Tikai pēc lokālplānojuma, ar kuru mainīts funkcionālais zonējums vai teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kas atļauj VES izbūvi iepriekš minētajās teritorijās, stāšanās spēkā var uzsākt būvniecības procesu, t.sk. Dienests var izsniegt tehniskos noteikumus. Dienests arī norāda uz to, ka Ziņojumā iekļautais VES būvniecības vietu alternatīvu izvērtējums izmantojams pieņemot lēmumu par galīgo VES parka izkārtojumu.
- 5.3.3. Birojā tika saņemta Izstrādātājas 2022. gada 8. decembra vēstule “*Par nosacījumiem vēja elektrostaciju parkam Saldus novada Kursīšu un Novadnieku pagastos*”, kurā tā sniedz viedokli par DAP Vēstulē Nr. 2.4/AP/8228/2022 izteiktajiem nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība pieļaujama, un lūdza rast iespēju tos atsevišķās pozīcijās pārskatīt.
- 5.3.4. Birojā tika saņemta DAP 2022. gada 23. decembra vēstule Nr. 4.9/7285/2022-N “*Par nosacījumiem vēja elektrostaciju parkam Saldus novada Kursīšu un Novadnieku pagastos*”, kurā tā informēja, ka notikusi savstarpēja tiešsaistes sanāksme ar Izstrādātāju par DAP Vēstulē Nr. 2.4/AP/8228/2022 izvirzīto nosacījumu precizēšanu, un sniedz precizētus nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbība pieļaujama.
- 5.3.5. Ierosinātājas 2022. gada 28. decembra “*Iesniegums par atzinuma izdošanu prioritārā termiņā*” ar pielikumu, ar kuru Birojs tika informēts, ka saskaņā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras 2022. gada 9. februāra lēmumu Nr. 5.3-12-N-2022/1 Izstrādātājas investīciju projektam (vēja elektrostaciju būvniecība Saldus novada Novadnieku un Kursīšu pagastā kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanas projektam atjaunojamo energoresursu jomā) saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 59. pantu un Ministru kabineta 2021. gada 4. februāra noteikumu Nr. 83 “*Noteikumi par prioritāro investīciju projektu apkalpošanu*” 6. punktu ir piešķirts prioritārā investīciju projekta statuss.
- 5.3.6. Izvērtētājs Ziņojumu Birojs 2023. gada 5. janvārī pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro daļu lūdza iesniegt papildus informāciju par konsultācijām Ziņojuma izstrādes laikā, vienlaikus Ierosinātājai nosūtīt saņemtas tikai Birojam adresētās vēstules no pašvaldības un institūcijām ar viedokli par sagatavoto Ziņojumu.

- 5.3.7. Birojā tika saņemta Izstrādātājas 2023. gada 6. janvāra vēstule “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma Vēja elektrostaciju būvniecība Saldus novada Novadnieku un Kursišu pagastos 4. pielikumam*”, ar kuru iesniegta papildinformācija - faili, kas satur informāciju par zemas frekvences trokšņa aprēķiniem t.sk., informāciju par VES modeļu *Nordex N163* uz 164 m augsta masta (bez aerodinamiski uzlabotiem spārniem) un *GE 158 5,5 MW* radīto trokšņa līmeni 1/3 oktāvu frekvenču joslās pie vēja ātruma 8 m/s, Ziņojuma 4. pielikumam, kas ir šā Ziņojuma pielikuma neatņemama sastāvdaļa.
- 5.3.8. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt atsaukumi savas kompetences ietvaros par sagatavoto Ziņojumu, Birojā tika saņemta VUGD 2023. gada 9. janvāra vēstule Nr. 22-1.22/39 “*Par informācijas sniegšanu*”, kurā norādīts uz ar Paredzēto darbību saistītiem normatīviem aktiem ugunsdrošības nodrošināšanai un ugunsgrēku seku likvidēšanai, kas saistoši, realizējot Paredzēto darbību.
- 5.3.9. Atbildot uz Biroja 2023. gada 5. janvāra vēstuli Nr. 5-01/6/2023, Birojā tika saņemta Izstrādātājas 2023. gada 10. janvāra vēstule, kurā sniegts viedoklis un paskaidrojumi par minētajā Biroja vēstulē prasīto papildinformāciju, norādot, ka, izvērtējot Biroja sniegto informāciju un paredzētās darbības ietekmes, nav konstatēta nepieciešamība konsultēties vēl papildus, kā arī nav konstatēta nepieciešamība papildināt IVN ziņojumu sadaļā par ugunsdrošības risku novērtējumu.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Novērtējuma likuma 24. pants noteic: “*Ierosinātāja pienākums ir nodrošināt: 1) iesniegtās informācijas pilnīgumu un patiesumu, kā arī ziņojuma sagatavošanu atbilstoši šā likuma un citu normatīvo aktu prasībām; 2) ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.*”.
- 6.2. Ziņojumā vērtētas lielas jaudas (5,5 MW – 6,8 MW) jaunākās paaudzes VES, kuras atbilst starptautiskajā standartā definētajai III klasei, veicot novērtējumu 19 potenciālām VES būvniecības vietām un paredzot uzstādīt ne vairāk kā 12 VES. Ņemot vērā VES straujo attīstību, netiek izslēgta iespēja, ka varētu tikt uzstādītas arī jaunākas paaudzes VES nekā Ziņojumā novērtētās, bet ar līdzvērtīgiem vai labākiem raksturlielumiem. Novērtēts, ka maksimālais VES kopējais augstums, neatkarīgi no izvēlēta modeļa un realizējamās novietojuma alternatīvas, nebūs lielāks par 250 m. VES parks ar iekārtām, kuru augstums sasniedz 250 m, pārveidos līdzšinējo un ierasto vidi plašākā teritorijā, kā arī radīs papildu ietekmi uz vidi. Ziņojumā noteikti turpmāk minētie galvenie ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie aspekti, no kuriem izriet būtiska negatīva ietekme uz vidi.
- 6.3. No ietekmes uz vidi viedokļa VES būvniecībai un ekspluatācijai ir salīdzinoši zems radītās ietekmes slogs pēc tādiem kritērijiem kā gaisa piesārņojums, emisijas augsnē un ūdenī, atkritumu rašanās, dabas resursu izmantošana. Saistībā ar minēto, pirmkārt, jāņem vērā, ka VES uzstādīšana ir būvniecības process, kas rada ar būvniecību saistītas ietekmes (tostarp traucējumus un pārmaiņas, meža zemes platību samazināšanos), turklāt VES kļūst par jaunu, redzamu objektu, šis būves izmaiņa ainavu (ietekmes, kas izriet no VES fiziskas klātbūtnes un redzamības). Otrkārt, VES ir raksturīgas ietekmes iekārtu ekspluatācijas laikā. Raksturīgākās no tām (bet ne vienīgās) ir troksnis, vizuālais gaismas efekts jeb mirgošanas ietekme, ietekme uz dabas vērtībām, ornitofaunu un sīkspārņiem (galvenokārt dabisko dzīvotņu zudums un sadursmju risks). Katrs no ietekmju veidiem (būvniecības un ekspluatācijas fāzē), ja pienācīgi netiktu pārvaldīts, varētu atstāt negatīvu

iespaidu uz cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dziļēm, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu. Novērtējuma likuma 1. pielikuma 26.¹ punkts un 2. pielikuma 3. punkta 8. apakšpunkts paredz, ka, sasniedzot noteiktu apjomu – VES būvniecība ir jāpakļauj sagaidāmo ietekmju novērtējumam, lai izstrādātu priekšlikumus nelabvēlīgas ietekmes novēršanai vai samazināšanai vai aizliegtu šādas darbības uzsākšanu normatīvajos aktos noteikto prasību pārkāpumu gadījumos (Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts). Šāds ietekmju novērtējums, lai nodrošinātu izsvērtu informāciju gala lēmuma pieņēmējiem, ir veikts arī Paredzētajai darbībai.

- 6.4. IVN ietvaros ir apzināti galvenie ar Izpētes teritoriju un Paredzētās darbības ietekmi saistītie faktori, kas var radīt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, tajā skaitā – ņemot vērā Paredzētās darbības raksturu, apjomus un sagaidāmās pārmaiņas, līdzšinējo teritorijas izmantošanas veidu un vides stāvokli, ģeoloģiskos, hidroģeoloģiskos u.c. apstākļus, apdzīvotas vietas un iedzīvotāju blīvumu, aizsargājamas dabas, kultūrvēsturiskās u.c. vērtības, apkārtnes teritorijas raksturojumu iespējamās ietekmes zonā, piesārņojuma un traucējumu veidus u.c. IVN ietvaros Izstrādātāja ir vērtējusi ietekmes, kas izriet gan no VES un ar tām saistīto objektu būvniecības, gan no VES ekspluatācijas un risinājumiem to dzīves cikla noslēgumā.
- 6.5. No Ziņojuma izriet, ka Paredzētās darbības īstenošana paredzēta, ievērojot normatīvo aktu saistošās prasības, tādēļ Birojam atkārtoti uz tām norādīt (un tās iekļaut savos nosacījumos) nav nepieciešams. Paredzētā darbība realizējama tikai atbilstoši Ziņojumā vērtētajiem nosacījumiem, nepārsniedzot noteiktos un/vai aprēķinātos robežlielumus un mērķlielumus, kā arī īstenojot ietekmes novēršanas vai mazināšanas pasākumus, kādus Ierosinātāja Ziņojumā apņēmusies nodrošināt.
- 6.6. Birojs šajā atzinumā atkārtoti nenorāda arī tos ietekmju mazinošos pasākumus, kas jau norādīti Ziņojumā (6. nodaļā un 6.1.2. tabulā, monitoringa pasākumi – 8. nodaļā) un tā pielikumos (tajā skaitā ietekmju modelēšanā izmatotie ievaddati un VES tehniskie raksturlielumi) un kuri ir obligātā prasība Paredzētās darbības realizācijas gadījumā. Citādā veidā kā novērtēts Ziņojumā, Paredzētā darbība nav pieļaujama.
- 6.7. Ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek noteiktas izmaiņas tehnoloģiju, izvietojuma vai infrastruktūras risinājumos, kas Ziņojuma gaitā nav novērtēti vai pārsniedz Ziņojumā novērtētos lielumus, veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums un ja nepieciešams – ietekmes sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3.² panta pirmās daļas 3. punktu.
- 6.8. Ņemot vērā Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojam ir tiesības noteikt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā. Izvērtējis Ziņojumu un saistīto ietekmes uz vidi novērtējuma dokumentāciju, tajā skaitā sabiedriskās apspriešanas ietvaros paustos sabiedrības, valsts un pašvaldību institūciju un juridisko personu, kā arī institūciju atsauksmes par Ziņojumu, Birojs secina, ka sabiedrības pārstāvjiem ir bažas par atsevišķu ietekmju aspektu ietekmi gan uz cilvēku veselību un drošību, gan dabas vērtībām u.c. Savukārt pašvaldība un institūcijas galvenokārt būtiskus iebildumus pret Paredzēto darbību un tās ietekmes novērtējumu nav izteikušas. Vienlaikus Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma sagatavošanas laikā Birojs ir saņēmis un uzklusījis arī DAP viedokli par novērtēto un identificēto Paredzētās darbības būtisku ietekmi uz apkārtnes ornitofaunu, kā arī DAP viedokli par ietekmi mazinošu un kompensējošu pasākumu nepieciešamību un nosacījumiem to realizācijai, lai mazinātu identificēto nelabvēlīgo ietekmi.

6.9. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.9.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.
- 6.9.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.
- 6.9.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.
- 6.9.4. Drošība un vides risku pārvaldība, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi.
- 6.9.5. Troksnis un vibrācijas.
- 6.9.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.
- 6.9.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.
- 6.9.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

6.10. Saistībā ar Paredzēto darbību realizāciju aspektiem, no kuriem varētu izrietēt būtiska negatīva ietekme uz vidi, Birojs secina:

6.10.1. Būvniecības vietas izvēles ierobežojumi.

- 6.10.1.1. Vēja parku būvniecības gadījumā viens no nozīmīgiem vērtējamiem aspektiem ir iespējamās vietas izvēle, jo nosacījumi VES plānošanai un būvniecībai ir vispārēji regulēti ar ārējo normatīvo aktu – Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 “*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 240). Noteikumu Nr. 240 2.25. punkts noteic, ka vēja parks ir vienotā sistēmā saslēgtu piecu vai vairāk vēja elektrostaciju grupa, kurā atsevišķas vēja elektrostacijas ir izvietotas ne tālāk kā 2 km attālumā cita no citas. Savukārt Noteikumu Nr. 240 161. – 163. punkts ar apakšpunktiem paredz ierobežojumus gan atsevišķu VES, gan vēja parku būvniecībai (minimālie pieļaujamie attālumi līdz noteiktiem objektiem un teritorijām). Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts noteic minimālo pieļaujamo attālumu no vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 2 MW, līdz dzīvojamai un publiskajai apbūvei – no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas līdz dzīvojamām un publiskām ēkām jābūt vismaz 800 m. Ievērojot minēto, ar ārējo normatīvo aktu ir sašaurinātas teritorijas, kur VES ar tai nepieciešamo infrastruktūru būvniecība var būt iespējama. Attiecīgi – Paredzētās darbības IVN ietvaros, tostarp atbilstoši Programmas Nr. 5-03/2 nosacījumiem, viens no vērtējamiem aspektiem ir iespējamie limitējošie vai ierobežojošie faktori, kas izriet no vietas izvēles.
- 6.10.1.2. Vērtējot Izpētes teritoriju un tās iespējamo piemērotību Paredzētās darbības realizācijai, secināms, ka Darbības vietā neatrodas dzīvojamās ēkas un publiskas/ sabiedriskas ēkas. Vienlaikus Ziņojumā tiek norādīts, ka īpašumos “*Liepnieki*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84620030077), “*Siliņi*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84620030003) un “*Vizuļi*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080063) esošas dzīvojamās mājas atrodas tuvāk par 800 m no paredzētajām VES²⁴. Konstatējams, ka VES2.1. atrodas 492 m un VES2.2. - 416 m attālumā no mājām “*Liepnieki*”, attiecīgi VES4.7.A - 532 m, VES4.7.B - 443 m un VES4.7.C atrodas 127 m attālumā no mājas “*Siliņi*”, bet VES1.5. - 293 m, VES1.6. - 408 m un VES4.7.C atrodas 600 m attālumā no mājas “*Vizuļi*”. Birojam, izsverot Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektajā daļā noteikto, nav pamata secināt, ka IVN turpināšanai un pabeigšanai ir šķēršļi, jo nav saskatāms, ka Paredzētā darbība

---

²⁴ Ziņojuma 3.1.2. tabula.

pilnībā aizliegta ar normatīviem aktiem, jo Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta nosacījums aprobežo daļēju Paredzētās darbības īstenošanu. Tādejādi secināms, ka, paredzot VES izvietojumu atbilstoši Ziņojumā vērtētajam, uz šā atzinuma sagatavošanas brīdi tiek nodrošināta Paredzētās darbības atbilstība Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta nosacījumam attiecībā uz astoņām VES – VES2.3., VES 2.4., VES4.2., VES4.3., VES4.4.A, VES4.4.B, VES4.4.C un VES4.6.

- 6.10.1.3. Ziņojumā norādīts, ka atbilstoši Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras (turpmāk – LGIA) topogrāfiskajai kartei māju “*Liepnieki*” un “*Siliņi*” ēkas klasificētas kā neapdzīvotas, savukārt, atbilstoši Valsts zemes dienesta uzturētās valsts kadastra informācijas sistēmas (www.kadastrs.lv) tematiskajai kartei, ēkas lietošanas veids identificējams kā “*triju vai vairāku dzīvokļu māja*”, ēkas “*Vizuļi*” kā “*viena dzīvokļa māja*”. No Ziņojumā norādītā secināms, ka IVN veikts visām 19 potenciālajām VES būvniecības vietām ar nosacījumu, ka mājas “*Liepnieki*”, “*Siliņi*” un “*Vizuļi*” Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā tiek normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā nojauktas, saņemti attiecīgās būvvaldes akti par dzīvojamo māju neesamību dabā, dzēsti ieraksti kadastrā un zemesgrāmatā vai arī tiek mainīts ēku tiesiskais statuss, nosakot un reģistrējot tās par nedzīvojamām būvēm.
- 6.10.1.4. Ņemot vērā, ka IVN veikts visām potenciālajām 19 VES būvniecības vietām, Biroja ieskatā VES izbūve, kuru izvietojumu aprobežo Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta prasība²⁵, Paredzētās darbības akcepta gadījumā iespējama tikai veicot Ierosinātās norādītās darbības, t.i. īpašumos “*Liepnieki*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84620030077), “*Siliņi*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84620030003) un “*Vizuļi*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080063) esošajām ēkām mainot to tiesisko statusu. Minētās darbības veicamas vienojoties ar attiecīgo māju likumiskajiem īpašniekiem/valdītājiem. Šāds obligātais nosacījumu ir ietverts Ziņojumā (Ziņojuma 6.1. un 7.1. nodaļa).
- 6.10.1.5. Izvērtējot Paredzētās darbības īstenošanai izvēlēto teritoriju, kā arī plānoto VES apkārtnē esošās teritorijas, secināms, ka VES paredzēts būvēt galvenokārt lauksaimniecības zemēs. IVN teritorijai piegulošās teritorijas pamatā tiek izmantotas mežsaimnieciskās darbības un lauksaimnieciskās darbības veikšanai. Birojs vērš uzmanību, ka vienlaikus Noteikumu Nr. 240 163¹. punkts noteic, ka arī gadījumos, ja esošo vēja elektrostaciju un vēja parku tuvumā tiek plānota jauna dzīvojamā vai publiskā apbūve, ievērojams noteiktais 800 m ierobežojums attiecībā uz minimālo attālumu. Ņemot vērā minēto, ja tiks īstenota Paredzētā darbība, 800 m attālumā no plānotajām VES būs aprobežota jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošana. Būtiska interešu sadursme un iespējamās konfliktsituācijas saistībā ar Noteikumu Nr. 240 163¹. punkta nosacījumu attiecībā uz jaunas dzīvojamās vai publiskā apbūves plānošanu IVN gaitā nav identificētas.
- 6.10.1.6. Noteikumu Nr. 240 163.3. punkts noteic, ka, lai aizsargātu putnu sugas vai dabas vērtības no vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmes, nosacījumus un minimālo pieļaujamo attālumu vēja elektrostaciju izvietošanai nosaka atbilstoši IVN secinājumiem. Vērtējumu par Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz putnu sugām un dabas vērtībām snieguši sertificēti dabas eksperti²⁶. Detalizētāks Paredzētās darbības ietekmes izvērtējums uz bioloģisko daudzveidību, tostarp aizsargājamām putnu sugām un citām dabas vērtībām, kā arī nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šā atzinuma 6.10.8. punktā.

²⁵ Skat. šā atzinuma 6.10.1.2. punktu.

²⁶ Šā atzinuma 3.2.11. punkts.

- 6.10.1.7. Noteikumu Nr. 240 163.4. punkts noteic, ka, valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu vizuālās uztveramības zonā izvērtē vēja elektrostaciju un vēja parku ietekmi uz ainavu, ņemot vērā konkrēto situāciju un kultūras pieminekļa specifiku. Vērtējumu par Paredzēto darbību un tās ietekmi šajā aspektā sniegts Ziņojuma 4.5. un 4.6. nodaļās, un Ziņojuma 10. pielikumā. Izvērtējis Ziņojumā sniegto vērtējumu un NMKP viedokli, Birojs secina, ka kopumā no veiktajiem novērtējumiem secināms, ka Paredzētās darbības risinājumi nodrošina atbilstību Noteikumu Nr. 240 163.4. punkta nosacījumam. Vienlaikus detalizētāks ietekmes izvērtējums uz ainavu un kultūras mantojumu un nosacījumi Paredzētās darbības risinājumiem sniegti šā atzinuma 6.10.3. punktā.
- 6.10.1.8. Noteikumu Nr. 240 7.5. nodaļa “*Apbūves atbilstība zemes vienības robežām*” 133.¹ punkts nosaka, ka, ja būve iecerēta kā pārkare, būves īpašniekam jāsaņem visu to zemes īpašnieku rakstveida saskaņojums, uz kuru īpašumiem vai virs kuru īpašumiem būvi iecerēts izvietot. No Ziņojuma izriet, ka plānoto VES rotora diametrs²⁷ varētu būt no 158 līdz 170 m, attiecīgi rādiuss 79 m līdz 85 m. Paredzētās darbības teritorija robežojas ar kūdras atradni “*Meldziru purvs*”, kurā darbību veic SIA “*MODUS M*”, reģ. Nr. 40003942752, savukārt atradnei tuvākā VES²⁸ atrodas ~ 40 m attālumā (Ziņojuma 48. lpp.), kas ir par ~ 35 m mazāks nekā mazākā plānoto VES rotora rādiuss. Ņemot vērā minēto, VES2.3 rotora spārni radīs pārkari minētās atradnes teritorijā, tādejādi, VES2.3 izbūve būs iespējama tikai to saskaņojot ar nekustamā īpašuma “*Meldziru purvs*” (zemes vienība ar kadastra apzīmējumu 84620030063), kurā atrodas kūdras atradne “*Meldziru purvs*”, īpašnieku.
- 6.10.1.9. Ziņojumā iekļauts Paredzētās darbības atbilstības novērtējums Teritorijas plānojumam (Ziņojuma 2.2. nodaļa). Ierosinātāja, atsaucoties uz Pašvaldības 2022. gada 5. augusta uzziņu, secina, ka VES parka izbūve *Meža teritorijās* (M) ir pieļaujama jau saskaņā ar spēkā esošajiem teritorijas plānošanas dokumentiem. Vērtējot minēto, Birojs konstatē, ka norādītajā uzziņā netiek ņemts vērā apstāklis, ka Teritorijas plānojumu Pašvaldība ir apstiprinājusi 2013. gada 25. aprīlī, t.i. piecas dienas pirms Noteikumu Nr. 240 pieņemšanas (2013. gada 30. aprīlis), kā arī netiek ņemts vērā Noteikumu Nr. 240 16. nodaļas “*Noslēguma jautājumi*” 242.1. punktā noteiktais, ka “*Šo noteikumu prasības nepiemēro: teritorijas plānojumiem vai lokālplānojumiem, kuru izstrāde uzsākta līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, ja pašvaldība teritorijas plānojumu vai lokālplānojumu apstiprina sešu mēnešu laikā no šo noteiktumu spēkā stāšanās dienas*”. Līdz ar to secināms, ka Noteikumi Nr. 240 nosaka prasības jaunu plānošanas dokumentu izstrādē, nevis sniedz skaidrojumus par atļauto izmantošanu plānošanas dokumentos, kas izstrādāti pirms minēto noteikumu pieņemšanas un stāšanās spēkā.
- 6.10.1.10. Vērtējot Ziņojumā sniegto informāciju Birojs secinājis, ka Ierosinātāja, ņemot vērā novērtējuma rezultātus un sagaidāmo ietekmju būtiskumu, IVN procesa laikā ir pieņēmusi lēmumu atteikties no sākotnēji paredzēto VES1.1 (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080087), VES1.2 (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080125), VES1.3 (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080089) un VES1.4 (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080089) būvniecības. Līdz ar to turpmākie šā atzinuma nosacījumi ir attiecināmi tikai uz tām 15 VES novietojuma pozīcijām, kuras attēlotas Ziņojuma 7.1. attēlā un kuru izbūves un ekspluatācijas nosacījumi apkopoti Ziņojuma 7.2. tabulā.
- 6.10.1.11. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Birojs saskaņā ar Novērtējuma**

²⁷ Ziņojuma 3.2.1. tabula.

²⁸ Vērtējot Ziņojuma 4.9.3. attēlu konstatējams.

likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:

- a) VES2.1. un VES2.2. nav pieļaujama, izņemot gadījumu, ja zūd pamats Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta prasību ievērošanai attiecībā uz īpašumā “*Liepnieki*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84620030077) esošo apbūvi.
- b) VES4.7.A un VES4.7.B nav pieļaujama, izņemot gadījumu, ja zūd pamats Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta prasību ievērošanai attiecībā uz īpašumā “*Siliņi*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84620030003) esošo apbūvi.
- c) VES1.5. un VES1.6. nav pieļaujama, izņemot gadījumu, ja zūd pamats Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta prasību ievērošanai attiecībā uz īpašumā “*Vizuļi*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080063) esošo apbūvi.
- d) VES4.7.C nav pieļaujama, izņemot gadījumu, ja zūd pamats Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta prasību ievērošanai attiecībā uz īpašumos “*Siliņi*” (zemes vienības kadastra apzīmējumu 84620030003) un “*Vizuļi*” (zemes vienības kadastra apzīmējumu 84720080063) esošo apbūvi.
- e) VES2.3. pieļaujama tikai gadījumā, ja tā tiek saskaņota ar īpašuma “*Meldziru purvs*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84620030063), kurā atrodas kūdras atradne “*Meldziru purvs*”, īpašnieku saskaņā ar Noteikumu Nr. 240 133.¹ punktā noteikto.
- f) Nav pieļaujama (aizliegta) VES1.1 (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080087), VES1.2 (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080125), VES1.3 (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080089) un VES1.4 (zemes vienības kadastra apzīmējums 84720080089) būvniecība.

6.10.2. Ar būvniecību saistītie ietekmes aspekti.

- 6.10.2.1. Atbilstoši Ziņojumam (3.4. nodaļa), VES būvniecība procesa ietvaros paredzēts veikt VES uzstādīšanas laukumu un manevru veikšanas zonu atmežošanu, VES uzstādīšanas laukumu izveidi, pievedceļu izbūvi, meliorācijas sistēmu pārkārtošanu, pazemes kabeļu līniju un transformatoru apakšstacijas izbūvi, VES pamatu izbūvi, VES uzstādīšanu, teritorijas rekultivāciju. Prognozēts, ka visus būvdarbus paredzēts pabeigt triju gadu laikā.
- 6.10.2.2. Novērtēts, ka katras VES uzstādīšanai nepieciešamā montāžas laukuma platība būs ~ 1 ha. Prognozējams, ka ar VES būvniecību saistītie ietekmes aspekti (un ietekme uz īpašumiem) skars tikai īpašumus, kuros faktiski notiks būvniecība. Paredzēts izstrādāt detalizētu VES uzstādīšanas plānu. Prognozēts, ka vienas VES uzstādīšanai nepieciešamais laiks vidēji būs 5 – 7 dienas, ņemot vērā arī laika apstākļus (īpaši vēja ātrumu). Ņemot vērā minēto, secināms, ka šā atzinuma un piemērojamo normatīvo aktu nosacījumu, kas nosaka prasības IVN, izpilde var būt iespējama tikai, ja ar skarto zemes vienību īpašniekiem (zemes vienību, kurās plānots uzstādīt VES) ir spēkā esoša vienošanās par būvniecības un citu saistīto darbu veikšanu tai piederošā nekustamā īpašumā, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.
- 6.10.2.3. Katras VES būvniecības vietā būs nepieciešama teritorijas sagatavošana un būvbedres izveide VES pamatu izbūvei, izņemtā grunts un augsnes virskārta tiks novietota krautnēs būvlaukuma teritorijā. Ziņojumā nav vērtēti pārvietojamās augsnes un grunts apjomi un gruntsūdens līmeņa augstums šajās teritorijās.

Rekultivācijas laikā atgūtā grunts tiks izmantota pievedceļu atjaunošanā un uzlabošanā. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētā darbība nerada grunts piesārņojumu, tomēr pirms montāžas laukumu rekultivācijas tiks veiktas grunts piesārņojuma testi un noteikta tiem atbilstoša tālākā grunts izmantošana.

- 6.10.2.4. Vēja parka būvniecības procesa ietvaros paredzēts veikt darbības arī ārpus plānotā VES parka teritorijas. Tās saistītas ar būvniecībai un ekspluatācijai nepieciešamās esošās infrastruktūras pilnveidi un/vai izbūvēšanu no jauna, tas ir, ar pievedceļu, laukumu, enerģijas pārvades un telekomunikāciju līniju būvniecību un meliorācijas sistēmas pārkārtošanu. Plašāks darbību apraksts sniegts Ziņojuma 3.4. nodaļā.
- 6.10.2.5. Viens no Ziņojumā vērtētajiem jautājumiem ir VES elementu transportēšana un piekļuve plānotajām VES vietām. Norādīts, ka būvprojekta izstrādes laikā detalizēti tiks vērtēts esošais ceļu tehniskais stāvoklis un precizēti nepieciešamo darbu apjomi. Prognozēts, ka visiem pievedceļiem jābūt vismaz 6 m platiem un to slodzes nestspējai jābūt vismaz 250 kN/m². Ziņojumā norādīts, ka VES komponentu transportēšanu nodrošinās VES ražotājs vai tā autorizēts transporta uzņēmums. VES transportēšanas plānu izstrādās Ierosinātāja sadarbībā ar izvēlēto VES modeļa ražotāju. Transportēšanas plāns ietvers izvērtējumu par VES komplektējošo daļu izmēriem, svaru, ceļu kapacitāti, kā arī cita veida ierobežojumiem, piemēram, tiltu, viaduktu un cita veida objektu novietojumu transportēšanas maršrutā vai autoceļu tuvumā. Transportēšanā līdz/ no valsts vietējiem autoceļiem V1163 un V1162, plānots izmantot esošos ceļus kā arī plānota jaunu pievedceļu būvniecība (Ziņojuma 3.4.1. attēls).
- 6.10.2.6. Vērtējot plānoto VES pievedceļu izbūvi, Birojs konstatē, ka saskaņā ar Ziņojumā novērtēto nav paredzama papildus būtiska netieša negatīva ietekme, kas saistīta ar pievedceļu nosusināšanas būvju (ceļu grāvju) ierīkošanu, jo platībai jau ir ierīkots sazarots nosusināšanas sistēmu tīkls. Ņemot vērā, ka elektroenerģijas transportēšanas tīklu (kabeļu) izbūve plānota atbilstoši *Enerģētikas likuma* nosacījumiem – ceļa sarkano līniju robežās vai ceļa robežās, kam nav noteiktas sarkanās līnijas, nav paredzama papildu negatīva ietekme, kas saistīta ar Paredzētās darbības īstenošanas ietvaros plānoto kabeļu līniju izbūvi.
- 6.10.2.7. Novērtēts, ka VES un to infrastruktūras izbūve ietekmēs mežaudzes nelielā platībā. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, četru VES (VES4.2, VES4.4.A, VES4.4.B, VES4.4.C) uzstādīšana paredzēta meža zemēs, arī jaunu pievedceļu un montāžas laukumu būvniecības rezultātā būs nepieciešams veikt noteiktu meža teritoriju atmežošanu. Indikatīva informācija par VES parkam nepieciešamo platību apkopota Ziņojuma 3.3.1. tabulā, bet transformējamo zemju platības norādītas 3.3.2. tabulā. Kopējā plānotā atmežojamā platība ir ~ 3 ha. Saskaņā ar Ziņojuma 3.2.2. tabulā norādīto, konstatējams, ka lielāko daļu atmežojamo platību - 1,8 ha, būs teritorijās zem montāžas laukumiem, bet teritorijās zem ceļiem attiecīgi 0,61 ha, neņemot vērā ceļu līdz VES1.1, VES1.2, VES1.3 un VES1.4, no kuru izbūves Ierosinātāja ir atteikusies. Otrs izplatītākais zemes lietojuma veids paredzētās darbības teritorijā, ko paredzēts transformēt citā zemes lietojuma veidā, ir lauksaimniecības zemes – aramzemes, kas aizņem 4,2 ha (5,8 ha, ja tiktu realizēta visu sākotnēji iecerēto 19 VES būvniecība).
- 6.10.2.8. Paredzētās darbības ietekme uz klimatu vērtēta kā siltumnīcefekta gāzu (turpmāk – SEG) emisiju veida un apjoma izmaiņas Paredzētās darbības īstenošanas rezultātā, ko veido ar Paredzētās darbības īstenošanu saistītā SEG emisijas – VES parka izbūves un ekspluatācijas, atmežošanas radītās emisijas, emisijas no kūdras vai no ar organiku bagātām augsnēm, kas saistītas ar šādu augšņu nosusināšanu, un ar paredzētās darbības īstenošanu saistītās SEG emisiju samazināšana vai aizstāšana –

no fosilajiem resursiem iegūtās enerģijas (un saistīto SEG emisiju) aizstāšana ar no atjaunīgiem energoresursiem (turpmāk - AER) saražoto enerģiju.

- 6.10.2.9. Salīdzinot potenciālās VES izbūves vietu alternatīvas, no klimata aspekta kā vēlamākais variants Ziņojumā vērtēta VES izvietošana lauksaimniecības zemēs, savukārt, no meža zemēm, relatīvi mazāka ietekme sagaidāma, ja stacijas tiek izvietotas sausās minerālaugsnes, kam seko susinātas minerālaugsnes un susinātas kūdras augsnes. Atbilstoši veiktajam vērtējumam, Ziņojuma 4.8.3. nodaļā secināts, ka zemes lietojuma veida maiņa neatkarīgi no akceptētajām VES izbūves vietām notiks lielākās platībās, kas ir SEG emisiju radošas platības (aramzemes), nekā platībās, kas ir SEG emisiju piesaistes platības (meža zemes), līdz ar to var uzskatīt, ka kopējais ar zemes izmantošanas maiņas un mežsaimniecības sektoru saistītais SEG emisiju apjoms Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā izlīdzināsies. Savukārt novērsto SEG emisiju apjoms no enerģijas ražošanas veida maiņas VES ekspluatācijas laikā (25 gadi) novērtēts no 460 652 līdz 558 403 t CO₂ ekv., atkarībā no VES tehnoloģijas un faktiski saražotā enerģijas daudzuma.
- 6.10.2.10. IVN ietvaros novērtēts (Ziņojuma 3.4. nodaļa), ka VES izbūvei būs nepieciešama meliorācijas sistēmu pārkārtošana - jaunu caurteku izbūve un esošo caurteku pārbūve, meliorācijas grāvju konfigurācijas izmaiņas, jaunu drenāžas risinājumu izbūve. Šo darbību veikšanai tiks izstrādāts un saskaņots meliorācijas sistēmu pārkārtošanas projekts. Ziņojumā novērtēts, ka Paredzētā darbība plānotie būvdarbi, kas saistīti ar atsevišķu nosusināšanas un meliorācijas sistēmu posmu vai būvju pārbūvi Paredzētās darbības teritorijā, neradīs vērā ņemamu negatīvu ietekmi uz esošās meliorācijas sistēmas funkcionalitāti.
- 6.10.2.11. Vadoties no Ziņojumā sniegtās informācijas, būvdarbu veikšana nav saistīta ar ķīmisku vai bīstamu ķīmisku vielu lietojumu nozīmīgos apjomos. Iespējami avāriju riski saistāmi galvenokārt ar nestandarta situācijām būvniecības procesos un tehnikas lietojumā, kas ar atbilstīgiem pasākumiem un mēriem ir novēršami un pārvaldāmi. Šādi vides riski nav vērtējami kā augstas varbūtības notikumi, ja tiek ievēroti organizatoriski un inženiertehniski pasākumi avāriju situāciju nepieļaušanai. Būvdarbiem tipiskās ietekmes, tostarp troksnis, putekļi, būs īslaicīgas ar lokālu un mainīgas intensitātes izpausmi konkrētā vietā (pārejošas). Ziņojumā ir vērtēts šādu ietekmju ilgums un apjoms, secinot, ka normatīvajos aktos noteikto vides kvalitātes robežlielumu pārsniegumi nav sagaidāmi. Atkritumus paredzēts savākt, nodrošinot to šķirošanu un pagaidu uzglabāšanu, pēc tam nododot operatoriem, kas nodrošina to tālāku apsaimniekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 6.10.2.12. Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti vērtēta Ziņojuma 4.7. nodaļā. Secināts, ka potenciāli nozīmīgas gaisu piesārņojošo vielu emisijas ir saistāmas ar parka būvniecības posma ietvaros plānotajiem procesiem, bet ekspluatācijas periodā nozīmīgi emisiju avoti nav identificējami. Ņemot vērā, ka ar būvniecību saistītās emisijas uzskatāmas par īslaicīgām, to novērtēšanai izmantota kvalitatīvā novērtējuma pieeja, kas atbilst Īrijas un Lielbritānijas izstrādātajām vadlīnijām būvniecības procesā radušos emisiju, galvenokārt putekļu emisiju, novērtēšanai (atsauces 45., 46. un 47. Ziņojuma 4.7.3. nodaļā). Vadlīnijās analizētas trīs būtiskāko seku grupas - putekļu piesārņojuma radītie traucējumi, kaitējums ekosistēmām, ietekme uz cilvēku veselību. Ņemot vērā, ka būvdarbu radītās ietekmes riska līmenis ir novērtēts kā nebūtisks, kā arī nav paredzama kvantitatīvi novērtējama nozīmīga ietekme no autotransporta kustības pa pievedceļiem, uz darbību ir attiecināmi un īstenojami nespecifiski ietekmi mazinoši pasākumi.

Īstenojamie pasākumi apkopoti Ziņojuma 4.7.4. tabulā un to ievērošana ir ņemama vērā būvniecības procesa laikā.

- 6.10.2.13. Ņemot vērā būvdarbu specifiku un to ka būvniecības darbi un to ietekmes ir pārejošas, raksturīgas tikai noteiktam laika posmam, arī Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumi Nr. 16 *“Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība”* (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 2.8. punkts paredz, ka šos noteikumus un attiecīgi – tajos noteiktos vides trokšņa robežlielumus – neattiecina uz būvdarbu radītā trokšņa emisiju. Ziņojuma 3.4. un 4.1.4. nodaļās identificēti būvniecības procesa galvenie posmi. Secināts, ka potenciāli nozīmīgāko trokšņa piesārņojumu katrā no tiem radīs materiālu transportēšana. Pamatojoties uz indikatīviem aprēķiniem (arī Ziņojuma 3.4.1. tabula), novērtēts, ka, izbūvējot 12 VES un ar tām saistīto infrastruktūru, maksimālā kravas automašīnu gada vidējā diennakts intensitāte (pieņemot, ka visa transporta plūsma tiek novirzīta pa vienu transportēšanas maršrutu) nebūs lielāka kā 20 kravas automašīnas. Līdz ar to transportēšanas radītā ietekme nepārsniegs 2 dB(A) potenciāli ietekmētajās teritorijās. Ierosinātāja apņēmusies, ka būvniecības darbi un ar tiem saistītā transporta kustība nenotiks nakts laikā. Tomēr būvdarbiem ir jābūt savlaicīgi saskaņotiem ar vietējo pašvaldību. Arī šajā gadījumā Ierosinātajai jānodrošina atbilstoši tehniskie risinājumi un darbu veikšanas laiki, lai būvdarbu radītie traucējumi būtu pēc iespējas mazāki.
- 6.10.2.14. Kopumā, vērtējot Ziņojumu un tajā aplūkotos būvniecības ietekmes aspektus, Birojs konstatē, ka IVN ietvaros tie ir ņemti vērā tādā detalizācijas pakāpē, kādu pieļauj pašreizējā projekta stadija. Ir vērti ar teritorijas sagatavošanu, būvniecību, pagaidu būvju un inženierkomunikāciju, montāžas laukumu un infrastruktūras objektu izveidi vai pārveidi saistītie darbi, principiālie risinājumi darbības vietām un to izvietojumam, vērtētas sagaidāmās ietekmes uz vidi, identificējot ietekmes uz vidi novēršanas un mazināšanai pasākumu nepieciešamību.
- 6.10.2.15. Vērtējot ar būvniecību, kuru paredzēts veikt triju gadu laikā, saistītās ietekmes, Birojs atzīst, ka pastāv iespēja samazināt ietekmi, ko radīs būvdarbiem tipiskie un raksturīgie traucējumi (tostarp troksnis, putekļi no transportēšanas), tomēr to efektivitāte ir lielā mērā atkarīga no piesardzības pasākumu plānošanas un atbilstīgas izpildes. Veicot būvniecības darbus un infrastruktūras objektu izbūvi un pārveidi, šādus pasākumus nepieciešams ievērot, lai pasargātu grunti, gruntsūdeņus, virszemes ūdeņus, gaisu un apkārtējo teritoriju kopumā no potenciālā piesārņojuma. Šādi piesardzības un drošības pasākumi ietver optimālu darbu plānošanu un organizāciju, tajā skaitā savlaicīgu tehnisko noteikumu saņemšanu, to prasību ievērtēšanu un ietveršanu būvprojektā.
- 6.10.2.16. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar būvniecību saistītajiem ietekmes aspektiem un ietekmi uz īpašumiem, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu ar atzinumu nostiprināt un izvirzīt papildu nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama Paredzētās darbības akcepta gadījumā:**
- a) **Paredzētās darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu izbūvei un pārbūvei ir jāsaņem arī Dienesta tehniskie noteikumi, precizējot jau konkrētos risinājumus un vides aizsardzības prasības darbību realizācijai tās norises vietā.**
  - b) **Nepieciešamības gadījumā būvniecības laikā jāveic autoceļu klātnes mitrināšana vai citi pasākumi putekļu izplatības ierobežošanai sausajos periodos dzīvojamās apbūves tuvumā.**

- c) **VES būvniecības darbus, izņemot VES komplektējošo daļu transportēšanu, jāveic dienas un vakara laikā (no plkst. 7.00 līdz 21.00), lai neradītu trokšņa līmeņa izmaiņas nakts laikā.**
- d) **Jānodrošina sadzīves notekūdeņu atbilstoša savākšana un apsaimniekošana.**
- e) **Pēc būvdarbu pabeigšanas jānodrošina turpmāk neizmantojamo teritoriju rekultivācija, tostarp pagaidu būvju vietās, lai atgrieztu šīs būvniecības laikā ietekmētās teritorijas ne sliktākā vides stāvoklī, kāds bija uz būvdarbu uzsākšanas brīdi.**

6.10.3. Ar Paredzēto darbību saistītās vizuālās pārmaiņas, to ietekme uz ainavu un kultūras mantojumu.

- 6.10.3.1. Vizuālās pārmaiņas un no tām izrietošā ietekme uz ainavu ir viena no būtiskām ar VES būvniecību saistītām ietekmēm. IVN procesa ietvaros novērtēta Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz ainavu²⁹ un kultūrvēsturiskajām vērtībām³⁰.
- 6.10.3.2. Būtiskākās pārmaiņas sagaidāmas VES parka izveides posmā. Pēc būvniecības darbu pabeigšanas ietekme saglabāsies jaunizveidoto VES un saistītās paliekošās infrastruktūras aizņemtajās teritorijās, bet pārējā teritorijā pēc rekultivācijas tiks nodrošināta teritorijas izmantošana atbilstoši līdzšinējai funkcijai, kas lielākoties ir saistīta ar lauksaimniecību.
- 6.10.3.3. Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes ainavu raksturojums sniegti jau šā atzinuma 3.2.12. punktā. IVN ietvaros ietekmes uz teritorijas ainavu novērtējumu veikusi sertificēta ainavu eksperte Mg. arch. Gunita Čepanone (Sertifikāta Nr. 45-2021) (turpmāk – Ainavu eksperte). Ainavu ekspertes novērtējus pievienots Ziņojuma 9. pielikumā. No Ainavu ekspertes novērtējuma izriet, ka Paredzētās darbības teritorija neietilpst teritorijās, kas tiek atzītas kā īpaši vērtīgas ainavu telpas, tā novērtēta kā tradicionāla un samērā bieži sastopama Latvijas līdzenumu ainava. Vienlaikus novērtēts, ka no vizuālā aspekta Paredzētās darbības teritorija ietilpst apvidū, kur vērojamas arī estētiskas ainavas iezīmes un sastopamas kultūrainaviskas iezīmes, piemēram, saglabājušies lauku ceļi, viensētas un citi ainavai nozīmīgi elementi, atsevišķās vietās vērojami nelieli pacēlumi, kas paaugstina ainavas estētisko kvalitāti, veidojot viegli viļņotu līdzenuma ainavu. Ainavu eksperte novērtējusi, ka Paredzētās darbības teritorijas un tās apkārtnes kopējās ainavvides pamatā ir trīs ainavu telpas: agroainava, mežu ainava un ceļu ainava, kas savstarpēji mijiedarbojoties veido vienotu konkrētā apvidus ainavvides telpu (Ziņojuma 4.5.1. attēlu).
- 6.10.3.4. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības ietekmes uz ainavu novērtējumā vērtēts 15 plānoto³¹ VES novietojums, kuras paredzēts izvietot meža teritorijā, tiešā meža teritorijas tuvumā vai tā ielokā. Ņemot vērā plānoto VES izvietojumu, novērtēts, ka tās atradīsies izklaidus, nevis lokāli koncentrēsies vienuviet, tādējādi vizuālās ietekmes noteikšanai vērtēts viss apvidus kopumā un tas aptver apmēram 2000 ha plašu teritoriju. Aptuvenais solis viena zemesgabala robežās starp plānotajām VES ir 500 m, bet dažādu zemesgabalu robežas - 1,5 – 2 km attālumā cita no citas. Savukārt attālums plānoto VES novietojumam attiecībā pret ceļiem ir ~ 500 m. Izpētes areāla robežas detalizētāk aprakstītas un noteiktas Ziņojuma 111. lpp.

²⁹ Ziņojuma 4.5. nodaļa.

³⁰ Ziņojuma 4.6. nodaļa.

³¹ Saskaņā ar Ziņojumu netiek vērtētas VES1.1.- VES1.4., no kuru būvniecības Ierosinātāja plāno atteikties saistībā ar novērtēto būtisko nelabvēlīgo ietekmi uz ornitofaunu.

Ņemot vērā, ka šobrīd vēl nav izvēlēts noteikts uzstādāmo VES tips, ietekmes uz ainavu novērtējumā vērtēts ietekmes ziņā nelabvēlīgākais scenārijs no IVN ietvaros izskatītajiem VES modeļiem. Proti, ražotāja *Vestas* modelis, kas no pārējām potenciālajām VES ir visaugstākais – masta augstums sasniedz 169 m, rotora diametrs 162 m, līdz ar to VES augstākajā pozīcijā sasniedzot 250 m augstumu.

- 6.10.3.5. Ietekmes novērtēšanai uz esošo ainavu IVN ietvaros veikts novērtējums, pielietojot metodi, kas pamatojas uz ainavas vizuālās struktūras izpēti, izmantojot raksturošanas un novērtēšanas metodi, kas detālāka aprakstīta Ziņojuma 10. pielikuma 3. – 4. lpp. Ainavas vizuālai novērtēšanai izvēlēti 5 ainavu skatu punkti³² (Ziņojuma 4.5.8. attēls un attēls Ziņojuma 10. pielikuma 18. lpp.) un sagatavotas fotomontāžas³³, izmantojot datorprogrammu *WindPRO 3.5.*, veidojot vizualizācijas no minētajiem skatu punktiem.
- 6.10.3.6. Labākai informācijas uztveramībai un salīdzinājumam Ainavu eksperte sava novērtējuma ietvaros izmantojusi salīdzinājumu ar reālu VES parku – “*Mažeikų vēja parks*”, kas atrodas ~ 20km uz D no Paredzētās darbības teritorijas, Lietuvas teritorijā pie Mažeikiem. “*Mažeikų vēja parks*” atrodas teritorijā ar līdzīgiem ģeomorfoloģiskajiem apstākļiem, ainavu raksturu un apaugumu un tajā izvietotas 19 VES, kuru augstums pilnā vertikālē sasniedz 178,4 m. Tādēļ Ainavu ekspertes ieskatā tas ir samērojams un izmantojams par uzskatāmu piemēru plānotajam VES, fiksējot un nosakot vizuālās ietekmes zonas un tās attiecinot arī uz Paredzētās darbības teritoriju (Ziņojuma 4.5.7. attēlu)³⁴.
- 6.10.3.7. Ainavu skatu punktu kartē (Ziņojuma 4.5.8. attēls un attēls Ziņojuma 10. pielikuma 18. lpp.) norādīti punkti un to skata vērsums, no kuriem veikta fotofiksācija. Savukārt Ziņojumā zem attēlu 4.5.9. – 4.5.13. parakstiem sniegta detalizētāka informācija par izvēlēto skatu punktu atrašanās vietu, to raksturojumu, kā arī sniegts vērtējums par plānoto VES ietekmi uz ainavu konkrētajā skatu punktā. Atbilstoši norādītajam, fotomontāžām ir izvēlēti skati no blakus esošiem ceļiem, kuri ir līdz 3 km attālumā no plānotajām VES, kas atkarībā no reljefa, skatu atvēruma un konkrētā attāluma, atbilstu objektu klātesošanai³⁵, ļoti labai³⁶ un labai³⁷ saskatāmībai.
- 6.10.3.8. Atbilstoši Ainavu ekspertes novērtējumam Paredzētās darbības vizuālā ietekme uz kopējo ainavu lielākoties vērtējama kā vizuāli samērojama un plānotās VES labi iekļaujas kopējā ainavā. Vienlaikus Ainavu eksperte atzīst, ka, realizējot Paredzēto darbību, sagaidāmās vizuālās izmaiņas nav uzskatāmas par ainavīdi degradējošām vai estētisko kvalitāti samazinošām. Birojs, izvērtējis sniegto novērtējumu, piekrīt Ainavu ekspertei sniegtajam vērtējumam, ka būtiskākā ietekme uz ainavu sagaidāma definētajā VES klātesošajā zonā, kur VES būs labi pamanāmas, sevišķi vietās, kur tās kopskatā redzamas kopā ar viensētu īpašumiem un, atbilstoši novērtētajam, veido konfliktsituāciju. Šāda tieša vizuāla ietekme saskaņā ar Ainavu ekspertes novērtējumu identificējama, piemēram, pie mājām “*Brūveļi*”, “*Silenieki*” un “*Sudmaļi*”, kas atrodas Paredzētās darbības skartā apvidus D-DA daļā, kur

---

³² Saskaņā ar Ziņojumu sākotnēji tika veikta teritorijas priekšizpēte, modelējot teorētiskās vizuālās ietekmes zonas, kur, izmantojot pētāmās teritorijas trīs dimensiju (3D) zemes virsmas un apauguma modeli, datus par VES novietojumu un izmēru, tika noteiktas teritorijas, no kurām VES būs iespējams saskatīt. Savukārt pamatojoties uz teorētiskās vizuālās ietekmes zonu atlases rezultātiem tika noteiktas teritorijas, no kurām sagatavojamas fotomontāžas.

³³ Ziņojuma 4.5.9. - 4.5.13. attēls.

³⁴ Detalizētāka informācija par ietekmes uz ainavu novērtējuma izmantoto salīdzinājumu ar “*Mažeikų vēja parks*” sniegta Ziņojuma 10. pielikuma 16. -17. lpp. un tā 1. pielikumā.

³⁵ Skatu punkts Nr. 2 (Ziņojuma 4.5.10. attēls) un skatu punkts Nr. 3 (Ziņojuma 4.5.11. attēls).

³⁶ Skatu punkts Nr. 1 (Ziņojuma 4.5.9. attēls).

³⁷ Skatu punkts Nr. 4 (Ziņojuma 4.5.12. attēls) un skatu punkts Nr. 5 (Ziņojuma 4.5.13. attēls).

plānots izvietot VES2.1. Ainavu eksperte norāda, ka, lai gan lauku viensētām nav īpaša arhitektoniskā vērtība, no ainaviskā viedokļa tās uzskatāmas par kultūrainavas elementu. Tādēļ atsevišķās vietās, kur plānotās VES un viensētas atrodas pietiekami tuvu viena otrai, šīs zonas pirms darbības realizācijas uzsākšanas, iespējams, ir jāvērtē detalizētāk, jo apvidū ir sastopamas arī neapdzīvotas viensētas un tādas, no kurām pāri palikušas tikai drupas. Šādā gadījumā ir atbalstāma ideja par ēku nojaukšanu vai funkcijas maiņu, kā tas ir plānots ar mājām “*Liepnieki*”, “*Siliņi*” un “*Vizuļi*”, tādējādi atbrīvojot zonu optimālai staciju izvietojumam.

- 6.10.3.9. Birojs konstatē, ka Ainavu eksperte savā novērtējuma sniedz arī rekomendācijas par attiešanos no četrām plānotām VES būvniecības saistībā ar ietekmi uz vizuālo aspektu. Proti, novērtēts, ka, neizbūvējot VES1.3, VES1.4, VES1.6, ārējais perimetrs vizuāli tiktu atvirzīts no publiskajiem ceļiem, tādējādi palielinot iespēju, ka stacijas vizuāli daudz veiksmīgāk iekļautos ainavā un veidotu vienotu ainavisko telpu ar apkārtni, nevis dominētu pār to. Savukārt VES2.1 ieteicams neparedzēt nelielā attāluma līdz lauku viensētu apbūvei dēļ, kā tas konstatēts jau iepriekš šajā atzinumā, jo minētā VES vizuāli dominēs pār esošajām viensētām, disonējot ar kopskatu. Vienlaikus Birojs konstatē, ka no plānotajām VES1.3 un VES1.4 Ierosinātāja jau paredzējusi attiekties dēļ novērtētas to būtiski negatīvās ietekmes uz ornitofaunu. Savukārt saistībā ar VES2.1 norādāms, ka jau šā atzinuma 6.9.1. daļā izvirzītais nosacījums a) paredz, ka VES2.1. būvniecība pieļaujama tikai, ja tās izbūvi neaprobežo Noteikumu Nr. 240 163.2. punkta prasība attiecībā uz īpašumā “*Liepnieki*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 84620030077) esošo apbūvi.
- 6.10.3.10. Papildus minētajam, Birojs konstatē, ka saistībā ar ietekmi uz ainavu, Ierosinātāja 4.6.3. nodaļā, kur sniegts vērtējums par ietekmi uz kultūrvēsturiskajām vērtībām un pasākumi ietekmes mazināšanai, nepieciešamības gadījumā ainavas un skatu aizsardzībai (arī ainavu aizsardzībai ap Paredzētās darbības teritorijas un tās ietekmes zonā identificētajām kapsētām un piemiņas vietām) rekomendē veidot koku stādījumus, norādot, ka vietās, kur nozīmīgie objekti atrodas mežainās teritorijās, primāri vērtējama esošo norobežojošo dabas elementu saglabāšana.
- 6.10.3.11. Kā norādīts jau iepriekš šajā atzinumā (šā atzinuma 3.2.12. punkts) Paredzētās darbības teritorijā un tās tiešā tuvumā neatrodas aizsargājami valsts kultūras pieminekļi. Konstatētie arheoloģiskie objekti atrodas 2 – 6 km attālumā (Ziņojuma 4.6.1. attēlu un informāciju 123. lpp.), savukārt konstatētās jaunāku laiku kapsētas un karavīru apbedījumu vietas atrodas 0,65 -1,7 km attālumā no Paredzētās darbības teritorijas un plānotajām VES. Tādēļ saskaņā ar Ziņojumā novērtēto, realizējot Paredzēto darbību, netiks radīts apdraudējums apkārtņē konstatētajām kultūrvēsturiskajām un arheoloģiskajām vērtībām un jaunāko laiku objektiem – kapsētām un Otrā pasaules kara brāļu kapiem. Vienlaikus Ziņojuma 4.6.2. nodaļā analizēta pieejamā informācija, tostarp no Latvijas Nacionālā vēstures muzeja Arheoloģijas departamenta dokumentu un senlietu krājuma un NKMP Dokumentācijas centra Arheoloģijas un vēstures daļas dokumentu krājuma no kuras ieriet, ka Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē saistāma ar akmens un bronzas laikmeta senlietu atradumiem, ir ziņas arī par viduslaiku senlietu atradumiem. Konstatēts, ka Paredzētās darbības teritorija un tās apkārtnē saistāma arī ar aktīvu karadarbību, kas minētajā teritorijā norisinājusies Otrā pasaules kara noslēguma posmā 1944. un 1945. gadā, tostarp uz D no Saldus atradās frontes līnija.
- 6.10.3.12. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijas izvietojumu, kas plašākas teritorijas kontekstā saistāma ar akmens un bronzas laikmeta un arī viduslaiku liecību atradumiem, kā arī aktīvu karadarbību Otrā pasaules kara laikā, un nepieciešamos

būvdarbus, tostarp zemes rakšanas darbus, VES un ar to saistīto infrastruktūras objektu izveidei, Ziņojumā netiek izslēgts, ka Paredzētās darbības teritorijā var atklāties līdz šim nezināmi arheoloģiski un vēsturiski nozīmīgi objekti, sprādzienbīstami priekšmeti un līdz šim neapzinātas Otrā pasaules karā kritušo karavīru mirstīgās atliekas, kā arī, iespējams, citas jaunāku laiku arheoloģiskās un kultūrvēsturiskās liecības. Tādēļ, atbilstoši Ziņojumā norādītajam, veicot plānotos būvdarbus, rekomendējama arheoloģiskā uzraudzība. Vienlaikus Ziņojumā arī analizēti normatīvie akti, kas attiecināmi uz kultūras mantojuma saglabāšanu un ir saistoši Paredzētās darbības īstenošanas gadījumā, nosakot Ierosinātās pienākumus par teritorijas priekšizpēti un rīcību gadījumā, ja būvdarbu laikā tiek atklātas arheoloģiskas vai kultūrvēsturiskas vērtības³⁸. Papildus tam Ziņojumā konstatēts, ka Paredzētās darbības kontekstā, ja būvdarbu laikā tiek atsegta karavīru mirstīgās atliekas, saistoši ir arī Latvijas - Vācijas (1997. g.) un Latvijas – Krievijas (2007. g.) starpvaldību vienošanās principi par kara upuru apbedījumu statusu Latvijas teritorijā, kas noteic, ka zemes darbi attiecīgajā vietā pārtraucami un par atrastajām cilvēku mirstīgajām atliekām nekavējoties jāpaziņo policijai un biedrībai “*Brāļu kapu komiteja*”³⁹. Darbu veicējam jānodrošina eksperta vadībā veicamā karavīru mirstīgo atlieku ekshumācija, kas veicama saskaņā ar biedrības “*Brāļu kapu komiteja*” norādījumiem. Tādejādi secināms, ka no Ziņojuma izriet apņemšanās pārtraukt darbus vietās, kur būvdarbu laikā var tikt atsegti kādi objekti, kam var būt arheoloģiska vai kultūrvēsturiska nozīme, karavīru mirstīgas atliekas vai sprādzienbīstami priekšmeti, un par šo faktu ziņot NKMP un citām atbildīgajām iestādēm un ieinteresētajām pusēm.

- 6.10.3.13. Izvērtējis Ziņojumā sniegto ietekmes uz ainavu un kultūras mantojumu novērtējumu Birojs secina, ka Paredzētās darbības vizuālo pārmaiņu ietekme ir tāda, kuru pilnībā novērst nebūs iespējams, jo, ņemot vērā plānoto VES maksimālo augstumu – 250 m, VES būs labi redzamas un pavērsies virs mežu masīviem, un VES uztveres apjoms būs atkarīgs no izvēlēta skatu punkta izvietojuma un attāluma zonas attiecībā pret VES. VES uztveramība palielināsies vietās no kurām uz Paredzētās darbības teritoriju vērojami atklāti skati, kuras atrodas lokālos reljefa paaugstinājumos u.tml. Sagaidāmo ietekmi uz ainavu iespējams tikai mazināt, cik iespējams izvēloties viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot Darbības vietā paredzēto VES savstarpēju disharmoniju. Tāpat Birojs secina, ka Darbības vietas teritorija un tās apkārtnē neietilpst nacionāla mēroga unikālās vai augstvērtīgās ainavu telpās, tomēr atsevišķos skatos tajā ir identificējami estētiski ainavu elementi. Būtiskākā ietekme uz ainavu saistāma ar lauku viensētām, vienlaikus Paredzētās darbības teritorijā tās izvietotas izklaidus un ir reti sastopamas. Ainaviskajām pārmaiņām ir ietekme arī uz nekustamajiem īpašumiem, tomēr šādas ietekmes sekas neaprobežo to lietojamību atbilstoši mērķim. Vienlaikus, atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt atsauksmi par aktualizēto Ziņojumu, Birojs saņēma NMKP 2022. gada 14. novembra vēstuli Nr. 05-01/5506, atbilstoši kurai secināms, ka Ziņojums papildināts ar NMKP iepriekš norādīto nepieciešamo papildinformāciju par teritorijā iespējamiem ar Otro pasaules karu saistītu objektu un liecību atradumiem un rīcību to atrašanas gadījumā, tādejādi NMKP savas kompetences ietvaros sniedz pozitīvu atzinumu par Ziņojumu un Paredzēto darbību.

³⁸ Likuma “*Par kultūras pieminekļu aizsardzību*” 22. pants (arī 17. pants) un Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 720 “*Kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumi*” 32. punkts.

³⁹ Biedrības “*Brāļu kapu komiteja*”, reģ. Nr. 40008004852, kontaktinformācija atbilstoši Ziņojumā nerādītajam - uz e-pasta adresi - bkkomiteja@apollo.lv.

- 6.10.3.14. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju, Biroja ieskatā nav konstatējami no ārējiem normatīvajiem aktiem izrietoši ierobežojumi, kas ietekmes uz ainavu un kultūras vērtībām kontekstā aizliegtu vai nepieļautu ar Paredzēto darbību sagaidāmo vizuālo pārmaiņu apjomu. Birojs atzīst, ka sagaidāmās vizuālās pārmaiņas ar Paredzēto darbību ir novērtētas detalizācijā, kādu pieļauj iepriekšējā prognozēšana, un tās sniedz priekšstatu, cik sagaidāmās ietekmes būs būtiskas.
- 6.10.3.15. **Ņemot vērā iepriekš minēto, saistībā ar ietekmi uz ainavu un kultūras mantojumu, Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu noteikt nosacījumus saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu:**
- a) **Lai mazinātu VES negatīvo ietekmi uz ainavu, pēc iespējas jāizvēlas viena ražotāja un viena modeļa (tehnisko parametru) VES, novēršot VES savstarpēju disharmoniju Darbības vietā.**
  - b) **Kultūras mantojuma un arheoloģisko vērtību saglabāšanai savlaicīgi jāparedz un jāieplāno pasākumi un nosacījumi rīcībām gadījumos, kad tiek atklātas vēstures liecības vai apbedījumi būvdarbu īstenošanas laikā.**
  - c) **Savlaicīgi jāparedz un jāieplāno pasākumi un nosacījumi rīcībām gadījumos, kad tiek atklātas karavīru mirstīgās atliekas un sprādzienbīstami priekšmeti būvdarbu īstenošanas laikā.**

6.10.4. Drošība un vides risku pārvaldība, tostarp iespējamā ietekme uz gaisa satiksmi.

- 6.10.4.1. Saskaņā ar Aizsargjoslu likuma grozījumiem, kas pieņemti 2022. gada 6. oktobrī, ap vēja elektrostacijām vairs nav nosakāmas drošības aizsargjoslas, kuru funkcija bija nodrošināt cilvēku un VES tuvumā esošo objektu drošību VES ekspluatācijas laikā un iespējamo avāriju gadījumā. Līdz ar to Paredzētās darbības teritorijā tiks noteiktas tikai aizsargjoslas ap vēja elektrostaciju parka būvniecības laikā izbūvētajiem elektrisko, elektronisko sakaru tīkliem un transformatoru apakšstacijām.
- 6.10.4.2. Vērtējot potenciālās VES novietojuma vietas, konstatējams, ka vējaparka būvniecība nav plānota ap autoceļiem noteiktajās aizsargjoslās. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, izpētes teritoriju skar virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas, kas potenciāli var ierobežot VES izvietojuma vietu izvēli. Savukārt, aizsargjoslās gar ceļiem un aizsargjoslās ap meliorācijas būvēm un ierīcēm būvniecībai un/vai darbiem ir izvirzīti īpaši nosacījumi, kuri tiks ņemti vērā būvprojekta izstrādes laikā.
- 6.10.4.3. Ziņojumā netiek konstatēts, ka Darbības vietā vai tās tiešā tuvumā atrodas paaugstinātas bīstamības objekti. Tuvākie paaugstinātas bīstamības objekti ir izvietoti Saldus pilsētā, kas atrodas aptuveni 9 km attālumā no plānotā vēja parka teritorijas, līdz ar to šo objektu un teritoriju kontekstā ierobežojumi vai papildus nosacījumu nepieciešamība Paredzētajai darbībai Ziņojumā arī netiek identificēta.
- 6.10.4.4. Ziņojuma 4.11.3. nodaļā vērtēti iespējamie ugunsdrošības riski Paredzētās darbības teritorijā, tajā skaitā vērtējot iespējamo savstarpējo ietekmi ar kūdras atradni "*Meldziru purvs*". Izstrādātāja secinājusi, ka VES aizdegšanās nav cita ārēja ugunsgrēka sekas, bet gan primāri to var izraisīt pašas VES mehāniski vai elektriskās sistēmas defekti, kā arī zibens izlādes iedarbība, līdz ar to nav sagaidāma kūdras atradnes ietekme uz VES ugunsgrēku risku. Savukārt VES degšanas rezultātā pastāv iespēja attīstīties sekundāriem ugunsgrēkiem iekārtas apkārtnē, tajā skaitā kūdras atradnē. Vērtējumā izmantoti Eiropas Nacionālo ugunsdrošības asociāciju konfederācijas (*The Confederation of Fire Protection Associations*

Europe (CFPA-Europe)) vadlīnijās “Vēja turbīnu ugunsdrošības vadlīnijas” (“Wind turbines fire protection guideline”) norādītie ieteikumi un rekomendācijas.

- 6.10.4.5. Ziņojuma 4.11.3. nodaļā norādīti arī galvenie pasākumi ugunsgrēku radītās ietekmes mazināšanai, kas galvenokārt vērsti uz to rašanās un attīstības iespēju minimizēšanu, kā arī reaģēšanas uz avārijas situācijām efektivitātes paaugstināšanu. Ziņojumā norādīts, ka VES ekspluatācijas dokumentācijai jāparedz kārtība rīcībai ugunsgrēka gadījumā, kas nosaka pasākumus operatīvai rīcībai ugunsgrēka konstatēšanas gadījumā, iekļaujot gan iesaistāmo dienestu apziņošanu, gan nepieciešamo resursu piesaisti ugunsgrēka ierobežošanai un likvidēšanai. Atbilstoši šā atzinuma 6.10.4.4. punktā norādīto vadlīniju ieteikumiem, potenciālo mežu (arī purvu) ugunsgrēku rašanās iespējas samazināšanai nodrošināma 25 m no apauguma brīva zona ap VES, kas norādīts kā efektīvākais pasākums sekundāru ugunsgrēku iespējamības novēršanai iekārtas apkārtnē.
- 6.10.4.6. Atbilstoši VUGD sniegtajai informācijai (skat. šā atzinuma 5.3.8. punktu), Ierosinātājai jānodrošina, lai Paredzētā darbība tiek īstenota ievērojot to normatīvo aktu saistošās prasības, kuri ir attiecināmi arī ugunsdrošības pasākumu kontekstā. VUGD 2023. gada 9. janvāra vēstule Nr. 22-1.22/39 norādīts, ka VES uzstādāmas atbilstoši ražotāja noteiktajām prasībām, bet būvprojekta risinājumiem jāgarantē būves un tās atsevišķo elementu stiprība, noturība un aizsardzība pret sprādzieniem un ugunsdrošība kā būvniecības, tā arī ekspluatācijas laikā.
- 6.10.4.7. Atbilstoši Ziņojumam, Ierosinātāja paredzējusi, ka piekļuve VES teritorijām netiks ierobežota ne būvniecības, ne ekspluatācijas laikā, izņemot noteiktas teritorijas daļas laika posmā, kamēr tajās tiek veikti būvdarbi. Ņemot vērā to, ka VES parka ekspluatācijas laikā saimniecisko darbību veikšana ārpus VES izbūves vietas netiks ierobežota, un paredzams, ka nekustamo īpašumu valdītāji arī pēc VES izbūves pieguļošās teritorijas izmantos saimnieciskajai darbībai, Ziņojumā paredzēts, ka Paredzētās darbības īstenotājam jāinformē atbilstošo teritoriju apsaimniekotāji par drošības pasākumiem un rīcībām ārkārtas situācijās. VES teritorijā tiks uzstādītas informatīvas zīmes ar informāciju par vēlamajiem drošības pasākumiem, kā arī rīcībām ārkārtas situācijās, pie visiem autoceļiem, kas šķērso teritoriju, kurās ir uzstādītas VES. Savukārt, lai nodrošinātu satiksmes drošību un īstenot nepieciešamos drošības pasākumus būvdarbu un VES transportēšanas laikā, paredzēts informēt atbildīgās institūcijas, izstrādāt, saskaņot un apstiprināt VES transportēšanas maršrutus, izvietot papildu norādes, nepieciešamības gadījumā īslaicīgi apturēt satiksmi.
- 6.10.4.8. Atbilstoši Ziņojuma 3.5. nodaļā norādītajam, VES ekspluatācijas laikā to vadība, uzraudzība un darbības kontrole tiks veikta attālināti visu diennakti, to veiks apmācīts personāls. Ņemot vērā to, ka VES parka ekspluatācijas laikā saimniecisko darbību veikšana ārpus VES izbūves vietas netiks ierobežota, un paredzams, ka nekustamo īpašumu valdītāji arī pēc VES izbūves pieguļošās teritorijas izmantos lauksaimnieciskajai ražošanai, mežsaimniecībai un derīgo izrakteņu ieguvei, paredzētās darbības īstenotājs informēs saimnieciskās darbības veicējus par drošības pasākumiem un rīcībām ārkārtas situācijās.
- 6.10.4.9. Ziņojuma 4.11. nodaļā atspoguļotais avāriju risku novērtējums aptver VES mehānisko bojājumu, sabrukuma ar iekārtas atlūzu izplatības iedarbību VES apkārtnē; eļļošanas sistēmas defektu ar eļļas noplūdi; ugunsgrēku izcelšanās, tajā skaitā zibensizlādes rezultātā, un rotora lāpstiņu apledošanas veidošanās ar sekojošu ledus gabalu krišanu iekārtas apkārtnē risku novērtējumu. Riska novērtējuma sagatavošanai izmantota Beļģijas Vides ministrijas reģionālās attīstības, vides plānošanas un projektu departamenta rokasgrāmata (aktualizēta 2019. gadā)

sagatavotā informācija (atsauce Nr. 79 Ziņojumā). Avāriju scenārijiem ir izmantoti vienādojumi, ar kuru palīdzību nosakāma maksimālā avārijas seku iedarbības distance un riska līmenis tajā. Tā kā konkrēts modelis VES parkam Ziņojuma sagatavošanas laikā nav izvēlēts, Izstrādātāja riska novērtējumā izmantojusi parametrus (apkopoti Ziņojuma 4.11.2. tabulā), kas raksturo augstāko VES modeli, kas varētu tikt uzstādīts Paredzētās darbības vietā. Veicot aprēķinus ar Beļģijā izstrādāto aprēķinu metodi, Ziņojumā noteikti (4.11.4. tabula) piemērojamie drošības attālumi starp VES un citiem nozīmīgiem vai bīstamiem objektiem, tajā skaitā aprēķināts, ka attiecībā uz publiskām ārtelpām, kur liels skaits cilvēku uzturas ārpus tām (vietas, kur ārpus telpām vienlaicīgi vienā vietā var tikt apdraudēti vairāk nekā 10 cilvēki) būtu ievērojama 624 m plata drošības zona. Savukārt Ziņojuma 4.11.5. nodaļā apkopoti noteiktie rekomendējamie drošības attālumi: 85 m – saimnieciskās darbības ierobežojumu zona, kurā nav rekomendējams ierīkot pastāvīgas darba vietas; 250 m – rekomendējamais autoceļu attālums; 262 m – dzīvojamās un sabiedriskās funkcijas ierobežojuma zona; 667 m – tālākās iedarbības zona: ierobežojumu zona, kurā nav rekomendējams izvietot paaugstinātas bīstamības objektus. Rekomendējamo zonu grafiskais attēlojums skatāms Ziņojuma 4.11.3. attēlā.

- 6.10.4.10. Būvprojektēšanas posmā, kā norādīts Ziņojuma 6.1.2. tabulā, veicamas konsultācijas ar saimnieciskās darbības veicēju kūdras atradnē, lai vienotos par kārtību un darbībām, kas veicamas, lai samazinātu darba vides riskus attiecībā uz VES2.3 (atradni daļēji skar saimnieciskās darbības un sabiedriskās funkcijas ierobežojuma zona) un VES2.1 (atradni daļēji skar sabiedriskās funkcijas ierobežojuma zona) darbību. Biroja ieskatā šāds piesardzības pasākums ir pamatots un nepieciešams.
- 6.10.4.11. Ziņojumā norādīts, ka, atbilstoši VES ražotāju sniegtajai informācijai, eļļas daudzums gondolās un to transmisiju eļļošanas sistēmā var būt no aptuveni 650 līdz 1500 litriem. Analizējot ražotāju sniegto informāciju, par elektrostacijās izmantotajiem hidrauliskajiem šķidrumiem, Izstrādātāja secinājusi, ka to bīstamība videi raksturojama ar apzīmējumiem H412 – kaitīgs ūdens organismiem ar ilgstošām sekām. Neskatoties uz drošības sistēmām, kādas tiek izmantotas VES ražošanā, tomēr pastāv iespēja, ka notiek eļļas izplūde ārpus gondolas. Eļļas noplūde var notikt arī VES sabrukuma gadījumā. Šādā gadījumā kā maksimālā apdraudējuma zona var tikt pieņemts attālums ap staciju, kas vienāds ar masta augstumu. Ņemot vērā, ka visu staciju (izņemot VES4.4.A un VES4.4.C) tuvumā atrodas mākslīgi veidotas ūdensnotekas (arī Ziņojuma 7.2. tabula, 5. vērtētais novietojuma kritērijs – attālums līdz tuvākajai ūdensnotekai), Izstrādātāja secinājusi, ka VES ekspluatācijas un apkalpošanas dokumentācijai jāiekļauj arī kārtība operatīvai reaģēšanai eļļas noplūdes vai stacijas avārijas gadījumā, kas ietver veicamos pasākumus un kārtību eļļas izplūdes izplatības ierobežošanai un izplūdušās eļļas savākšanai. Tāpat Paredzētās darbības īstenotajam VES ekspluatācijas laikā jānodrošina nepieciešamie cilvēkresursi un piemērots aprīkojums, un tehniskie līdzekļi, kas ļauj piekļūt avārijas vietai un veikt izplūdušās eļļas izplatības ierobežošanas un savākšanas pasākumus. Kā vides piesārņojumu mazināšanas pasākums eļļas noplūžu gadījumā, ir biodegradējamu hidraulisko šķidrumu lietošana.
- 6.10.4.12. Viens no aspektiem, kādā Ziņojuma ietvaros vērtēti drošības riski uz Paredzētās darbības ietekmes zonā esošajiem infrastruktūras objektiem, ir arī apledojuma ietekme⁴⁰. Izstrādātājas aprēķini un informācijas analīze ļauj pieņemt, ka teritorija

---

⁴⁰ Ziņojuma 4.11.4. nodaļa.

ar augstāko krītoša ledus radīta apdraudējuma potenciālu ir zona zem rotora (170 m diametra rotora gadījumā apdraudējuma teritorija pieņemama 85 m rādiusā ap iekārtu). Ledus gabalu nokrišana potenciāli iespējama arī teritorijā līdz 262 m no VES. Taču, ņemot vērā šāda notikuma iespējamības nosacījumu sakrišanas varbūtību, var pieņemt, ka kopējā varbūtība notikumam, kuras rezultātā ledus gabals trāpītu punktā, kur atrodas cilvēks, uzskatāma par zemu. Tomēr, ņemot vērā, ka VES4.4.B, VES4.4.C, VES4.7.B un VES4.7.C atrodas tuvāk par 250 m no autoceļiem, Izstrādātājas ieskatā rekomendējams ieviest papildu pasākumus apledošanas veidošanās riska mazināšanai.

- 6.10.4.13. Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izvērtējusi un apņēmusies ieviest pasākumus, kas saistīti ar apledošanas riska samazināšanu (Ziņojuma 6.1.2. tabula), taču nav norādījusi, kurus no uzskaitītajiem risinājumiem ir paredzēts īstenot. Birojs secina, ka Ierosinātājam kā obligāti īstenojamus pasākumus, kas saistīti ar apledošanas riska samazināšanu, jāparedz, ka VES4.4.B, VES4.4.C, VES4.7.B un VES4.7.C, kuras kā potenciāli būtiskākie riska objekti norādītas Ziņojuma, 4.11.5. nodaļā, aprīkojamas ar apledošanas detektēšanas un pretapledošanas sistēmām, tādējādi samazinot līdz minimuma VES radītos apledošanas riskus.
- 6.10.4.14. Saskaņā ar likuma *“Par aviāciju”* 41. pantu gaisa satiksmes drošībai ir noteikta virkne ierobežojumu teritoriju izmantošanai ap lidlaukiem, tajā skaitā ierobežojumi gaisa kuģu lidojumiem potenciāli bīstamu objektu būvniecībai, ierīkošanai un izvietojumam. Atkarībā no ierobežojumu veida tie var skart teritorijas pat 5 km un lielākā attālumā no lidlaukiem, tostarp bez saskaņojuma ar valsts aģentūru *“Civilās aviācijas aģentūra”* konkrētās zonās ap lidlauku, tā kontrolpunktu vai skrejceļu aizliegts būvēt, ierīkot un izvietot objektus, kuri var radīt traucējumus gaisa kuģu lidojumu nodrošināšanai nepieciešamo radiotehnisko līdzekļu darbā, kuru augstums virs to atrašanās vietas reljefa sasniedz 100 m un vairāk, kuru absolūtais augstums par 30 m un vairāk pārsniedz lidlauka kontrolpunkta absolūto augstumu u.c. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz navigācijas tehniskajiem līdzekļiem vērtēta Ziņojuma 4.12. nodaļā.
- 6.10.4.15. Paredzētās darbības teritorijai tuvākā radaru sistēma civilās aviācijas uzraudzībai ir Cīravā izvietotais sekundārās novērošanas radars (SSR), kas atrodas aptuveni 60 km attālumā. Palangas un Rīgas lidostās uzstādīto radaru sistēmas atrodas apmēram 100 km attālumā no plānotā vēja parka, tātad ārpus radaru “redzamības zonas”. Ziņojumā secināts (Ziņojuma 182. lpp.), ka plānotais vēja parks nevarētu radīt nozīmīgu ietekmi arī uz gaisa telpas uzraudzības funkcijām, kuras veic bruņotie spēki.
- 6.10.4.16. Ierosinātāja ir konsultējusies ar VAS *“Latvijas gaisa satiksme”* (turpmāk - LGS), kas ir secinājusi, ka Paredzētā darbība neradīs būtisku negatīvu ietekmi uz civilās aviācijas uzraudzībai izmantotajām radionavigācijas ierīcēm, tomēr VES iespējams var aizsegt, fragmentēt un atstarot novērošanas sistēmas raidīto/uztverošo staciju Zvārdē atsevišķos azimutos un augstumos no gaisa kuģiem. Noteikts, ka gadījumā, ja iespējamā ietekme būtiski iespaidos LGS novērošanas sistēmas darbību, tad VES parku attīstītājam būs pienākums veikt nepieciešamos pasākumus, lai samazinātu vai kompensētu šo ietekmi.
- 6.10.4.17. Birojs secina, ka jautājumi, kas saistīti ar drošības aspektiem, tostarp būvniecības un ekspluatācijas fāzē, ir daļēji jau noregulēti ar iepriekš šajā Biroja atzinumā ietvertajiem nosacījumiem, kā arī prasības to pārvaldībai jau izriet no ārējiem normatīvajiem aktiem.

6.10.4.18. Ievērojot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar drošības un vides risku pārvaldību, tostarp iespējamo ietekmi uz gaisa satiksmi, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) Noteikumu Nr. 240 133. punkta 133.3. apakšpunkta gadījumos Ierosinātajai jāinformē tos zemes īpašniekus / valdītājus un jāsadarbojas ar to saimniecisko darbību veicējiem, virs kuru īpašumiem būvi iecerēts izvietot atbilstoši šo noteikumu 133. punkta 133.1. apakšpunktam, ja nepieciešams, vienojoties par kārtību un darbībām, kas veicamas, lai samazinātu darba vides riskus.
- b) VES ekspluatācijas laikā nodrošināma no krūmiem un pameža brīva 25 m zona ap VES sekundāru ugunsgrēku iespējamības samazināšanai.
- c) VES4.4.B, VES4.4.C, VES4.7.B un VES4.7.C darbība pieļaujama, VES aprīkojot un ekspluatējot ar apledošanas detektēšanas un pretapledošanas sistēmām, vai, ja šādas sistēmas netiek izmantotas, izmantojot citus paņēmienus risku novēršanai.

6.10.5. Troksnis un vibrācijas.

6.10.5.1. Viena no būtiskām VES ietekmēm ir iekārtu radītais troksnis. Cilvēku un to veselības aizsardzību no VES radītā akustiskā trokšņa, kas varētu sasniegt un pārsniegt nozīmīgu līmeni, lielā mērā jau nodrošina Noteikumu Nr. 240 163.2. punkts, kas nosaka minimālo pieļaujamo attālumu no VES (un vēja parkiem) līdz dzīvojamām un publiskām ēkām. Lielo VES (jauda lielāka par 2 MW) gadījumā Noteikumu Nr. 240 noteiktais attālums nodrošina, ka VES un vēja parku kopējā iespējamā ietekme tiek būtiski samazināta. Vienlaikus tas nemazina nepieciešamību arī Paredzētās darbības IVN ietvaros trokšņa ietekmi vērtēt, savlaicīgi pārliecinoties, vai nevarētu būt konstatējamās arī kādas summāras un nozīmīgas ietekmes.

6.10.5.2. Trokšņa novērtēšanas kārtību, piemērojamās metodes un vides trokšņa robežlielumus nosaka Noteikumi Nr. 16, tostarp to 2. pielikuma 3.2. un 3.3. punkts noteic, ka atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi ņemot vērā pašvaldības teritorijas plānojumā noteikto galveno (primāro) teritorijas izmantošanas veidu, kas atbilst attiecīgajai šī pielikuma 1. un 2. punktā minētajai teritorijai. Tā kā Izpētes teritorijas apkārtnē ir teritorijas ar dzīvojamām mājām⁴¹, pārbaudāmais vides trokšņa robežlielums, kāds piemērojams dzīvojamās apbūves teritorijām, ir $L_{diēna}$ 55 dB(A), L_{vakars} 50 dB(A) un L_{nakts} 45 dB(A).

6.10.5.3. Ņemot vērā to, ka nav zināms, kuras 12 no potenciāli pieejamajām 15 VES izbūves vietām tiks izmantotas, aprēķini (arī zemo frekvenču trokšņa aprēķini) veikti sliktākajai iespējamai situācijai summārā visu sākotnēji vērtēto 19 VES radītā trokšņa kontekstā. Proti, pieņemot, ka stacijas tiek izbūvētas visās iespējamajās sākotnēji paredzētajās vietās. VES radītā trokšņa līmeņa aprēķini Ziņojumā veikti divu dažādu situāciju raksturošanai - aprēķināts gada vidējais VES radītais trokšņa līmenis noteiktiem diennakts periodiem, ņemot vērā datus par vēja apstākļiem paredzētās darbības teritorijā, un aprēķināts maksimālais VES radītais trokšņa līmenis, kāds iespējams visām VES strādājot ar nominālo jaudu (VES radītā trokšņa aprēķina rezultāti apkopoti Ziņojuma 4.1.7. tabulā).

⁴¹ Ziņojuma identificētas un tiek vērtēta ietekme uz 25 viensētām, 3.1.2. tabulā apkopta informācija par attālumiem no viensētām līdz tām tuvākajām VES, VES, kabeļu līniju un viensētu izvietojums parādīts Ziņojuma 3.1.1. attēlā.

- 6.10.5.4. Sagatavojot Ziņojumu, vides trokšņa novērtēšanai izmantota datorprogramma IMMI 2021 (izstrādātājs *Wölfel Monitoring Systems*), kas nodrošina trokšņu rādītāju aprēķinu atbilstoši Noteikumos Nr. 16 noteiktajām metodēm. Izmantotās trokšņu aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti Ziņojuma E.1. pielikumā. VES trokšņa emisijas līmenis ir tiešā veidā atkarīgs no konkrētā VES modeļa radītās trokšņa emisijas (un tās līmeņa pie attiecīgā vēja ātruma turbīnas augstumā) kā arī vēja ātruma VES darbības teritorijā.
- 6.10.5.5. Lai novērtētu Paredzētās darbības radītās trokšņa emisijas, salīdzināti VES ražotāju sniegtie dati, kas balstīti uz trokšņa mērījumiem atbilstoši starptautiskā standarta IEC 61400-11 prasībām (trokšņa līmenis tiek noteikts pie vēja ātruma 10 m augstumā virs zemes) vai trokšņa līmeņa prognozēm, par pamatu izmantojot līdzīgu staciju mērījumu datus⁴², un turpmākajā novērtējumā izmantoti skaļākās no stacijām - VES *Nordex N163* uz 164 m augsta masta bez aerodinamiski uzlabotiem spārniem - parametri, vēja parametru raksturojumam izmantota šā atzinuma 3.2.4. punktā norādītā informācija⁴³. Produktīvais vēja ātruma ieslēgšanās un izslēgšanās diapazons uzstādāmajām VES būs 3 – 25 m/s. Ziņojumā nav vērtēts ne uzstādāmās transformatoru apakšstacijas, ne Paredzētās darbības ietekmes zonā jau esošo apakšstaciju radītais trokšnis. Jauno transformatoru apakšstaciju paredzēts izveidot aptuveni 0,3 km attālumā no tuvākās viensētas, līdz ar to Izstrādātāja pieņēmusi, ka tās darbība nepalielinās kopējo trokšņa līmeni vērtējamajās teritorijās.
- 6.10.5.6. Trokšņa izplatības modelēšanas rezultāti 19 VES darbojoties ar maksimālo noslodzi (kā norādīts iepriekš, faktiski tiek plānots uzstādīt ne vairāk par 12 VES) un paredzamo vidējo darba laiku atbilstoši vēja raksturlielumiem apkopoti Ziņojuma 4.1.7. tabulā. Vērtējot faktisko noslodzi, konstatēts, ka augstākais trokšņa līmenis atsevišķās dzīvojamās apbūves teritorijās dienas periodā sasniegs 39 dB(A), vakara periodā - 40 dB(A) un nakts periodā attiecīgi 41 dB(A). Saskaņā ar trokšņa izkliedes kartē attēloto (Ziņojuma 4.1.7. attēls) konstatējams, ka VES maksimālās noslodzes gadījumā darbojoties visām 19 VES (faktiski paredzēts uzstādīt 12) trokšņa līmenis teritorijās, kas atrodas tālāk nekā aptuveni 600 m no VES, vairs nepārsniedz 45 dB(A) līmeni. Līdz ar to secināms, ka paredzētā darbība nevienā no vērtētajām dzīvojamo māju teritorijām nepārsniegs Noteikumos Nr. 16 noteiktos robežlielumus.
- 6.10.5.7. Paredzētās darbības tuvumā novietotajās apbūves teritorijās aprēķināts fona trokšņa līmenis, ko rada autotransporta kustība pa tuvumā esošajiem autoceļiem⁴⁴. Savstarpējās ietekmes vērtētas ņemot vērā transporta intensitāti pa autoceļiem V1162 *Saldus–Kūdras* (turpmāk – autoceļš V1162), V1163 *Silaiņi – Kursīši* (turpmāk – autoceļš V1163) un P105 *Butnāri—Saldus—Ezere* (turpmāk – autoceļš P105). Kumulatīvo ietekmju iespējamība ar tuvumā esošajiem rūpnieciskajiem objektiem (derīgo izrakteņu ieguve⁴⁵) izvērtēta Ziņojuma 4.1.13. nodaļā. Darbības vietas tuvumā identificētas divas aktīvas derīgo izrakteņu ieguves atradnes – kaļķakmens atradne “*Kūmas*” uz ZR no Paredzētās darbības teritorijas (tuvākā VES ~ 1,5 km attālumā), un kūdras atradne “*Meldziru purvs*” - robežojas ar paredzētās darbības teritoriju (atbilstoši norādei Ziņojuma 48. lpp., tuvākā VES2.3 atrodas ~ 40 m attālumā). Izstrādātāja konstatējusi, ka informācijas apjoms nav pietiekams, lai kopējās iespējamās ietekmes zonā esošo atradņu darbību varētu kvantitatīvi

⁴² Salīdzināto VES modeļu tehniskā informācija pievienota Ziņojuma 3.2.4. tabulā.

⁴³ Ziņojuma 2.3. nodaļā apkopots vēja apstākļu raksturojums Paredzētās darbības vietā.

⁴⁴ Izmantoti VSIA “*Latvijas Valsts ceļi*” brīvpieejas dati par 2019.-2021. gada satiksmes intensitāti uz autoceļiem V1162, V1163 un P105, apkopojums Ziņojuma 4.1.3. tabulā.

⁴⁵ Detalizēta informācija par derīgo izrakteņu atradnēm apkopota Ziņojuma 4.9.3. nodaļā.

novērtēt. Ziņojumā pieņemts, ka derīgo izrakteņu ieguves atradņu “Kūmas” un “Meldziru purvs” darbības radītais vides trokšņa piesārņojuma līmenis tuvumā izvietotajās dzīvojamās apbūves teritorijās nepārsniedz vides trokšņa robežlielumus.

- 6.10.5.8. Atbilstoši fona (autoceļu) ietekmes modelēšanā iegūtajiem rezultātiem (Ziņojuma 4.1.8. tabula un 4.1.1. – 4.1.3. attēli) konstatējams, ka pie divām viensētām⁴⁶ (atrodas tiešā autoceļa P105 ietekmes zonā) visos diennakts periodos un pie vienas⁴⁷ (atrodas autoceļa V1162 ietekmes zonā) nakts periodā konstatēti trokšņa robežlielumu pārsniegumi. Vislielākās pārsniegumu vērtības noteiktas pie mājām “Dzidras”, attiecīgi 15 dB(A), 18 dB(A) un 17 dB(A) dienas, vakara un nakts periodā. Ziņojuma 62. lpp. konstatēts, ka indikatīvie aprēķini norāda uz par 3 – 7 dB(A) fona trokšņa līmeņa iespējamu paaugstinājumu atradnes “Kūmas” darbībai tuvākajās trīs viensētās⁴⁸, kā rezultātā arī šajās dzīvojamās teritorijās iespējami trokšņa līmeņa pārsniegumi periodos, kad atradnē “Kūmas” notiek saimnieciskā darbība.
- 6.10.5.9. Vērtējot summārās ietekmes secināts, ka VES darbības rezultātā ir sagaidāmas kvantitatīvas izmaiņas (pieaugums par 2 – 4 dB(A)) trokšņa līmenī (Ziņojuma 4.1.8. tabula un 4.1.8. – 4.1.10. attēli) tajās dzīvojamās apbūves teritorijās, kurās esošo trokšņa līmeni būtiski neietekmē autotransporta kustība pa autoceļiem, tomēr Paredzētā darbība nevienā dzīvojamās apbūves teritorijā neradīs jaunus normatīvu pārsniegumus un nepalielinās jau esošos.
- 6.10.5.10. Konstatējams, ka vides trokšņa mazināšanai nav nepieciešams īstenot specifiskus tehniskus pasākumus vai veikt tā monitoringu VES parka ekspluatācijas laikā. Vienlaikus ir vērtējams, vai pēc VES ekspluatācijas uzsākšanas, ja tiek konstatētas atkāpes no vērtējumā izmantotajiem parametriem (novietojums, uzstādāmā modeļa tehniskie raksturlielumi), veicami vides trokšņa kontrolmērījumi vai atkārtots novērtējums, lai pārliecinātos, ka Paredzētās darbības ietekme būtiski neatšķiras no Ziņojumā prognozētās.
- 6.10.5.11. Birojs vērs pašvaldības, kā akcepta lēmuma pieņēmējas un personas, kurai ir deleģētas noteiktas tiesības trokšņa piesārņojuma samazināšanā⁴⁹, uzmanību uz to, ka Ziņojumā konstatēts jau esošs trokšņa robežlielumu pārsniegums, ko pamatā rada transporta kustība. Gadījumos, kad viensētas tikai daļēji atrodas vai neatrodas autoceļa aizsargjoslā, vides trokšņa robežlielums saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma piezīmi šajās teritorijā nav uzskatāms par mērķlielumu, proti, ārpus aizsargjoslas tas ir robežlielums. Savukārt likums “Par piesārņojumu” attiecībā uz mērķlielumu noteic (13. panta ceturtā daļa), ka mērķlielums ir lielums, kas jāņem vērā, ierobežojot emisiju, lai tā nepārsniegtu vides kvalitātes mērķlielumus, vai, ja

⁴⁶ Dzīvojamās mājas “Dzidras” un “Lejas” atrodas autoceļa aizsargjoslā.

⁴⁷ Dzīvojamā māja “Lejnieki” neatrodas autoceļa aizsargjoslā, bet tiešā tā tuvumā.

⁴⁸ Dzīvojamās mājas “Aizkalni”, “Purviņi”, “Skūtiņi” atrodas arī autoceļa V1162 ietekmes zonā.

⁴⁹ Likuma “Par piesārņojumu” 14. panta otrā daļa “Piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā un ja attiecīgās darbības izraisītās emisijas var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā”, 18.¹ panta pirmā daļa “Trokšņa kartēšanu un trokšņa stratēģisko karšu izstrādi aglomerācijas teritorijai nodrošina attiecīgā pašvaldība, bet ārpus aglomerācijas teritorijas esošiem infrastruktūras objektiem — dzelzceļa līnijām, autoceļiem un lidostām, kurās satiksmes intensitāte ir vairāk nekā 50 000 gaisa kuģu gadā, — attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs. Pašvaldība un attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs sadarbojas trokšņa kartēšanā aglomerācijas teritorijai.” un otrā daļa “Rīcības plānu trokšņa samazināšanai aglomerācijas teritorijā izstrādā un ievieš attiecīgā pašvaldība, bet rīcības plānu trokšņa samazināšanai transporta infrastruktūras objektam, kas atrodas aglomerācijas teritorijā un ārpus aglomerācijas teritorijas, — attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs. Pašvaldība un attiecīgā transporta infrastruktūras objekta pārvaldītājs sadarbojas rīcības plāna izstrādē, kā arī rīcības plāna ieviešanā aglomerācijas teritorijā.”.

tie ir pārsniegti (ar to saprotot esošu, notiekošu darbību) - pakāpeniski samazinot emisiju līdz attiecīgajam mērķlielumam, tas nozīmē, ka arī attiecībā uz autoceļu aizsargjoslā esošām teritorijām ir jātiecas uz šo mērķlielumu sasniegšanu. Likuma “*Par piesārņojumu*” 14. panta pirmā daļa neliedz šādā teritorijā veikt piesārņojošo darbību, ja netiek palielināts esošais trokšņa piesārņojums⁵⁰, tādēļ, ievērojot no trokšņa novērtējuma izrietošos secinājumus, Birojs uzskata, ka tam nav deleģējuma izvirzīt nosacījumu, kas īstenojams galvenokārt autotransporta radītās trokšņa ietekmes mazināšanai vietās, kur jau ir konstatēts trokšņa robežlielumu pārsniegums, šāds atbilstīgs deleģējums ir pašvaldībai.

- 6.10.5.12. Lai arī likuma “*Par piesārņojumu*” tvērumā troksnis kā viens no emisiju veidiem (un vides piesārņojums) tiek uzskatīts kā akustiskais jeb cilvēkam dzirdamais troksnis, tomēr ar dažādām rūpnieciskām iekārtām, arī transportlīdzekļiem (piemēram, kuģi, gaisa kuģi arī vieglie transportlīdzekļi) cilvēku veselības kontekstā tiek vērtēts arī troksnis zemo frekvenču diapazonā (10 - 160 Hz), jo ilgstoša ekspozīcija troksnim zemo frekvenču diapazonā (tāpat kā dzirdamo frekvenču diapazonā), ja šis skaņas (trokšņa) līmenis ir augsts, var atstāt ietekmi uz cilvēku veselību. Ziņojumā ir ietverts vērtējums par vēja parkos paredzēto VES (un vēja parku kopējo) radīto troksni zemo frekvenču diapazonā⁵¹.
- 6.10.5.13. Latvijā nav normatīvā regulējuma, kas noteiktu specifiskus trokšņa robežlielumus un novērtēšanas kārtību to avotu radītajam troksnim, kas emitē zemas vai augstas frekvences skaņas. Aplūkojot citu Eiropas valstu pieredzi, konstatēts, ka specifiski robežlielumi VES radītam zemas frekvences troksnim ir noteikti tikai Dānijā (2015. gada 21. decembra Vides un Pārtikas ministrijas rīkojums Nr. 1736⁵²), kur noteikta gan zemas frekvences skaņas novērtēšanas kārtība, gan robežlielums, kas saistošs visiem vēja parku attīstītājiem. Minētais rīkojums nosaka, ka VES radītais summārais zemas frekvences (10 – 160 Hz) trokšņa līmenis dzīvojamajās ēkās nedrīkst pārsniegt 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes). Esoša vai plānota trokšņa līmeņa atbilstība robežlielumam tiek noteikta aprēķinu ceļā, jo, veicot mērījumus, rezultātu būtiski ietekmē dabisko un citu antropogēno trokšņa avotu radītais zemas frekvences troksnis. Ziņojumā ir izmantoti minētajā rīkojumā noteiktie robežlielumi, lai IVN uzdevumā sniegtu iespējami objektīvu atbildi par sagaidāmo ietekmi un tās būtiskumu. Novērtējuma ietvaros trokšņa līmeņa aprēķini veikti katra avota radītajam summārajam zemas frekvences trokšņa līmenim visā zemo frekvenču diapazonā un visu VES summārajam zemas frekvences trokšņa līmenim dzīvojamajās mājās, pieņemot, ka ēku fasādes skaņas izolācijas līmenis ir zems un atbilst Dānijas normatīvā norādītajiem vasarnīcu tipa apbūves rādītājiem. Kopumā zemas frekvences trokšņa līmenis aprēķināts 29 objektos.
- 6.10.5.14. Zemas frekvences trokšņa līmeņa aprēķini veikti skaļākajam no vērtēto staciju modeļiem, proti, *Nordex N163* 6,8 MW ar standarta spārniem. Aprēķins veikts tikai situācijai, kad vēja ātrums ir 8 m/s, jo Dānijā noteiktais robežlielums ir vienāds stacijām darbojoties pie dažāda vēja ātruma, tā novērtējot sliktāko iespējamo

⁵⁰ Piesārņojošu darbību nedrīkst uzsākt, ja ir pārsniegti vai var tikt pārsniegti vides kvalitātes normatīvu robežlielumi noteiktam piesārņojuma veidam noteiktā teritorijā un ja attiecīgās darbības izraisītās emisijas var palielināt kopējo attiecīgā piesārņojuma daudzumu šajā teritorijā.

⁵¹ Ziņojuma 4.1. nodaļa, Ziņojuma 4. pielikums.

⁵² 2019. gada 7. februārī Vides un Pārtikas ministrija izdeva jaunu rīkojumu Nr. 13543, ar kuru papildina iepriekš spēkā esošo regulējumu, iekļaujot skaņas izolācijas korekcijas vasarnīcu jeb kotedžu tipa apbūvei, kam raksturīgi ievērojami zemāks skaņas izolācijas līmenis nekā pastāvīgi apdzīvojamām ēkām.

scenāriju. Rezultātu apkopojums pievienots Ziņojuma 4.1.12. tabulā (arī Ziņojuma 4. pielikums).

- 6.10.5.15. Aprēķina rezultātā konstatēts, ka, izbūvējot *Nordex NI63* stacijas (vai citas ar līdzīgiem parametriem) visās sākotnēji plānotajās 19 vietās, zemas frekvences trokšņa robežlielums tiktu pārsniegts sešās viensētās, tajā skaitā “*Liepniekos*”, “*Vizuļos*” un “*Siliņos*”, kuru nojaukšana vai ēku tiesiskā statusa maiņa, nosakot un reģistrējot tās par nedzīvojamām būvēm, ir priekšnosacījums vairāku staciju izbūvei, kā tas norādīts arī šā atzinuma 6.10.1.2. - 6.10.1.4 punktos. Secināts, ka šādā gadījumā būtu nepieciešams atteikties no noteiktu staciju būvniecības, lai netiktu pārsniegti zemas frekvences trokšņa robežlielumi viensētās “*Alksnīši*”, “*Paegli*”, “*Putniņi*”. Ziņojuma izstrādes laikā indikatīvi noteiktas sešas stacijas (VES1.3, VES1.4, VES4.3, VES4.4B, VES4.7A un VES4.7C)⁵³, no kurām atsakoties zemas frekvences trokšņa robežlielumi tiktu ievēroti.
- 6.10.5.16. Ziņojumā veikti aprēķini arī nākamajai skaļākajai stacijai – *GE 158 5,5 MW*. Secināts, ka tādu staciju izbūve, kas rada līdzvērtīgu vai zemāku zemas frekvences trokšņa līmeni kā *GE 158 5,5 MW* stacija, nebūtu ierobežojama sabiedrības veselības aizsardzības nolūkos, jo neradīs pārsniegumus nevienā no vērtētajām 25 dzīvojamās apbūves teritorijās, rezultāti kurās apkopoti Ziņojuma 4.1.12. tabulā.
- 6.10.5.17. Ņemot vērā, ka nav zināms faktiskais VES izvietojums, skaits un uzstādāmā modeļa parametri, Ierosinātājai pirms akcepta lēmuma saņemšanas jāpārvērtē prognozējamā zemo frekvenču trokšņa ietekme un jānodrošina, ka kopējais visu īstenošanai izvēlēto VES radītais zemas frekvencetrokšņa līmenis nepārsniedz 20 dB(A) pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes) tuvumā esošajās dzīvojamajās ēkās.
- 6.10.5.18. Vērtējot VES radītās vibrācijas un to iespējamo ietekmi (Ziņojuma 4.14.1. nodaļa), Izstrādātāja norādījusi, ka Latvijā nav arī normatīvo aktu, kas regulē vibrācijas līmeni apkārtējā vidē. Izstrādātāja salīdzinājusi šobrīd jau spēku zaudējušo Ministru kabineta 2003. gada 25. jūnija noteikumos Nr. 341 “*Noteikumi par pieļaujamiem vibrācijas lielumiem dzīvojamo un publisko ēku telpās*”⁵⁴ noteiktos pieļaujamajos robežlielumus ar Kanādas un Vācijas⁵⁵ pētījumos noteiktajiem vibrācijas lielumiem, konstatējams, ka VES radītās vibrācijas jau aptuveni 300 m no VES nepārsniedz līdz 2010. gadam noteiktos robežlielumus. Ņemot vērā, ka VES vibrāciju līmenis to tehniskajās komponentēs (gultņi, pārnēsūmukārba u.c.) nav atkarīgs no VES jaudas, un lielākie VES ražotāji ņem vērā Vācijā izstrādātās vadlīnijas (vadlīnijas attiecināmas uz VES, kuru nominālā jauda pārsniedz 3 MW), nav pamata uzskatīt, ka Paredzētās darbības radītais vibrācijas līmenis būs augstāks kā iepriekšminētajos pētījumos iegūtais. Secināms, ka vibrāciju ietekme, tostarp uz cilvēku veselību, īpašumiem un to drošību, vērtējama kā nebūtiska.
- 6.10.5.19. **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs secina, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu papildus ārējos normatīvajos**

⁵³ Atbilstoši rezultātiem Ziņojuma 4.1.12. tabulā, dzīvojamā mājā “*Alksnīši*” summārais zemfrekvences trokšnis samazinās no 20,3 līdz 17,3 dB(A), mājā “*Paegli*” no 22,1 līdz 19,1 dB(A) un mājā “*Putniņi*” no 21,9 līdz 18 dB(A).

⁵⁴ Vibrācijas robežlielumi tika noteikti ārstniecības iestāžu operāciju zālēm, kā arī ārstniecības un rehabilitācijas iestāžu palātām (nakts periodā), kur izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja būt lielāks par 0,028 m/s². Dzīvojamās telpās izsvērtais vibrācijas paātrinājums nedrīkstēja pārsniegt 0,04 m/s² nakts laikā un 0,07 m/s² dienas laikā.

⁵⁵ Ziņojuma 208. lpp. norādīts, ka mērījumos Vācijā noteikts, ka uz VES pamatiem vibrācijas līmenis salīdzinoši augsts - 1 m/s², attālinoties strauji samazinās un 285 m no VES ir neredzams augstāks par 0,01 m/s², savukārt Kanādā 88 VES parkā (vienas VES jauda – 2,3 MW) noteikts, ka līmenis 0,01 m/s² tiek nodrošināts 300 m attālumā no VES.

aktos jau noteiktajam un Ziņojumā paredzētajam nepieciešams ar šo atzinumu noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība tās akcepta gadījumā ir īstenojama:

- a) Paredzētās darbības trokšņa avotu modelēšanas parametri, kas novērtējuma nolūkiem Ziņojumā izmantoti maksimālās attiecīgo trokšņa avotu radītās ietekmes prognozēšanai un atbilst ievaddatu vērtībām Ziņojumā (arī Ziņojuma 4. un E.1. pielikumos), vai līdzvērtīgi vai labāki raksturlielumi, kuri iegūti aktualizētajā trokšņa novērtējumā (ja nepieciešams) atbilstoši faktiskajai situācijai, ir Paredzētās darbības realizācijas nosacījumi trokšņa ietekmei.
- b) Būvprojektēšanas stadijā jāveic atkārtots zemas frekvences trokšņa novērtējums atbilstoši faktiskajam VES skaitam un novietojumam, kā arī uzstādāmā modeļa tehniskajiem parametriem. Ierosinātajai jānodrošina, ka kopējais uzstādāmo VES radītais zemas frekvences trokšņa līmenis nepārsniedz 20 dB pie vēja ātruma 6 m/s un 8 m/s (10 m augstumā virs zemes) tuvumā esošajās dzīvojamajās ēkās.
- c) Transformatoru elektropārvades apakšstacija novietojama tādā attālumā no dzīvojamās apbūves teritorijām/ dzīvojamām mājām, kas nodrošina Noteikumos Nr. 16 noteikto robežlielumu nepārsniegšanu.
- d) Aktuālais VES novietojums, izvēlēta modeļa tehniskie parametri un atbilstoši tiem aktualizētais trokšņa un zemfrekvences trokšņa ietekmes novērtējums kopā ar paziņojumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu iesniedzams Dienestam.

6.10.6. Mirgošanas efekts un apēnojums.

6.10.6.1. Līdzvērtīgi kā troksnis – arī mirgošanas efekts ir viena no VES raksturīgām ietekmēm, kas var radīt pārmērīgu traucējumu, lai gan mirgošanas ietekmei nav ar ārējiem normatīvajiem aktiem noteiktu robežlielumu. Mirgošanas efektu rada VES rotora spārnu kustība, tiem periodiski aizsedzot sauli un veidojot kustīgas ēnas uz zemes, dažādu objektu virsmas un ēku iekštelpās. Ja šo kustīgo ēnu ceļā ir dzīvojamās vai publiskās apbūves teritorijas, kur ilgstoši uzturas cilvēki, traucējums var būt kaitinošs un, iespējams, ietekmēt arī cilvēku veselību. VES modeļu ražotāji piedāvā savām stacijām iestatīt darbības režīmus, kas automātiski pārtrauc VES darbību noteiktos laika periodos un tādējādi novērš mirgošanas efektu. Minēto darbības režīmus uzstādīšanai iespējams izmantot informāciju gan par teorētisko, gan faktisko saules spīdēšanas laiku. Staciju darbības apturēšanas režīms, kas balstīts uz informāciju par teorētisko saules spīdēšanas laiku, ir tehnoloģiski vienkāršākais risinājums, kura ieviešanai nav nepieciešams izmantot papildu aprīkojumu. Savukārt VES darbības apturēšanas režīms, kas balstīts uz informāciju par faktisko saules spīdēšanas laiku, ir tehnoloģiski sarežģītāks risinājums, kas paredz noteiktu VES apturēšanu tikai tajos laika periodos, kad to darbība var radīt mirgošanas efektu un spīd saule. Šāda risinājuma gadījumā VES parkā ir jāuzstāda iekārtas, kas fiksē saules spīdēšanas laiku. Attiecīgi secināms, ka mirgošanas efekta ietekmi, ja tā ir pārāk traucējoša, ir iespējams samazināt izmantojot tehnoloģiskus risinājumus.

6.10.6.2. Latvijā nav normatīvo aktu, kas noteiktu mirgošanas efekta novērtēšanas kārtību un limitētu šīs ietekmes pieļaujamo līmeni. Līdzīga situācija ir vērojama arī citās Eiropas Savienības valstīs, kur pamatā mirgošanas ietekmes robežvērtības ir noteiktas vadlīnijās, nevis normatīvajos aktos. Ziņojumā mirgošanas efekta

ietekmes nozīmīguma vērtēšanai (Ziņojuma 4.2. nodaļa, 6. pielikums) izmantotas citās valstīs (Vācijā, Beļģijā, Zviedrijā) piemērotās robežvērtības, mirgošanas efektam, kas aprēķināts atbilstoši reālā laika scenārijam, izmantojot zemāko robežvērtību, proti, 8 h/gadā, attiecinot tās arī uz pagalmu teritorijām.

- 6.10.6.3. Aprēķinu modelī iekļauta tā dzīvojamā apbūve, kas atrodas līdz 3 km attālumā no paredzētajām VES. Viensētas un vairākas dzīvojamās mājas ciemos izdalīti kā punkti. Aprēķinu modelī iekļautā dzīvojamā apbūve un tās parametri ir apkopoti Ziņojuma E.2. pielikumā, rezultāti – 6. pielikumā. Mirgošanas efekta novērtēšanai izmantota *WindPro* programmatūra, kas izstrādāta VES parku radīto ietekmju vērtēšanai un ietver speciālu moduli mirgošanas efekta aprēķināšanai. Veicot aprēķinus, tika izmantoti Eiropas Vidēja termiņa laika prognožu centra (ECMWF) dati par vēja ātrumu un vēja virzienu paredzētās darbības teritorijā (skat. šā atzinuma 3.2.4. punktu). Veicot aprēķinus atbilstoši reālā laika scenārijam, tika izmantoti dati par vidējo saules spīdēšanas laiku, kas reģistrēti no tuvākās valsts tīkla meteoroloģiskās stacijas, tas ir no Liepājas stacijas par laika periodu no 2011. līdz 2020. gadam. Aprēķinos tika izmantots modelis ar augstāko masta augstumu un lielāko rotora diametru, kas pieejams *WindPro* programmatūras datubāzē šādi izskatot sliktāko iespējamo situāciju saistībā ar mirgošanas efektu, tas ir vēja stacijas – *Siemens Gamesa* ar nominālo ražošanas jaudu 6,6 MW, masta augstumu 165 m un rotora diametru – 170 m.
- 6.10.6.4. Ziņojumā konstatēts, ka VES radītais mirgošanas efekts var izraisīt vērā ņemamu ietekmi vairākās no dzīvojamās apbūves teritorijām (Ziņojuma 4.2.2. tabula un 4.2.2. attēls), kas bez papildus risinājumiem ietekmes samazināšanai pārsniegtu vadlīnijās, ko Izstrādātāja izmantojusi novērtējumā, noteiktos pieņemamos traucējuma apmērus (8 stundas gadā atbilstoši reālā laika scenārijam vai 30 stundas gadā atbilstoši maksimālajam saules spīdēšanas laikam un/ vai 30 minūtes dienā abos iepriekš norādītajos gadījumos). Tādēļ secināms, ka vienīgais tehniskais risinājums, kuru iespējams pielietot mirgošanas efekta ietekmes laika mazināšanai, ir mirgošanu izraisošo VES darbības pārtraukšana laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt mirgošanu dzīvojamās apbūves teritorijās. Tomēr Ziņojumā tāpat norādīts, ka pašlaik vēl nav noteikts VES novietojuma gala variants, kas būvprojektu izstrādes laikā var tikt precizēts, kā arī nav zināms, kurš no VES modeļiem tiks uzstādīts, tādēļ būvniecības procesa laikā ir nepieciešamas atkārtoti veikt mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķinus, noteikt ietekmētās apbūves teritorijas un izstrādāt jau konkrēto staciju darbības apturēšanas režīmus. Tāpat Ziņojumā nav norādīts, kuru no tehniskajiem risinājumiem, atbilstoši aprēķinam noteikto staciju izslēgšanu saskaņā ar teorētisko (maksimālo) vai faktisko saules spīdēšanas laiku, paredzēts izmantot.
- 6.10.6.5. Saskaņā ar izvērtējuma rezultātiem (Ziņojuma 4.2.2. tabula), speciāla režīma mirgošanas ietekmes mazināšana būs nepieciešama VES1.5, VES1.6, VES2.1, VES4.2, VES4.4.B, VES4.4.C, VES4.6 un VES4.7.A, kas var radīt būtisku traucējumus dzīvojamās apbūves teritorijās. Savukārt VES2.2, VES2.3, VES4.3, VES4.4.A, VES4.7.B un VES4.7.C šāda režīma uzstādīšana atkārtoti izvērtējama pēc konkrēto 12 VES izbūves vietu izvēles, jo katra atsevišķi šīs stacijas nepārsniedz mirgošanas efekta ietekmes robežvērtības, bet atslēgšanas režīma uzstādīšana būtu nepieciešama, ja tiktu pārsniegts kopējā mirgošanas ietekmes laika robežvērtība, kas noteikta vadlīnijās.
- 6.10.6.6. Birojs atzīst, ka šāds nosacījums attiecībā uz VES darbības režīmu precizēšanu Ziņojumā ietverts pamatoti, jo ietekme, ko var radīt mirgošanas efekts (salīdzinājumā ar citām vērtētajām ietekmēm), ir jutīga pret pārmaiņām, tostarp

izvietojuma un VES augstuma izmaiņām. Mainoties VES parametriem vai to kopējam skaitam un novietojumam, arī Ziņojumā novērtētā ietekme (mirgošanas ietekmes ilgums skartajās teritorijās) var atšķirties, tādēļ šajā IVN stadijā nav iespējams ar pienācīgu konkrētību Biroja nosacījumos nostiprināt, ar kādu režīmu un cik stundu darbības ierobežojumu katras no VES darbība aprobežojama. Ierosinātājai Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanas ietekme dzīvojamo māju teritorijā tiek novērsta, kā tas norādīts Ziņojuma 6. nodaļā un 6.1.2. tabulā *"Pasākumi ietekmes uz vidi mazināšanai vai novēršanai un paliekošo ietekmju vērtējums"*

6.10.6.7. Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar mirgošanas efektu un apēnojumu, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:

- a) **Paredzētās darbības īstenošana jānodrošina veidā, lai mirgošanu izraisīto staciju darbība tiktu pārtraukta laika periodos, kad attiecīgā stacija var izraisīt nepieļaujamu mirgošanu Ziņojumā vērtētajās dzīvojamās apbūves teritorijās (Ziņojuma 4.2.2. tabula), nodrošinot atbilstību Ziņojumā norādītajiem ietekmes mērķlielumiem – ne vairāk kā 30 minūtes dienā un 8 stundas gadā atbilstoši reālā laika scenārijam vai 30 stundas gadā, ja tās aprēķinātas pēc sliktākā scenārija metodes.**
- b) **Būvprojekta sastāvā jānodrošina mirgošanas efekta ietekmes laika aprēķini, ņemot vērā aktuālo situāciju - VES izvietojumu un tehniskos parametrus. Nosacījumi darbības režīmam (staciju darbības apturēšanas režīms) katrai no VES iestrādājami būvprojektā kā VES darbības plāns, kas kopā ar paziņojumu par C kategorijas piesārņojošas darbības veikšanu iesniedzams Dienestam.**

6.10.7. Elektromagnētiskā lauka ietekme un vēja parka ietekme uz sakaru iekārtām.

6.10.7.1. Ar VES kā elektroenerģijas ražošanas iekārtu ir saistīts arī elektriskais un magnētiskais lauks, kuram vispārēji ir iespējama ietekme uz cilvēku veselību un dažādu sakaru iekārtu darbību, tādēļ tā vērtēta arī Ziņojumā. Ziņojuma 4.14.2. nodaļā novērtēta piecu elektromagnētiskā lauka avotu iedarbība: VES gondolā esošais strāvas ģenerators un transformators, strāvas kabelis no gondolas līdz VES torņa pamatnei, pazemes kabeļu tīkls no VES līdz jaudas paaugstināšanas stacijām jeb transformatoru stacijām, pašas transformatoru stacijas un 110 kV apakšzemes kabeļa trase no vēja parka 110 kV apakšstacijas līdz ievadei esošajā pārvades tīklā.

6.10.7.2. Salīdzinot vērtēto VES modeļu tehniskos parametrus Ziņojumā secināts, ka elektroenerģijas ģenerācijas un pārvades kontekstā visu vērtējamo staciju raksturlielumi ir līdzīgi, līdz ar to detalizēts ar elektromagnētiskajiem laukiem saistīts novērtējums veikts vienam stacijas modelim – *Siemens Gamesa 6.0-170*⁵⁶.

6.10.7.3. Elektromagnētiskā lauka starojuma robežlielumi un mērķlielumi, kā arī to piemērošanas kārtība un novērtēšanas metodes cilvēku veselību aizsardzības nodrošināšanai ir noteikti Ministru kabineta 2018. gada 16. oktobra noteikumos Nr. 637 *"Elektromagnētiskā lauka iedarbības uz iedzīvotājiem novērtēšanas un ierobežošanas noteikumi"* (turpmāk – Noteikumi Nr. 637). Atbilstoši Noteikumiem

⁵⁶ Modeļa nomināla jauda ir 6 MW, iekšējo pārvades līniju nominālais spriegums – 690 V. VES komplektētas ar spriegumu paaugstinošu transformatoru, kas izvietots zem gondolas un paaugstina spriegumu līdz 20 kV, pieņemts, ka gondola ar ģeneratoru atradīsies vismaz 150 m augstumā virs zemes.

Nr. 637 pie 50 Hz (atbilst VES parametriem) elektromagnētiskā lauka aprēķinātā mērķlieluma skaitliskā vērtība iedzīvotājiem ir 100 μ T.

- 6.10.7.4. Atbilstoši Izstrādātājas vērtējumam, ņemot vērā arī attālumus līdz dzīvojamajām mājām, secināts, ka elektromagnētiskie lauki, kas neizbēgami radīsies, nav uzskatāmi par tādiem, kas varētu atstāt būtisku ietekmi uz sabiedrības kopumā un vēju parka apkaimē dzīvojošajiem un ceļus gar apakšzemes kabeļu trasēm izmantojošo iedzīvotāju veselību. Šādi elektromagnētiskie lauki nerada traucējumu arī dažādu iekārtu darbībām, tostarp, ietekmi uz specifiskas medicīniskās aparātūras/iekārtu darbību, kas nodrošina cilvēka funkcijas un kuras tiek ražotas, nodrošinot augstu aizsardzību pret magnētisko lauku iedarbību. Nav paredzama ar Noteikumiem Nr. 637 noteikto robežlielumu un mērķlielumu pārsniegšana.
- 6.10.7.5. Ziņojuma 4.12.2. nodaļā vērtēta VES iespējamā ietekme uz sakaru sistēmām. Darbības vietai tuvākie meteoroloģiskie radari ir pie lidostas “Rīga” teritorijas uzstādītais LVGMC pārvaldītais radars un Lietuvas Hidrometeoroloģiskās aģentūras uzstādītais radars pie Laukuvas Lietuvā. Abi radari atrodas vairāk nekā 100 km attālumā no plānotā vēja parka, līdz ar to secināts, ka tie neatrodas plānoto VES ietekmes zonā.
- 6.10.7.6. Saskaņā ar VAS “Elektroniskie sakari” 2022. gada 24. novembra vēstulē Nr. 2.1-1.1/827 sniegto vērtējumu, jāņem vērā, ka Paredzētās darbības vietas tuvumā ir ierīkotas fiksēto radiosakaru līnijas, potenciālo ietekmi uz fiksēto radiosakaru, kā arī apraides darbību, ir nepieciešams vērtēt detalizētāk, saskaņojot risinājumus, kad būs noteikta konkrēta VES izbūves vietas un zināmi to tehniskie raksturlielumi.
- 6.10.7.7. Saskaņā ar Ziņojumā veikto vērtējumu secināms, ka nozīmīgas ietekmes uz cilvēku veselību elektromagnētiskā lauka dēļ vai nozīmīgas, pārmērīgas ietekmes uz sakaru sistēmu darbību ar Paredzēto darbību īstenošanu netiek prognozētas.
- 6.10.7.8. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar elektromagnētiskā lauka ietekmi un vēja parka ietekmi uz sakaru iekārtām, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt nosacījumu Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā - ja pēc VES izbūves tiek konstatēta sakaru un apraides signālu kvalitātes pavājināšanās, kas saistīta ar VES darbību, Ierosinātājai nepieciešams īstenot pasākumus signāla kvalitātes uzlabošanai, kuru tehniskie risinājumi nosakāmi katrā konkrētā gadījumā individuāli.**

6.10.8. Ietekme uz dabas vērtībām.

- 6.10.8.1. IVN ietvaros veiktais Paredzēto darbības un ar to saistīto infrastruktūras objektu iespējamās ietekmes novērtējums uz Izpētes teritorijas un tās apkārtnes bioloģisko daudzveidību pamatojas uz sertificētu sugu un biotopu ekspertu⁵⁷ vērtējumiem. Ekspertu atzinumi pievienoti Ziņojuma 7., 8. un 12. pielikumā, galvenie ekspertu atzinumos sniegtie novērtējuma rezultāti un izdarītie secinājumi atspoguļoti Ziņojumā. Izpētes teritorija katrā no ietekmju uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību novērtējuma aspektiem definēta un kartogrāfiskajā materiālā attēlota attiecīgās jomas dabas eksperta atzinumā (Ziņojuma 7., 8. un 12. pielikums).
- 6.10.8.2. No Sugu un biotopu eksperta atzinuma izriet, ka Paredzētās darbības izpētes teritorija dabā apsekota 2022. gada 18. augustā. Papildus analizēta DAP uzturētās

⁵⁷ Ministru kabineta 2010. gada 16. martā noteikumi Nr. 267 “Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu sertificēšanas un darbības uzraudzības kārtība”; ekspertu reģistrs pieejams: https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_eksperti/ekspertu_registrs/.

dabas datu pārvaldības sistēmā “Ozols” (turpmāk - datu sistēmā “Ozols”)⁵⁸ un citos datu avotos pieejamā informācija par izpētes teritorijā esošām un reģistrētām dabas vērtībām.

- 6.10.8.3. Saskaņā ar Sugu un biotopu eksperta atzinumu, novērtējuma teritoriju aizņem intensīvu apsaimniekotu mežu un lauksaimniecības zemju mozaīka, kur vairumā no platībām ir mainīts hidroloģiskais režīms gan pārveidojot upju tecējumu, gan ierīkojot atklātas un slēgtas meliorācijas sistēmas. Atbilstoši Ziņojumā un Sugu un biotopu eksperta atzinumā norādītajam, Paredzētās darbības izpētes teritorijā iekļautajos nekustamajos īpašumos vai to tuvumā konstatētas šādas aizsargājamās sūnu, vaskulāro augu, ķērpju, staipekņu, sugas: zaļā buksbaumija *Buxbaumia viridis*, naktsvijole *Platanther sp.*, kastaņbrūnā artonija *Arthonia spadicea* un gada staipekņi *Lycopodium annotum*⁵⁹. Savukārt citas aizsargājamo sugu atradnes, kas atzīmētas datu sistēmā “Ozols” – zilganās baltsamtītes *Leucobryum glaucum*⁶⁰, gada staipekņa *Lycopodium annotinum*, kailā apaļlapes *Odontoschisma denudatum*⁶¹, tievās gludlapes *Homalia trichomanoides*, milzu cietpiepes *Phellinus populicola*⁶² identificētas lielākā attālumā (no 0,8 – 2,5 km) no Paredzētās darbības teritorijas.
- 6.10.8.4. Plānoto ar Paredzēto darbību saistīto infrastruktūras objektu teritorijā vai to tiešā tuvumā (Ziņojuma 4.3.2. attēls) konstatēti šādi ES aizsargājamo meža biotopu poligoni: 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, 9080* *Staignāju meži*. Tikai vienā no Paredzētās darbības teritorijā iekļautajiem nekustamajiem īpašumiem (zemes vienības kadastra apzīmējums 84620010034), kur izskatīta VES 4.3. izvietošanas iespēja (Ziņojuma 12. pielikuma 3. attēlu), konstatēts ES aizsargājams meža biotops - 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*. Savukārt trīs no Paredzētās darbības teritorijā iekļautajiem īpašumiem robežojas ar šādiem ES aizsargājamo meža biotopu poligoniem - 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)*, 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*. Savukārt Paredzētās darbības teritorijā iekļauto īpašumu tiešā tuvumā atrodas arī tādi ES aizsargājamo biotopu poligoni kā 91E0* *Aluviāli meži (aluviāli krastmalu un palieņu meži)*, 6270 *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas*, 91D0* *Purvaini meži*, 7120 *Degradēti augstie purvi, kuries iespējam vai noris dabiska atjaunošanās*, 7110* *Aktīvi augstie purvi* (detalizētāka informācija sniegta Ziņojuma 4.3.1. tabulu un 4.3.2. attēlu).⁶³ Plašāka Informācija par Paredzētās darbības teritorijā iekļautajos īpašumos un ar Paredzētās darbības realizāciju saistīto infrastruktūras objektu plānotajās teritorijās vai to tuvumā konstatētajām aizsargājamām augu sugām vai biotopiem sniegta Ziņojuma 4.3.3. nodaļas

⁵⁸ Pieejama: <https://ozols.gov.lv/pub>.

⁵⁹ Minētās sugas iekļautas Noteikumu Nr. 396 1. vai 2. pielikumā.

⁶⁰ Minētā sūnu suga, kā arī zaļā buksbaumija *Buxbaumia viridis*, iekļautas 1992. gada 21. maija Padomes Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un flora (turpmāk – Biotopu direktīva) īpaši aizsargājamo sugu sarakstā.

⁶¹ Minētā sūnu suga, kā arī zaļā buksbaumija *Buxbaumia viridis*, iekļautas Noteikumu Nr. 396 1. pielikumā un Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" (turpmāk – Noteikumi Nr. 940) 4. pielikumā.

⁶² Pēc Ek, T., Šuško, U., Auziņš, R. 2022. “Mežaudžu atslēgas biotopu inventarizācija. Metodika.” Valsts mežu dienests, Rīga, tievā gludlape un milzu cietpiepe ir dabisku mežu biotopu indikatorsugas.

⁶³ Biotopi, kuru apzīmējumā lietots simbols “*” iekļauti arī Noteikumu Nr. 153 pielikumā un ir ES prioritāras nozīmes biotopi, savukārt biotopi *Veci vai dabiski boreāli meži*, *Aluviāli krastmalu un palieņu meži*, *Staignāju meži* un *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas* iekļauti arī Ministru kabineta 2017. gada 20. jūnija noteikumu Nr. 350 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" pielikumā.

apkašsadaļā “*Aizsargājamas augu sugas un biotopi*” (Ziņojuma 84. – 87. lpp.) un Sugu un biotopu eksperta atzinumā.

- 6.10.8.5. No Sugu un biotopu eksperta atzinumu izriet, ka plānotās VES1.3, VES1.4, VES1.5, VES1.6, VES2.1, VES2.2, VES2.3, VES2.4, VES4.3., VES4.6, VES4.7.A, VES4.7.B un VES4.7.C, kā arī šo VES pievedceļus un plānotos elektropārvades kabeļus, paredzēts izvietot intensīvi apsaimniekotu, ar slēgtām meliorācijas sistēmām susinātu lauksaimniecības zemju platībās, kuras no mežu vai krūmāju platībām visbiežāk norobežo meliorācijas sistēmu grāvji (kontūrgrāvji). Minēto plānoto VES tiešā tuvumā nav konstatētas īpaši aizsargājamo sugu atradnes vai īpaši aizsargājami biotopi (Ziņojuma 4.3.2. attēls). Savukārt atsevišķi vērtēta plānoto VES1.1, VES1.2, VES4.2, VES4.3, VES4.4.A, VES4.4.B, VES4.4.C un saistītās infrastruktūras – plānoto pievedceļu P.c.1.1. un P.c.1.2., iespējamās izbūves ietekme uz to apkārtnē konstatētajām aizsargājamām dabas vērtībām (Ziņojuma 4.3.2. attēls, arī Ziņojuma 12. pielikuma 5. – 10. attēls), kas detalizētāk sniegts Ziņojuma 12. pielikuma 13. – 15. lpp. Izvērtējis Sugu un biotopu eksperta sniegto vērtējumu par šeit iepriekš minēto VES un ar to saistīto infrastruktūras objektu, tostarp pievedceļu, izbūves iespējamo ietekmi uz aizsargājamām dabas vērtībām, Birojs secina, ka kopumā nav sagaidāma tieša vai netieša negatīva ietekme, jo plānotās VES galvenokārt atradīsies teritorijās, kur nav nepieciešama nozīmīgu sugu dzīvotņu vai meža biotopu platību atmežošana vai būtiska hidroloģiskā režīma (susināšana) pārveidošana, kas ietekmētu plašas teritorijas.
- 6.10.8.6. Kontekstā ar Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz īpaši aizsargājamām augu sugām un biotopiem tālāk šajā atzinumā analizēta un vērtēta ietekme tikai uz tām aizsargājamām augu sugām un biotopiem, uz kuriem prognozēta vai iespējama potenciāla nelabvēlīga ietekme saskaņā ar Sugu un biotopu eksperta atzinumā sniegto vērtējumu. Biroja ieskatā nozīmīgākā ietekme saistāma ar plānotās VES 4.4.A izbūvi. No Sugu un biotopu eksperta atzinumu izriet, ka tuvākais identificētais dabas vērtību objekts – īpaši aizsargājamās sugas naktsvijole, atradnes, atrodas ~ 40-45 m attālumā uz DR no plānotās VES 4.4.A būvniecības vietas robežas (Ziņojuma 12. pielikuma 4. attēlu). Tālāk, ~ 50 - 55 m minētajā virzienā konstatēts arī ES prioritārās nozīmes biotopa 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* poligons (ID 934596), kurā savukārt konstatēta īpaši aizsargājamās sūnu sugas - zaļā buksbaumija, atradne un potenciālais dižkoks (ID 984999) (~ 80 m no minētās VES būvniecības vietas robežas). Vairākas zaļās buksbaumijas atradnes konstatētas arī minētajam ES aizsargājamā mežu biotopa poligonam blakus esošajā mež nogabalā, kas arī atbilst biotopam 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* (ID 1228855). Vērtējums par abu naktsvijolu sugu un (smaržīgā naktsvijole *Platanthera bifolia* un zaļziedu naktsvijole *Platanthera clorantha*) un zaļās buksbaumijas *Buxbaumia viridis* sastopamību un nozīmību Latvijā, kā arī faktoriem, kas negatīvi var ietekmēt šīm sugām piemērotas dzīvotnes sniegts Ziņojuma 12. pielikuma 7. – 8. lpp.
- 6.10.8.7. Lai gan VES4.4.A tiešā tuvumā konstatētas īpaši aizsargājamo augu sugu atradnes un ES nozīmes biotops 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži*, atbilstoši Sugu un biotopu eksperta sniegtajam vērtējumam, minētās VES izbūves tehnoloģiskais laukums atrodas drošā attālumā no konstatēto īpaši aizsargājamo sugu, aizsargājamo biotopu un potenciālo dižkoku lokācijām. Vienlaikus, lai nodrošinātu piesardzības principa ievērošanu un samazinātu potenciālo malas efekta ietekmi, Sugu un biotopu eksperts savā atzinumā ierosina nodrošināt ~ 40 m buferzonas veidošana ap nozīmīgāko dabas vērtību objektiem – īpaši aizsargājamās sūnu sugas zaļā buksbaumija *Buxbaumia viridis* atradnēm, potenciālo dižkoku (ID 984999) un biotopa 9010* *Veci vai dabiski boreāli meži* poligonu Nr. 20EN803_77 (ID 934596)

zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 84620030045 mežu 407. kvartāla 38. nogabalā (Ziņojuma 12. pielikuma 10. attēls). Buferzonā saglabājams meža segums – nav pieļaujama atmežošana vai kailcirtes veikšana. Analizējot Ziņojuma 6.1.2. tabulā sniegto informāciju par plānotajiem pasākumu ietekmju mazināšanai vai novēršanai, Birojs konstatē, ka minēto pasākumu Ierosinātāja paredzējusi kā obligātu veicamu, tādejādi novērtējot, ka paliekošā ietekme uz konstatētajām aizsargājamām augu sugām un biotopiem būs nebūtiska. Papildus tam Sugu un biotopu eksperts savā atzinumā norādījis vēl citus Paredzētās darbības iespējamās negatīvās ietekmes mazinošus pasākumus (Ziņojuma 12. pielikuma 16. – 17. lpp.), kas Ziņojuma 6.1.2. tabulā noteikti kā rekomendējoši.

- 6.10.8.8. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par izstrādāto Ziņojumu, DAP Vēstulē Nr. 4.9/6624/2022-N norādīja, ka Ziņojuma 6.1.2. tabulā paredzētie pasākumi ietekmes uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem mazināšanai vai novēršanai nosakāmi kā obligāti, lai Paredzētās darbības īstenošana pieļaujama. Tāpat nosakāms, ka detalizēta būvprojekta izstrādes laikā nepieciešams konsultēties ar sugu un biotopu ekspertu, lai novērstu negatīvu ietekmi uz dabas vērtībām. Proti, ja paredzēta VES un ar to saistīto infrastruktūras objektu novietojuma izmaiņas, jā sagatavo sugu un biotopu eksperta papildināts atzinums, kas nepieciešamības gadījumā ietver arī nosacījumus ietekmes mazināšanai, un Ierosinātājai tas jāiesniedz saskaņošanai DAP un Dienestā.
- 6.10.8.9. Izvērtējot Ziņojuma 7. nodaļā iekļauto novērtējumu par Paredzētās darbības nelabvēlīgo ietekmi uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem (7.1.2. tabula), atbilstoši 7.1.1. tabulā definētajai atbilstošā kritērija skalai, konstatējams, ka nevienā no Ziņojumā 15 novērtēto VES novietojuma alternatīvu gadījumā ietekme uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem nav sagaidāma. Birojs, ņemot vērā Ziņojumā un Sugu un biotopu eksperta atzinumā analizēto informāciju, var piekrist Izstrādātājas secinājumiem par sagaidāmās ietekmes nozīmīguma pakāpi. Proti, Paredzētās darbības īstenošanai nav paredzama negatīva ietekme uz izvērtējuma teritorijā vai šī teritorijas tuvumā esošiem Latvijas un ES īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamo augu sugu atradnēm un īpaši aizsargājamu augu sugu populācijām tādā apmērā, lai tas būtiski ietekmētu šo sugu populāciju izdzīvošanu un saglabāšanās apstākļus lokāli, valstī vai reģionā kopumā. Vienlaikus Birojs secina, ka, ievērojot Sugu un biotopu eksperta atzinumā un šajā aspektā DAP Vēstulē Nr. 4.9/6624/2022-N izvirzītos nosacījumus Paredzētās darbības veikšanai, tiktu ievērots piesardzības princips un novērstas jebkādas pamatotas šaubas, ka ar Paredzētās darbības realizāciju saistītie būvniecības darbi varētu atstāt būtisku negatīvu ietekmi uz teritorijā esošām īpaši aizsargājamām sugām un biotopiem. Tādēļ Biroja ieskatā gan Sugu un biotopu eksperta atzinumā, gan DAP Vēstulē Nr. 4.9/6624/2022-N minēto pasākumu kopums ietekmes mazināšanai uz aizsargājamām augu sugām un biotopiem, uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai.
- 6.10.8.10. VES iespējama ietekme uz ornitofaunu un sikspārņiem ir viena no tipiskām ar vēja parku būvniecību saistītām ietekmēm, jo, neatbilstīgi plānojot to izvietojumu, kā arī savlaicīgi neparedzot ietekmes novēršanas un mazināšanas pasākumus, sadursmju un bojāejas skaits var pārsniegt saprātīgi pieļaujamu ietekmes līmeni. Šī IVN gadījumā sevišķi nozīmīgs ir ietekmes uz ornitofaunu novērtējums un ietekmi mazinošo pasākumu novērtējums šajā aspekta, ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē konstatētās īpaši aizsargājamās putnu sugas un teritorijas nozīmību to aizsardzības nodrošināšanai.

- 6.10.8.11. No Ornitologa sniegtā atzinuma izriet, ka Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz apkārtnes ornitofaunu analizēta un vērtēta pamatojoties uz informāciju, kas iegūta izpētes teritorijas apsekojumu gaitā (teritorija dabā apsekota 2019., 2020. un 2021. gadā, veicot rekognoscējošu teritorijas izpēti un noteiktu putnu sugu/ sugu grupu – īpaši aizsargājamas putnu sugas, kas uzskatāmas par jutīgām attiecībā pret VES parku būvniecību un ekspluatāciju, uzskaiti), informāciju, ko sniedzis paredzētās darbības ierosinātājs, kā arī citu pētījumu un novērojumu datiem par ornitofaunu Paredzētās darbības izpētes teritorijā vai tās apkārtnē.
- 6.10.8.12. Saskaņā ar Ornitologa atzinumu Paredzētās darbības teritorijas un tās perifērijas ornitoloģiskās izpētes ietvaros kopumā ir reģistrēti 48 īpaši aizsargājamo putnu sugu⁶⁴ novērojumi no 9 dažādām sugām - ziemeļu gulbis *Cygnus cygnus*, mežirbe *Bonasia bonasia*, baltais stārķis *Ciconia ciconia*, niedru lija *Circus aeruginosus*, mazais ērglis *Clanga pomarina*⁶⁵, jūras ērglis *Haliaeetus albicilla*, lauku piekūns *Falco tinnunculus*, mazais mušķērājs *Ficedula parva*, brūnā čakste *Lanius collurio* (Ziņojuma 4.4.2. attēlu)⁶⁶. Savukārt detalizētāks apraksts par konstatēto putnu sugu novērojumiem un to novērtējumu (kur iespējams) attiecībā pret konkrētās sugas populāciju Latvijā un Eiropā sniegts Ziņojuma 100. - 101. lpp. un Ziņojuma 8. pielikuma 4. – 8. lpp.
- 6.10.8.13. Identificēts, ka Paredzētās darbības teritorijas tuvumā, tostarp tiešā tuvumā atrodas vairāki īpaši aizsargājamo putnu sugu aizsardzībai veidoti mikroliegumi (Ziņojuma 4.4.2.attēlu un Ziņojuma 8. pielikuma 2. attēlu). Tuvākais mikroliegums identificēts ~ 110 m attālumā uz D no plānotās VES1.2 (Mikrolieguma kods (turpmāk – ML kods): 3034; ID 166009), kas izveidots mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzībai. Caur šī mikrolieguma buferzonu plānots būvēt minētās VES pievedceļu un pazemes kabeļu elektrolīniju. Mikroliegums (ML kods: 3035; ID 166010) atrodas ~ 1,1 km attālumā Z-ZR virzienā no plānotās VES1.3, un arī tas ir veidots mazā ērgļa aizsardzībai. Mikroliegums (ML kods: 406; ID 1225) atrodas ~ 2,1 km attālumā DR virzienā no plānotās VES4.6 un ir izveidots zivjērgļa *Pandion haliaeetus* aizsardzībai. Savukārt ~ 3,4 km attālumā ZA virzienā no plānotās VES1.6 atrodas mikroliegums (ML kods: 1123; ID 521), kas ir veidots melnā stārķa *Ciconia nigra* aizsardzībai. Paredzētās darbības teritorijā un tās ietekmes zonā identificētas arī pūcēm⁶⁷ un dzeņiem⁶⁸ nozīmīgas prioritāras aizsardzības teritorijas (Ziņojuma 8. pielikuma 3. -4. attēlā).
- 6.10.8.14. Saskaņā ar Ziņojuma un Ornitologa atzinuma Paredzētās darbības ietekme uz ornitofaunu vērtēta no tādiem aspektiem kā ietekme uz teritorijā konstatētām īpaši aizsargājamām putnu sugām, tostarp tām, kuru aizsardzībai Paredzētās darbības teritorijas apkārtnē veidoti mikroliegumi, ietekme uz pūču un dzeņu prioritāras

⁶⁴ Atbilstoši Ornitologa atzinumā norādītajam, ar īpaši aizsargājamām putnu sugām atzinumā apzīmētas, gan Latvijā, gan ES aizsargājamas putnu sugas, kuru aizsardzības statusu noteic Noteikumi Nr. 396 un Noteikumi Nr. 940, kā arī ES 1979. gada 2. aprīļa Padomes Direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (turpmāk - Putnu direktīva) 1. pielikuma sugas.

⁶⁵ Saskaņā ar Noteikumu Nr. 396 1. pielikumu un Putnu direktīvas I pielikumu - *Aquila pomarina*.

⁶⁶ Konstatēto putnu sugu aizsardzības statuss parādīts Ziņojuma 4.4.2. tabulā.

⁶⁷ "Apodziņa *Glaucidium passerinum*, bikšainā apoga *Aegolius funereus*, meža pūces *Strix aluco*, urālpūces *Strix uralensis*, ausainās pūces *Asio otus* un ūpja *Bubo bubo* aizsardzības plāns", pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>.

⁶⁸ "Mazā dzeņa *Dryobates minor*, vidējā dzeņa *Leiopicus medius*, baltmugurdzeņa *Dendrocopos leucotos*, dižraibā dzeņa *Dendrocopos major*, trīspirkstu dzeņa *Picoides tridactylus*, melnās dzilnas *Dryocopus martius* un pelēkās dzilnas *Picus canus* aizsardzības plāns", pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>.

aizsardzības teritorijām⁶⁹, konstatēto sugu sadursmju risks, dzīvotņu zudums vai degradācija saistībā ar nepieciešamajiem atmežošanas un būvniecības darbiem, trokšņa ietekme pret to jutīgā sugām, putniem nozīmīgas koncentrācijas vietas un migrējoši putni, iespējamās kumulatīvās ietekmes.

- 6.10.8.15. Izvērtējis Ziņojumā un Ornitologa atzinumā sniegto novērtējumu par Paredzētās darbības ietekmi uz ornitofaunu tās vērtētajos un šā atzinuma 6.10.8.14. punktā minētajos aspektos, Birojs konstatē, ka Paredzētās darbības teritorijā nav identificētas putniem nozīmīgas koncentrācijas vietas un Paredzētās darbības teritorija nav saistāma ar zemu novietotām migrējošo putnu pārlidojumu trasēm (Ziņojuma 8. pielikuma 8. lpp.). Novērtēts, ka dzīvotņu zaudēšana saistībā ar apauguma noņemšanu vai to pamešanu traucējumu rezultātā, tostarp kontekstā ar pūču un dzeņu prioritāras aizsardzības teritorijām, skars tikai tiešā plānoto VES tuvumā un/ vai tiešā plānoto VES būvniecības vietā mītošos putnus (Ziņojuma 8. pielikuma 9. lpp.). Savukārt attiecībā uz pūcēm un dzeņiem piemērotu dzīvotņu zaudēšana un Paredzētās darbības ietekmi uz pūcēm un dzeņiem tā novērtēta kā nebūtiska, jo identificētās pūču un dzeņu prioritāras aizsardzības teritorijas⁷⁰ atrodas pietiekamā attālumā no plānotajām VES (Ziņojuma 8. pielikuma 9. – 10. lpp.). Tāpat novērtēts, ka plānotā VES parka radītā trokšņa piesārņojuma ietekme uz visu putnu sugām būs nebūtiska (Ziņojuma 8. pielikuma 10. -11. lpp.). Kopumā novērtēts, ka gan trokšņa radītā, gan dzīvotņu zaudējuma negatīvā ietekme ir raksturojama kā nebūtiska, jo tā visos gadījumos būs ievērojami zemāka par 1 % no putnu sugu populācijas Latvijā (Ziņojuma 8. pielikuma 11. lpp.). Tāpat novērtēts, ka plānotā VES parka radītā trokšņa piesārņojuma ietekme uz visu putnu sugām būs nebūtiska. Sagaidāmais, ka VES parka darbības rezultātā radītais troksnis tikai nelielā mērā pārsniegs pašreizējo ambientā trokšņa līmeni un summāri tā palielinājums, iespējams, varētu negatīvi ietekmēt tikai tiešā plānoto VES tuvumā mītošos putnus. Kopumā novērtēts, ka gan trokšņa radītā, gan dzīvotņu zaudējuma negatīvā ietekme ir raksturojama kā nebūtiska, jo tā visos gadījumos būs ievērojami zemāka par 1 % no putnu sugu populācijas Latvijā. Teritorijā konstatēto aizsargājamo putnu sugu sadursmju risks ar VES (putnu skaits uz vienu VES gadā) novērtēts katra sugai atsevišķi (Ziņojuma 4.4. nodaļu 102. -103. lpp. un Ziņojuma 8. pielikuma 8. – 9. lpp.). Saskaņā ar novērtēto, lielākais sadursmju risks iespējams lauku piekūnam *Falco tinnunculus* (0 – 0,49 bojāejas gadījumi) un jūras ērglim *Haliaeetus albicilla* (0,03 – 0,181 bojāejas gadījumi). Vienlaikus jānorāda, ka daļai no konstatētajām putnu sugām nav pieejami dati par to sadursmju risku. Savukārt sadursmju risks pūčveidīgo putnu sugām (Ziņojuma 8. pielikuma 10. lpp.), pamatojoties uz ārvalstu pētījuma rezultātiem par ūpja *Bubo bubo* uzvedību VES parkos un to tuvumā, novērtēts kā zems. Paredzētās darbības kumulatīvā ietekme ar citiem uzbūvētiem vai plānotiem VES parkiem plānotā VES parka perifērijā uz savvaļas putnu populācijām novērtēta kā nebūtiska (Ziņojuma 8. pielikuma 11. lpp.).
- 6.10.8.16. Saistībā ar iepriekš minēto Birojs secina, ka vērtētajos aspektos nav sagaidāma ar Paredzēto darbību saistīta būtiska nelabvēlīga ietekme uz Paredzētās darbības teritorijā esošām savvaļas putnu populācijām un konstatētajām īpaši aizsargājamām putnām sugām. Izvērtējis Ziņojumu un Ornitologa atzinumu, Birojs arī secina, ka Ornitologs atzīst Paredzēto darbību un ar tās īstenošanu sagaidāmo ietekmi uz putnu

⁶⁹ Saskaņā ar Ornitologa atzinumu, tas aktualizēts ārpus pūču un dzeņu uzskaišu perioda, tādēļ plānotā VES parka ietekme uz dzeņiem un pūcēm nav vērtēta, bet no Ornitologa atzinuma izriet, ka Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz pūcēm un dzeņiem vērtēta, ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijā identificētās to prioritāras aizsardzības teritorijas (Ziņojuma 8. pielikuma 3. un 4. attēls).

⁷⁰ Ziņojuma 8. pielikuma 3. un 4. attēls.

sugām par pieļaujamu, nekonstatējot pilnībā izslēdzošus faktoros. Proti, kopumā no Ornitologa sniegtajam novērtējumam izriet, ka nekādi pasākumi izvērtējuma teritorijā konstatēto īpaši aizsargājamo putnu sugu populāciju stāvokļa uzlabošanai un to dzīvotņu atjaunināšanai un uzturēšanai nav nepieciešami. Izņēmums ir ietekmi uz ornitofaunu mazinošo un kompensējošo pasākumu kopums, kas sniegts Ornitologa atzinuma 2.11. punktā un galvenokārt ir orientēti uz mazajam ērgli labvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanu, ņemot vērā ietekmes uz ornitofaunu novērtējuma rezultātus. Tādēļ, ņemot vērā Ornitologa sniegto vērtējumu par ietekmes būtiskumu un mikroliegumu (ML kods: 3035 un 3034) attālumu līdz plānotajam VES, tālāk šajā atzinumā analizēta un vērtēta Paredzētās darbības ietekme tikai uz mazo ērgli *Clanga pomarina*.

- 6.10.8.17. Kā norādīts jau iepriekš šajā atzinumā, Paredzētās darbības teritorijā un tās ietekmes zonā identificēti divi mazā ērgļa aizsardzībai dibināti mikroliegumi. Papildus tam izpētes teritorijā identificēti arī vēl citi mazo ērgļu ligzdošanas iecirkņi (Ziņojuma 8. pielikuma 6. -9. attēls). Saskaņā ar Ornitologa atzinumu izvērtējamā teritorijā ligzdo vismaz 5 mazā ērgļa pāri, kā arī mazie ērgļi ir novēroti vienlīdz bieži visā plānotā vēja parka teritorijā un tā perifērijā. Ticami, ka abos tuvākajos mikroliegumos (ML kods: 3034 un 3035) mītošie mazie ērgļi biežāk vai retāk barojas lauksaimniecībā izmantojamās zemēs (aramzemēs) starp abiem mikroliegumiem, kad tās ir nopļautas vai apsētas/ apertas vai kad veģetācija ir zema un/ vai reta. Pārējā laikā kultūraugu augstums un blīvums tajās ir pārāk liels, lai sekmīgi medītu, bet tad kā barošanās vietas tiek izmantotas aramzemēm piegulošās mežmalas. Novērtēts, ka apsekojumu gaitā reģistrētie vismaz 5 mazo ērgļu pāri veido 0,10 - 0,13 % no Latvijas un 0,02 - 0,03 % no Eiropas populācijas. Saskaņā ar Putnu direktīvas ziņojumu Eiropas Komisijai par periodu no 2013. – 2018. gadam, kas satur informāciju par visu regulāri sastopamo putnu sugu populāciju stāvokli Latvijā, ilgtermiņa pārmaiņa mazajam ērglim novērtēta kā stabila, bet īstermiņa – pieaug⁷¹.
- 6.10.8.18. Ornitologs savā atzinumā, pamatojoties uz mazā ērgļa aizsardzības plānā⁷² noteikto par rekomendējamo attālumu ap ligzdu, kurā vēja enerģētikas projektu attīstīšana nav vēlama, identificējis teritorijas 3 km rādiusā ap Paredzētās darbības teritorijā un tās ietekmes zonā konstatētajām mazo ērgļu ligzdām (Ziņojuma 8. pielikuma 9. attēls). Gan Ornitologs, gan Birojs konstatē, ka lielākā daļa no plānotajam VES paredzēts izvietot 3 km zonā ap ligzdām, kas ietilpst abos mikroliegumos (ML kods: 3034 un 3035), savukārt pārējās plānotās VES ietilpst 3 km zonā ap ligzdām, no kurām vienā konstatēta mazā ērgļa ligzdošana⁷³, bet otra novērtēta kā ticama ligzdošanas vieta. Tādejādi konstatējams, ka plānotais VES parks atrodas teritorijā, ko apdzīvo mazie ērgļi un, kas ir arī nozīmīga minētās sugas aizsardzībai.
- 6.10.8.19. Pamatojoties uz līdzšinējo pētījumu rezultātiem, Ornitologs sniedzis vērtējumu par VES parku radītām būtiskākajām ietekmēm un riskiem uz mazo ērgļu ligzdošanas vietām. Proti, par nozīmīgākiem uzskatāmi ligzdošanas teritoriju pamešanas riski, kā VES radītie sadursmju riski (detalizētāks pamatojums un atsaucis uz pētījumiem sniegti Ziņojuma 8. pielikuma 6. lpp. trešajā rindkopā).

⁷¹ Putnu direktīvas ziņojumu Eiropas Komisijai par periodu no 2013. – 2018. gadam par sugu mazais ērglis *Clanga pomarina* pieejams: https://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=lv/eu/art12/envxbhqxq/LV_birds_reports_20191030-151740.xml&conv=612&source=remote#A858_B.

⁷² “Mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzības plāns Latvijā”, pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>.

⁷³ Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai, šajā ligzdošanas iecirknī pieteiktā mikrolieguma izveide ir noraidīta (Ziņojuma 100. lpp.).

- 6.10.8.20. No Ornitologa atzinuma izriet, ka visa plānotā VES parka teritorija atrodas mazo ērgļu apdzīvotā vai to aizsardzībai nozīmīgā teritorijā. Ornitologs novērtējis, ka, realizējot Paredzēto darbību, paredzamā ietekme uz mazoērgļu populāciju Latvijas un, jo vairāk, Eiropas mērogā vērtējama kā nebūtiska. Savukārt lokālā mērogā plānotā VES parka ietekme uz zināmajiem mazo ērgļu ligzdošanas iecirkņiem ir novērtēta kā būtiska, sevišķi, ņemot vērā, ka negatīva ietekme var skart ligzdošanas iecirkņus, kuru aizsardzībai ir izveidoti mikroliegumi (ML kods: 3034 un 3035).
- 6.10.8.21. Ņemot vērā konstatēto būtisko ietekmi uz mazo ērgļu lokālo populāciju, Birojam ir nozīmīgs arī DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā, tajā skaitā sugu un biotopu aizsardzības jomā, sniegtais viedoklis, kuru par izstrādāto Ziņojumu, DAP pauda gan 2022. gada 28. novembra vēstulē Nr. 4.9/6624/2022-N, gan 2022. gada 23. decembra vēstulē Nr. 4.9/7285/2022-N. DAP Vēstulē Nr. 4.9/6624/2022-N norādīja – “[..] Pārvalde joprojām nav guvusi pārlicību, ka Ziņojuma sagatavošanas ietvaros veiktās putnu izpētes ir bijušas pietiekošas. Ņemot vērā to, ka nepilnīgi veiktas izpētes var novest pie tādiem secinājumiem vai atbildīgo iestāžu lēmumiem, kas var radīt būtisku negatīvu ietekmi uz īpaši aizsargājamu sugu un Eiropas Savienības nozīmes biotopu aizsardzības stāvokli un radīt kaitējumu īpaši aizsargājamām sugām un Eiropas Savienības nozīmes biotopiem, Pārvalde, sniedzot viedokli, vadās pēc piesardzības principa. Pārvalde sniedzot viedokli par Ziņojumu, uzsver, ka Paredzētā darbība īstenojama tikai tad, ja pirms tās uzsākšanas tiek veikti virkne ietekmi mazinoši un kompensējoši pasākumi”. Biroja ieskatā no minētā var secināt, ka ar Paredzēto darbību var tikt radīta būtiska negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamu sugu un ES nozīmes biotopu aizsardzības stāvokli un radīt kaitējumu īpaši aizsargājamām sugām un ES nozīmes biotopiem, tādejādi piesardzības nolūkā nepieciešams veikt virkni ietekmi mazinošus un kompensējošus pasākumus jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas uzsākšanas.
- 6.10.8.22. Vērtējot Ziņojuma 4.4.5. nodaļā sniegtos apsvērumus un izvērtējumu pasākumu ietekmes uz ornitofaunu mazināšanai, Birojs konstatē, ka Ierosinātāja ir apzinājusi ar Paredzēto darbību saistītās būtiskākās ietekmes uz izpētes teritorijas ornitofaunu, sevišķi mazā ērgļa ligzdošanas iecirkņiem, kā arī atzīst, ka šo negatīvo ietekmju mazināšanai ir būtiski īstenot ietekmi mazinošu un kompensējošu pasākumu kopumu. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, negatīvo ietekmi mazinošo un kompensējošo pasākumu komplekss izstrādāts sadarbībā ar Ziņojuma izstrādē iesaistīto Ornitologu, ņemot vērā gan Ornitologa atzinumā (Ziņojuma 8. pielikums) ietvertās rekomendācijas, gan konsultāciju ar DAP rezultātu.
- 6.10.8.23. No Ziņojuma arī izriet, ka Ierosinātāja, pamatojoties uz Ornitologa sniegto novērtējumu, atzīst, ka plānotā VES parka būvniecība viennozīmīgi radīs negatīvu ietekmi uz mazo ērgļu populāciju, jo teritoriju, kas atrodas starp abiem mazo ērgļu aizsardzībai veidotiem mikroliegumiem (ML kods: 3035 un 3034), putni izmantota barības ieguvei. Minētajā teritorijā sākotnēji tika apsvērta iespēja izbūvēt VES1.1, VES1.2, VES1.3 un VES1.4. Papildus minētajam, Birojs konstatē, ka Ierosinātāja Ziņojuma 106. lpp. analizē apsvērumus, kā dēļ nav pieļaujama lielas jaudas VES izvietošana tuvāk par 2 km no *Natura 2000* teritorijām un putnu sugu aizsardzībai dibinātiem mikroliegumiem. Ņemot vērā šos apsvērumus Ierosinātāja uzskatāmībai sagatavojusi attēlu (Ziņojuma 4.4.3. attēls), kurā iezīmēta 2 km zona ap Paredzētās darbības un tās ietekmes zonā identificētajiem mazā ērgļa ligzdošanas iecirkņiem, tostarp tiem, kuru aizsardzībai veidoti mikroliegumi (ML kods: 3035 un 3034). Salīdzinot Ziņojum 4.4.3. attēlu ar Ornitologa atzinuma (Ziņojuma 8. pielikums) 1. pielikumā 9. attēlu, kurā definēta 3 km zona ap mazo ērgļu ligzdošanas iecirkņiem, Birojs nav konstatējis būtiskas atšķirības, jo lielākā daļa vērtēto

potenciālo VES novietojuma vietas arī definētajā 2 km zonā ietilpst kādā no minētajām zonām ap mikroliegumiem (ML kods: 3035 un 3034).

- 6.10.8.24. Paredzētās darbības nelabvēlīgai ietekmei pakļauti arī tie mazie ērgļi, kas ligzdo ārpus minētajiem mikroliegumiem, bet konstatēti Paredzētās darbības teritorijā, proti, vismaz viens mazo ērgļu pāris, kas identificēts ligzdošanas iecirknī, kam mikrolieguma izveidošana noraidīta, un kura 2 km zonā plānots izvietot VES1.5, VES1.6, VES4.4.A, VES4.4.B, VES4.4.C, VES4.7.A, VES4.7.B un VES4.7.C (Ziņojuma 4.4.3. attēls, 2 km zona ap ligzdošanas iecirkni, kas iezīmēta dzeltenā krāsā). Saistībā ar minēto un lemjot par nosacījumu izvirzīšanu Paredzētās darbības pieļaujamībai, Birojs secina, ka Paredzēto darbību no ietekmes uz ornitofaunu aspekta iespējams realizēt tās vērtētajā un plānotajā apjomā (12 VES būvniecība kādā no 15 vērtēto VES novietojuma alternatīvām) tikai pēc Sugu un biotopu likuma 14. panta ceturtajā daļā noteiktā DAP lēmuma par minētā likuma 14. panta otrajā daļā noteiktā izņēmuma gadījuma piemērošanu Paredzētajai darbībai attiecībā uz īpaši aizsargājamo putnu sugu – mazo ērgli, un nosacījumiem izņēmuma gadījuma piemērošanai.
- 6.10.8.25. Attiecībā uz iepriekš minēto, norādāms, ka, pamatojoties uz Birojam pieejamo informāciju un viedokļiem, kas izriet no Ziņojuma izvērtēšanas gaitā Birojā saņemtajām DAP vēstulēm (DAP 2022. gada 28. novembra vēstule Nr. 4.9/6624/2022-N un DAP 2022. gada 23. decembra vēstule Nr. 4.9/7285/2022-N) un Izstrādātājas (Izstrādātājas 2022. gada 8. decembra vēstule (Biroja reģ. Nr. 5-01/2453)) vēstules, Ierosinātājas, Izstrādātājas un DAP savstarpējo konsultāciju un viedokļu apmaiņas rezultātā ir izstrādāts precizējošs Paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz ornitofaunu mazinošo un kompensējošo pasākumu komplekss, kurā definēti konkrēti pasākumi un rīcības. Saistībā ar minēto norādāms, ka precizēts ietekmi uz ornitofaunu mazinošo, un kompensējošo pasākumu komplekss izriet no DAP Vēstulē Nr. 4.9/6624/2022-N un DAP Vēstulē Nr. 4.9/7285/2022-N norādītā. Biroja ieskatā minētajās DAP vēstulēs izvirzītie nosacījumi ir uzskatāms par aktualizētu pasākumu kopumu Paredzētas darbības ietekmes uz ornitofaunu mazināšanai un turpmākai kontrolei (monitoringa pasākumi). DAP izvirzītie nosacījumi pilnā apjomā nav iekļauti Ziņojumā, kā arī detalizētāk nav analizēts šajā atzinumā, jo DAP Vēstule Nr. 4.9/6624/2022-N un DAP Vēstule Nr. 4.9/7285/2022-N tika saņemtas jau pēc Ziņojuma iesniegšanas Biroja, bet ir saistošs gan Izstrādātājai, gan Birojam, lemjot par nosacījumiem, ar kādiem Paredzētā darbības ir īstenojama vai nav pieļaujama, ņemot vērā DAP kā kompetentās iestādes valsts dabas aizsardzības īstenošanā viedokli.
- 6.10.8.26. Vienlaikus, ņemot vērā IVN ietvaros novērtēto Paredzētās darbības negatīvo ietekmi uz īpaši aizsargājamas putnu sugas - mazā ērgļa *Clanga pomarina*, lokālo populāciju – “[...] plānotā vēja parka būvniecība viennozīmīgi radīs negatīvu ietekmi uz mazajiem ērgļiem, kuriem plānotā vēja parkā un tā apkārtnē ir apzināti vairāki ligzdošanas iecirkņi, no kuriem dažiem ir piemēroti īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi (dibināti mikroliegumi), bet dažiem nav”⁷⁴ un “šo staciju izbūve viennozīmīgi radīs negatīvu ietekmi uz diviem aizsargātiem mazā ērgļa ligzdošanas iecirkņiem”⁷⁵, un to, ka saskaņā ar novērtēto – “ņemot vērā to, ka plānotā vēja parka būvniecība radīs būtisku negatīvu ietekmi uz mazā ērgļa ligzdošanas iecirkņiem, kuru aizsardzībai ir dibināti mikroliegumi, un šī ietekme nav pilnībā novēršama,

⁷⁴ Zinājuma 106. lpp., otrā rindkopa.

⁷⁵ Zinājuma 108. lpp.

īstenojot tehniskus pasākumus ietekmes mazināšanai [...]”⁷⁶, secināms, ka negatīvo ietekmi nav iespējams pilnībā novērst arī realizējot ietekmi mazinošus pasākumus.

- 6.10.8.27. Vienlaikus Birojs konstatē, ka Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta otrā daļa ar apakšpunktiem noteic izņēmuma gadījumus, kad putnu sugu indivīdus atļauts iegūt vai traucēt, ja nav pieņemamas alternatīvas un tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai⁷⁷. Tādējādi analizējams, vai kāds no Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta otrajā daļā minētajiem izņēmuma gadījumiem nav attiecināms uz Paredzēto darbību. Ņemot vērā minēto, Birojs konstatē, ka, Padomes regulas (ES) 2022/2577 ar ko nosaka satvaru atjaunīgās enerģijas apguves paātrināšanai (turpmāk – Regula 2022/2577) astotā daļa noteic: *“Viens no pagaidu pasākumiem ir ieviest vienkāršu prezumpciju, ka relevanto Savienības vides tiesību aktu izpratnē atjaunīgās enerģijas projekti ir sevišķi svarīgi sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, izņemot gadījumus, kad ir skaidri pierādījumi, ka minētajiem projektiem ir būtiska negatīva ietekme uz vidi, ko nevar ierobežot vai kompensēt. [...]”*. Regulas 2022/2577 3. panta 1. punkts nosaka: *“Padomes Direktīvas 92/43/EEK (5) 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK (6) 4. panta 7. punkta un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK (7) 9. panta 1. punkta a) apakšpunkta vajadzībām, ja individuālos gadījumos notiek juridisko interešu sabalansēšana, tiek prezumēts, ka atjaunīgo energoresursu enerģijas ražošanas staciju un iekārtu plānošana, būvniecība un ekspluatācija un pieslēgšana tīklam, saistītais tīkls pats par sevi un uzkrāšanas aktīvi ir sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai. Dalībvalstis var ierobežot minēto noteikumu piemērošanu, attiecinot tos tikai uz konkrētām savas teritorijas daļām, kā arī uz konkrētiem tehnoloģiju veidiem vai uz projektiem ar konkrētiem tehniskiem raksturlielumiem saskaņā ar prioritātēm, kas noteiktas to integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos.”*. Regulas 2022/2577 3. panta 1. punktā ir norādīts Direktīvas 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību (turpmāk – Direktīva 2019/147) 9. panta 1. punkta “a” apakšpunkts, kas nosaka: *“Ja nevar rast citu pieņemamu risinājumu, dalībvalstis var atkāpties no 5. līdz 8. panta noteikumiem šādu iemeslu dēļ: a) sabiedrības veselības aizsardzības un drošības interesēs, ...”*.
- 6.10.8.28. No Regulas 3. panta 1. punkta izriet prezumpcija, ka atjaunīgo energoresursu ražošanas staciju plānošana, būvniecība un ekspluatācija, un pieslēgšana tīklam, saistītais tīkls ir sevišķi svarīgas sabiedrības intereses un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, kas ļauj dalībvalstīm atkāpties no Direktīvas 2019/147 prasībām attiecībā uz savvaļas putnu aizsardzību. Direktīva ir transponēta Sugu un biotopu aizsardzības likumā, kur 14. panta otrās daļas 1. punktā ir noteikts: *“Putnu sugu indivīdus atļauts iegūt vai traucēt izņēmuma gadījumā, ja nav pieņemamas alternatīvas un tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai, šādos nolūkos: 1) sabiedrības veselības aizsardzības un drošības interesēs;”*. Tas nozīmē, ka Paredzētā darbība – VES parka “VPSP” būvniecība Saldus novada Kursišu un Novadnieku pagastos saskaņā ar Regulas 2022/2577 3. pantu ir sevišķi

⁷⁶ Zinājuma 107. lpp.

⁷⁷ Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta otrā daļa noteic –*“Putnu sugu indivīdus atļauts iegūt vai traucēt izņēmuma gadījumā, ja nav pieņemamas alternatīvas un tas nekaitē attiecīgo populāciju labvēlīgai aizsardzībai, šādos nolūkos: 1) sabiedrības veselības aizsardzības un drošības interesēs; 2) lidojumu drošības interesēs; 3) lai nepieļautu nopietnu kaitējumu kultūraugiem, lauksaimniecības dzīvniekiem, mežiem, zvejniecībai un ūdeņiem; 4) lai aizsargātu faunu un floru; 5) pētniecībai un mācībām, veicot populācijas atjaunošanu, sugu reintrodukciju un šim nolūkam nepieciešamo pavairošanu; 6) atsevišķu putnu sagūstīšanai, turēšanai vai citādi saprātīgai izmantošanai stingri kontrolētos apstākļos un izlases veidā”*.

svarīga sabiedrības interese un kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, kas pieļauj putnu sugu indivīdu traucēšanu. Regulas 2022/2577 3. panta 2. punkts nosaka: *“Dalībvalstis nodrošina, ka, katrā atsevišķā gadījumā līdzsvarojot juridiskās intereses, vismaz attiecībā uz projektiem, kas atzīti par sevišķi svarīgiem sabiedrības interesēm, plānošanas un atļauju piešķiršanas procesā prioritāte tiek piešķirta atjaunīgo energoresursu ražošanas staciju un iekārtu būvniecībai un ekspluatācijai un saistītās tīkla infrastruktūras attīstībai. Attiecībā uz sugu aizsardzību iepriekšējo teikumu piemēro tikai tad, ja un ciktāl tiek veikti piemēroti sugu saglabāšanas pasākumi, kas veicina sugu populāciju saglabāšanu vai atjaunošanu labvēlīgā saglabāšanās stāvoklī, un šim nolūkam dara pieejamus pietiekamus finanšu resursus, kā arī platības.”*

- 6.10.8.29. Ņemot vērā minēto, Birojs konstatē, ka Paredzētā darbība atbilst Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta otrā daļas 1. apakšpunktā noteiktajam izņēmuma gadījumam, un, izdarot juridiskus apsvērumus, priekšroka ir dodama Paredzētajai darbībai. Vienlaikus Regulas 2022/2577 3. panta 2. punkta otrais teikums nosaka ierobežojumus, proti, šāda priekšroka ir dodama, *ja un ciktāl tiek veikti piemēroti sugu saglabāšanas pasākumi, kas veicina sugu populāciju saglabāšanu vai atjaunošanu labvēlīgā saglabāšanās stāvoklī, un šim nolūkam dara pieejamus pietiekamus finanšu resursus, kā arī platības*. Proti, Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta otrās daļas 1. apakšpunkts ir piemērojams, pamatojoties uz Regulas 2022/2577 prezumpciju, ja tiek veikti sugu saglabāšanas pasākumi, un šim nolūkam ir darīti pieejami resursi un platības.
- 6.10.8.30. No Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta trešajā daļā⁷⁸ noteiktā izriet, ka, lai saņemtu apstiprinājumu minētā likuma 14. panta otrās daļas izņēmuma gadījuma piemērošanai, Ierosinātajai ar lūgumu jāvērsas DAP, iesniedzot šā likuma 14. panta trešajā daļā noteikto informāciju. Savukārt Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta ceturtnā⁷⁹ daļa un piektā⁸⁰ daļa noteic rīcības, kuras veic DAP, ja tā saņēmusi Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta trešajā daļā noteikto lūgumu izņēmuma piemērošanai šā likuma 14. panta pirmajā un otrajā daļā minētajos gadījumos.
- 6.10.8.31. Birojam, izsverot Novērtējuma likuma 14.¹ panta piektajā daļā noteikto, nav pamata secināt, ka IVN turpināšanai un pabeigšanai ir šķēršļi, jo nav saskatāms, ka Paredzētā darbība būtu pilnībā aizliegta ar normatīviem aktiem. Sugu un biotopu aizsardzības likuma 14. panta trešā daļa noteic Ierosinātajās rīcību, ar kādu tā var iegūt DAP atļauju Paredzētajai darbībai kā izņēmuma piemērošanai, kā arī nosacījumus izņēmuma piemērošanai un nepieciešamajiem uzraudzības pasākumiem. Tomēr, lai saņemtu šo atļauju, ir jāizpilda Regulas 2022/2577 3. panta 2. punkta otrā teikuma prasības, pretējā gadījumā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Minēto apsvērumu dēļ, lai nodrošinātu Regulas 2022/2577 3. panta 2. punkta otrā

⁷⁸ Sugu un biotopu likuma 14. panta trešā daļa noteic – *“Jebkura persona, arī valsts vai pašvaldības iestāde, kas lūdz piemērot izņēmumu šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajos gadījumos, iesniedz Dabas aizsardzības pārvaldei informāciju, kurā norāda: 1) sugu, uz kuru attiecas izņēmums, šā izņēmuma iemeslus, tai skaitā riska veidu, izvērtētās alternatīvas un izmantotos zinātniskos datus; 2) līdzekļus, ierīces, paņēmienus vai pasākumus, ar kuriem plānots nonāvēt vai sagūstīt atsevišķus indivīdus, kā arī to izmantošanas iemeslus un ierobežojumus; 3) laika un vietas apstākļus, kādos piemērojams izņēmums, kā arī citus izņēmuma piemērošanas nosacījumus”*.

⁷⁹ Sugu un biotopu likuma 14. panta ceturtnā daļa noteic – *“Dabas aizsardzības pārvalde, izvērtējusi šā panta pirmajā un otrajā daļā minētā izņēmuma piemērošanas iespēju un pamatotību, ņemot vērā šā panta trešajā daļā norādīto informāciju, lemj par: 1) tā piemērošanu attiecīgajai sugai; 2) līdzekļiem, metodēm, ierīcēm vai paņēmieniem, kas ir atļauti indivīdu sagūstīšanā vai nonāvēšanā; 3) laika un vietas apstākļiem, kādos piemērojams izņēmums, kā arī citiem izņēmuma piemērošanas nosacījumiem; 4) nepieciešamajiem uzraudzības pasākumiem”*.

⁸⁰ Sugu un biotopu likuma 14. panta piektā daļa noteic – *“Dabas aizsardzības pārvalde apkopo informāciju par izņēmuma piemērošanas gadījumiem, kā arī uzrauga nosacījumu ievērošanu katrā izņēmuma gadījumā”*.

teikuma prasības, Birojs uzskata, ka atzinumā, saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, ir nosakāmas obligātās prasības resursu un platību nodrošināšanai sugu saglabāšanas pasākumu veikšanai un Paredzētās darbības īstenošanas pieļaujamībai.

- 6.10.8.32. No Sikspārņu eksperta sniegtā atzinuma izriet, ka Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz apkārtnes sikspārņu populācijām analizēta un vērtēta pamatojoties uz saistīto pieejamo informāciju datu sistēmā “Ozols” un sikspārņu uzskaitē, kas Paredzētās darbības izpētes teritorijā veikta laika posmā no 2020. gadā no maija līdz 2020. gada septembrim, iegūtajiem datiem. Sikspārņu uzskaitēs izmantotā metode - akustiskais monitoring, ir piemērota klajumu sugu konstatēšanu. Sikspārņu aktivitāte reģistrēta astoņās novērojumu stacijās un divos maršrutos (Ziņojuma 7. pielikuma 2. attēls). Sezonas laikā iegūtie sikspārņu saucienu ieraksti (skaņu faili) pārbaudīti ar skaņu analīzes programmu *BatSound 4.1.4*. Iegūtie rezultāti raksturo nevis pārlidojušo sikspārņu skaitu, bet to aktivitātes indeksu jeb pārlidojumu skaitu laika vienībā. Sikspārņu aktivitāšu novērtēšanai izmantota t.s. kvartiļu metode, izmantojot datus no 12 teritorijām Latvijā, kurās 2019. un 2020. gados veikts sikspārņu monitoring pēc tādas pašas metodikas un izmantojot tā paša modeļa ultraskaņas detektorus⁸¹.
- 6.10.8.33. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu izpētes gaitā pētāmajā teritorijā konstatētas 5 sikspārņu sugas: ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, rūsģanais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii*, brūnais garausainis *Plecotus auritus* un divkrāsainais sikspārnis *Vespertilio murinus*⁸². Savukārt izvērsta informācija par sikspārņu uzskaitēs konstatētajām sikspārņu sugām vai sugu grupām, to veikto pārlidojumu skaitu apkopota Ziņojuma 7. pielikum 6. un 7. tabulā. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu pēc koriģētajiem aktivitātes koeficientiem plānotā VES parka teritorijā dominē ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, kura īpatsvars kopējā sikspārņu aktivitātē ir 86 %. Otrā un trešā biežāk konstatētā suga pēc aktivitātes rādītājiem ir Natūzasikspārnis *Pipistrellus nathusii* un rūsģanais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* ar attiecīgi 6 % un 3 %. Kopējā sikspārņu aktivitāte plānotā VES parka izpētes teritorijā novērtēta kā vidēja (Ziņojuma 7. pielikuma 4. tabula), salīdzinot ar pētījumu rezultātiem citās pēc līdzīgas metodikas pētītās vēja parku teritorijās Latvijā.
- 6.10.8.34. Ziņojumā, atsaucoties uz ārvalstīs veiktu pētījumu rezultātiem, norādīts, ka klajumu sugām konstatēta ievērojami biežāka bojāeja sadursmēs ar vēja ģeneratoriem nekā biežņu jeb mežu sugām. Saskaņā ar Sikspārņu eksperta sniegto atzinumu novērtēts, ka izpētes teritorijā biežāk konstatētās sikspārņu sugas - ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* un rūsģanais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula*, ir visaugstākā riska sugas saistībā ar vēja stacijām. Proti, atsaucoties uz EUROATS⁸³ un citos avotos apkopoto informāciju, identificēts, ka saskaņā ar statistiku par sikspārņu bojāeju pie vēja stacijām Eiropā 2003. - 2014. gados, rūsģanais vakarsikspārnis *Nyctalus noctula* un Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* ieņēma otro un trešo vietu, savukārt Skandināvijas valstīs visbiežāk ar bojāeju pie VES saistīts ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*, bet Latvijā starp reģistrētajiem vēja staciju upuriem pirmajā vietā ir Natūza sikspārnis *Pipistrellus nathusii* un otrajā vietā – ziemeļu sikspārnis *Eptesicus nilssonii*. Tādēļ

⁸¹ Detalizētāks apraksts par izmantotajām sikspārņu uzskaišu metodēm, tostarp uzskaišu laiku, maršrutu un vietu sniegts Ziņojuma 7. pielikuma 4. – 8. lpp.

⁸² Konstatēto sikspārņu sugu aizsardzības statuss parādīts Ziņojuma 4.4.1. tabulā.

⁸³ Pieejams -

https://www.eurobats.org/sites/default/files/documents/publications/publication_series/pubseries_no6_english.pdf.

izvērtējumā galvenokārt uzmanība pievērsta šīm trīs minētajām un izpētes teritorijā konstatētajām augsta riska sikspārņu sugām. Detalizētāka informācija par konstatētajām sikspārņu sugām un to sastopamību sniegta Ziņojuma 7. pielikuma 8. – 18.lpp.

- 6.10.8.35. Pamatojoties uz izpētes teritorijā iegūtajiem sikspārņu izplatības un aktivitāšu datiem, kopumā Sikspārņu eksperts savā atzinumā secina, ka vislielākais sikspārņu bojāejas risks plānotajā VES parkā sagaidāms no jūlija līdz septembra pirmajai pusei, papildus tam naktīs ar labvēlīgiem laika apstākļiem sikspārņi ir aktīvi arī maijā, jūnijā un septembrī. Pamatojoties uz ārvalstu pētījumu rezultātiem, norādīts, ka Ziemeļrietumu Eiropā visaugstākā sikspārņu mirstība pie vēja stacijām konstatēta to rudens migrācijas laikā. Tāpat novērtēts, ka augstāks sadursmju / bojāejas risks sikspārņiem ir pie stacijām, kuras plānots izvietot tuvu mežam un citām koku struktūrām.
- 6.10.8.36. Ņemot vērā Paredzētās darbības teritorijā konstatēto sikspārņu sastopamību, izplatību un aktivitāti un pamatojoties uz sakarībām, kas novērotas gan Paredzētās darbības teritorijā, gan konstatētas dažādos pētījumos gan Latvijā, gan ārvalstīs, Sikspārņu eksperts savā atzinumā izvirzījis vairākus nosacījumus sikspārņu populācijas aizsardzībai, lai Paredzētā darbība pieļaujama un neatstātu negatīvu ietekmi uz Paredzētās darbības teritorijā, tostarp migrācijas laikā, sastopamo sikspārņu populācijām. Proti, jānodrošina vēja turbīnu darbības apturēšana, vai darbības neuzsākšana no 1. jūlija līdz 15. septembrim nakts laikā no saulrieta līdz saullēktam, ja vēja ātrums turbīnas rotora augstumā ir 6 m/s vai mazāks un ja gaisa temperatūra ir augstāka par 10°C. Tāpat saskaņā ar Sikspārņu eksperta atzinumu jāņem vērā, ka sikspārņu aktivitāte teritorijā pēc vēja turbīnu uzbūvēšanas var būtiskimainīties un precīzi prognozēt bojāejas riskus pēc to darbības uzsākšanas nav iespējams. Tādēļ, lai precizētu, kādu ietekmi plānotā VES parka ekspluatācija atstāj uz sikspārņu populācijām, kā arī, ja nepieciešams, koriģētu konkrētu VES darbību, Sikspārņu eksperts līdztekus nosacījumiem par VES darbības apturēšanu noteiktos apstākļos un periodā, izvirzījis arī nosacījumus sikspārņu monitoringam, kas veicams pirmajā un otrajā gadā pēc VES parka darbības uzsākšanas, kas detalizētāk aprakstīti Sikspārņu eksperta atzinuma (Ziņojuma 7. pielikums) 19. lpp. Savukārt no Ziņojuma 8. nodaļā sniegtās informācijas, izriet, ka Ierosinātāja Sikspārņu eksperta atzinumā izvirzītos nosacījumus sikspārņu monitoringam norādījusi kā rekomendējošus. Saistībā ar minēto, sniedzot atsaukumi par Ziņojumu, DAP 2022. gada 28. novembra vēstulē Nr. 4.9/6624/2022-N norādīja, ka Ziņojuma 8. nodaļā (248. lpp.) sniegtie norādījumi sikspārņu monitoringam izvirzāmi kā obligāts nosacījums, ar kādiem Paredzētā darbība ir pieļaujama.
- 6.10.8.37. Izvērtējis Ziņojuma 7. nodaļā iekļauto novērtējumu, kas sniegts par Paredzētās darbības ietekmi uz sikspārņu populāciju atbilstoši definētajam kritērijam – sadursmju/bojāejas risks sikspārņiem, Birojs konstatē, ka visu Ziņojumā vērtēto potenciāli iespējamo VES novietojuma gadījumā, sadursmju un bojā ejas risks sikspārņiem vērtēts kā augsts (Ziņojuma 7.1. un 7.2. tabula). Savukārt analizējot Ziņojuma 6.1.2. tabulā sniegto informāciju par plānotajiem pasākumiem ietekmju mazināšanai vai novēršanai, kā arī to paliekošo ietekmju vērtējumu saistībā ar Paredzētās darbības ietekmi uz sikspārņu populāciju, Birojs konstatē, ka Ierosinātāja apņemas ievērot un kā obligāti veicamu pasākumu nodrošināt Sikspārņu eksperta noteiktos pasākumus VES staciju darbības ierobežošanai, kas minēti šajā atzinumā iepriekš. Tādējādi, pēc plānoto ietekmi mazinošo pasākumu realizācijas, sagaidām neliela nelabvēlīga ietekme uz Paredzētās darbības teritorijas sikspārņu populāciju. Ņemot vērā minēto, Biroja ieskatā gan Ziņojumā vērtēto pasākumu kopums, gan DAP vēstulē un Sikspārņu eksperta atzinumā ietvertais norādījums attiecībā uz

obligāti veicamu sikspārņu monitoringu, uzskatāmi par samērīgu prasību Paredzētās darbības īstenošanai, lai analizējot sākotnējā (vismaz divus gadus pēc plānotā VES paraka darbības uzsākšanas) monitoringa rezultātā iegūtos datus novērstu jebkādas šaubas par iespējamu Paredzētās darbības negatīvu ietekmi uz sikspārņu populācijām un, nepieciešamības gadījumā lemtu par konkrētu VES darbību ierobežojošu pasākumu realizāciju.

6.10.8.38. **Izvērtējot Ziņojumā iekļauto informāciju saistībā ar ietekmi uz dabas vērtībām, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu nepieciešams noteikt šādus nosacījumus Paredzētās darbības īstenošanai akcepta gadījumā:**

- a) **Jānodrošina meža apauguma saglabāšana zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 84620010110 40 m buferzonā ap nozīmīgāko dabas vērtību objektiem zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 84620030045 - mežu 407. kv. 38. nog. (Ziņojuma 12. pielikuma 10. attēls). Buferzonā nav pieļaujama atmežošana vai kailcirtes veikšana.**
- b) **Plānotās VES 4.4.A tehniskās projektēšanas ietvaros jāizvērtē un jāparedz risinājumi nepieciešamo mitruma apstākļu nodrošināšanai minētās VES apkārtnē konstatētajām īpaši aizsargājamām dabas vērtībām (Ziņojuma 12. pielikuma 10. attēls), veicot grunts uzbēršanu (kolmatāžu), pievedceļu un tehnoloģisko laukumu izveidi.**
- c) **Ja Paredzētās darbības īstenošanas gaitā tiek lemts par VES vai ar to saistīto infrastruktūras objektu novietojuma izmaiņām, kas var ietekmēt īpaši aizsargājamas dabas vērtības, nepieciešams DAP iesniegt sugu un biotopu eksperta papildinātu atzinumu un saskaņot nosacījumus ietekmes mazināšanai, ja attiecināms.**
- d) **Jānodrošina Ziņojumā vērtēto obligāto pasākumu ievērošana sikspārņu aizsardzībai. VES parka ekspluatācijas gaitā veicama vēja turbīnu darbības apturēšana vai neuzsākšana laika posmā no 1. jūlija līdz 15. septembrim nakts laikā no saulrieta līdz saullēktam, ja izpildās šādi kritēriji: 1) vēja ātrums turbīnas rotora augstumā ir 6 m/s vai mazāks; 2) gaisa temperatūra ir augstāka par 10°C.**
- e) **Jānodrošina akustiskais un sikspārņu bojāejas monitorings atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā un Ziņojuma 7. pielikumā paredzētajam. Sikspārņu monitorings veicams atbilstoši Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrības⁸⁴ izstrādātajām vadlīnijām -“*Vadlīnijas vēja elektrostaciju ietekmes uz sikspārņiem novērtēšanai*”⁸⁵. Monitoringa plāns un pasākumi nosakāmi un saskaņojami ar DAP. Monitorings veicams sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ekspertiem. Monitoringa atskaites vienu reizi gadā iesniedzamas DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, VES darbību ierobežojumi ir pārvērtējami un saskaņojami ar DAP.**
- f) **VES parka izbūvē izmantot Ziņojumā vērtētās VES (*Vestas VI62* un *Nordex NI63*) tikai ar aerodinamiski uzlabotiem spārņiem, vai līdzvērtīgas, vai labākas, ņemot vērā Ziņojuma 7.4. tabulā norādītos nosacījumus VES modeļa izvēlē.**
- g) **Jānodrošina ornitofaunas monitorings atbilstoši Ziņojuma 8. nodaļā (248. -250. lpp.) paredzētajam. Monitoringa plāns un pasākumi nosakāmi un**

⁸⁴ Latvijas Sikspārņu Pētniecības biedrība, Reģ. Nr. 40008259941.

⁸⁵ Pieejamas publiski <https://www.daba.gov.lv/lv/media/15651/download>.

saskaņojami ar DAP. Monitorings veicams sadarbībā ar attiecīgās jomas sertificētu ekspertu/ekspertiem. Monitoringa atskaites vienu reizi gadā iesniedzamas DAP un Dienestā. Ņemot vērā monitoringa rezultātus, VES darbību ierobežojumi ir pārvērtējami un saskaņojami ar DAP.

- h) Atmežošanas darbi jāveic ārpus putnu aktīvā ligzdošanas laika no 1. jūlija līdz 31. martam.
- i) Jānodrošina visu VES aprīkošana ar iekārtām automātiskai putnu lidojumu detektēšanai, lidojošo putnu atpazīšanai un stacijas automātiskai apturēšanai tādām īpaši aizsargājamām putnu sugām kā mazais ērglis *Clanga pomarina* un niedru lija *Circus aeruginosus*, kā arī minēto iekārtu izmantošana visas VES parka ekspluatācijas laikā - laika posmā no aprīļa līdz oktobrim. Aktīvais iekārtu izmantošanas laiks var tikt precizēts, balstoties uz monitoringa rezultātiem, saskaņojot to ar DAP.
- j) Ja, veicot putnu monitoringu, tiek konstatēta potenciāli būtiska nelabvēlīga ietekme vai būtiska nelabvēlīga ietekme uz kādu citu īpaši aizsargājamu putnu sugu, tad DAP, izvērtējot monitoringa rezultātus, ir tiesīga noteikt papildu putnu sugas, kuru īpatņu atpazīšana lidojumā un VES darbības apturēšana ir jānodrošina automātiskajām uzraudzības un vadības sistēmām.
- k) Nav pieļaujama VES būvniecības 2 km attālumā no mikrolieguma ar kodu 3035, kas izveidots īpaši aizsargājamas putnu sugas (mazā ērgļa *Clanga pomarina*) aizsardzībai.
- l) Pirms VES1.5, VES1.6, VES4.4.A, VES4.4.B, VES4.4.C, VES4.7.A, VES4.7.B un VES4.7.C būvniecības ir jāsaņem Sugu un biotopu likuma 14. panta ceturtajā daļā noteiktais DAP lēmums un jānodrošina kompensējošie pasākumi mikroliegumam ar kodu 3034 - divu mikroliegumu izveide Dienvidkurzemes reģionā mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzības nodrošināšanai, kur minētās putnu sugas ligzdošanas iecirkņus neapdraud VES parku darbība. Divu jaunu mikroliegumu izveidei nepieciešams ievērot DAP kā kompetentās iestādes dabas aizsardzības jomā noteiktos obligātos nosacījumus, kas saistīti ar kompensējošiem pasākumiem:
  - i. mikroliegumu izveidi jānodrošina pirms plānotā VES parka būvdarbu un ekspluatācijas fāžu uzsākšanas. Nav pieļaujama Paredzētās darbības būvprojekta saskaņošana Dienestā un atzīmes par būvdarbu uzsākšanu izdarīšana, ja nav izpildīta prasība par divu jaunu mikroliegumu izveidi;
  - ii. pirms sertificēta ornitoloģijas eksperta atzinumu iesniegšanas par jaunu minēto mikroliegumu izveidi, Ierosinātāja un piesaistītais putnu eksperts konsultējas ar DAP par izvēlētajām teritorijām, kur iecerēts veidot mikroliegumus, un tiek saņemts DAP pozitīvs atzinums;
  - iii. Ierosinātājam jānodrošina jaunveidojamo mikroliegumu teritorijā ietilpstošo zemes vienību iegāde savā īpašumā;
  - iv. Ierosinātājam jānodrošina, ka tā ap katru jaunizveidojamo mikroliegumu 2 km attālumā no mikrolieguma iegādājas savā īpašumā un apsaimnieko 50 ha zālāju, savukārt par vēl papildu 50 ha zālāju apsaimniekošanu līdz 2 km attālumā no mikrolieguma jānodrošina ilgtermiņa apsaimniekošanas līgumu noslēgšana, kas garantē, ka vismaz tuvāko 5 gadu laikā (iespējamais nomas līguma darbības termiņš) tiek nodrošināti labvēlīgi barošanās apstākļi teritorijā ap katru jaunizveidoto

mazā ērgļa *Clanga pomarina* mikroliegumu. Visā plānotā VES parka ekspluatācijas periodā Ierosinātājai jānodrošina abu jaunveidojamo mikroliegumu tuvumā mazajam ērglim *Clanga pomarina* piemērotu barošanās vietu uzturēšanu vismaz 50 ha platībā: zālāju apsaimniekošanu un – pēc nepieciešamības - to kvalitātes uzlabošanu;

- v. ornitoloģijas eksperta atzinumā par mikroliegumu izveidi ir jāsniedz informācija par to tuvumā esošajām barošanās vietām un tām nepieciešamajiem apsaimniekošanas pasākumiem saskaņā ar “*Mazā ērgļa Clanga pomarina aizsardzības plāns Latvijā*”⁸⁶. Jānodrošina, ka šā atzinuma iv. punktā norādītajās barošanās vietās esošo zālāju apsaimniekošanas plāns ietver gan to regulāru pļaušanu, gan pēc nepieciešamības – to kvalitātes uzlabošanu: krūmu un koku izciršanu aizaugušās pļavās⁸⁷, atsevišķu augošu lielu koku (galvenokārt ozolu) atbrīvošanu no koku un krūmu apauguma zālāju teritorijās;
- vi. ja faktiskie apstākļi kādā no jaunveidojamo mikrolieguma izveides vietām ir tādi, ka ir augstāks mežainums un ir maz zālāju platību, kurās ir mazajam ērglim *Clanga pomarina* piemērotas barošanās vietas, tad, atbilstoši ornitoloģijas jomas eksperta ieteikumiem, daļu no minētajiem pasākumiem var aizstāt ar līdzvērtīgiem pasākumiem, konsultējoties ar DAP. Aizstājot kādu no apsaimniekošanas pasākumiem, jānorāda konkrētus veicamos pasākumus un platības, lai kopumā tiktu nodrošināti mazajam ērglim *Clanga pomarina* optimāli barošanās apstākļi 2 km rādiusā ap ligzdošanas vietu;
- vii. lai novērtētu kompensējošo pasākumu efektivitāti, abos jaunizveidotajos mikroliegumos veicams ikgadējs mazā ērgļa *Clanga pomarina* ligzdošanas sekmju monitorings. Ja monitoringa veikšanas laikā tiek konstatēta būtiska nelabvēlīga ietekme, ir jānodrošina pasākumi, lai uzlabotu mazā ērgļa *Clanga pomarina* aizsardzības stāvokli (piemēram, mākslīgo ligzdu būvniecība un ligzdošanai piemērota koku zarojuma veidošana, lai ilgstoši piesaistītu mazos ērgļus mikroliegumu teritorijām, barošanās vietu apsaimniekošanas koriģēšana u.tml.). Monitoringa ietvaros iegūtie dati un to interpretācija, kā arī informācija par plānotajiem īpaši aizsargājamās sugas barošanās vietu apsaimniekošanas pasākumiem jāiesniedz DAP.

IVN uzdevums ir iegūt informāciju par Paredzēto darbību un apzināt to ietekmi, nevis saistoši izlemt, vai Paredzētā darbība var tikt īstenota. Tas ir papildu process, kas vēl nedod tiesības uzsākt Paredzēto darbību⁸⁸. IVN rezultātā, balstoties uz novērtējuma secinājumiem, gala lēmuma pieņēmējs konceptuāli izlemj, vai plānotā darbība ar būtisku ietekmi uz vidi, kādas ir visas Novērtējuma likuma 1. pielikuma darbības, var tikt akceptēta, vai būtiskās ietekmes iespējams novērst vai samazināt līdz pieņemamam līmenim. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs secina, ka Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējums kopumā veikts atbilstoši tā nosacījumiem un nav konstatējami Paredzētās darbības īstenošanai no ārējiem normatīvajiem aktiem izrietoši kopumā aizliedzoši faktori nevienā no plānotajām realizējamajām alternatīvām. Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā identificēta virkne ierobežojošu vai limitējošu faktoru, priekšnosacījumu

⁸⁶ Bergmanis, U. 2019. “*Mazā ērgļa Clanga pomarina aizsardzības plāns Latvijā*”. Latvijas Dabas fonds, Rīga, pieejams - <https://www.daba.gov.lv/lv/sugu-un-biotopu-aizsardzibas-plani>.

⁸⁷ Norādāms, ka, ja aizaugušās lauksaimniecības zemēs tiek novākts kokaugu apaugums, tas neizslēdz nepieciešamību turpmāk šo zālāju regulāri uzturēt.

⁸⁸ Sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012. gada 30. oktobra spriedumu lietā Nr. A42991709.

tālākajām plānošanas un projektēšanas stadijām, kā arī nosacījumi un kompensējošie pasākumi, ar kādiem Paredzētā darbība to akcepta gadījumā var būt īstenojama vai nav pieļaujama.

Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu tikt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta 2.¹ daļa, 24. panta pirmās daļas 2. punkts). Par Paredzētās darbības akceptu Novērtējuma likuma 21. panta izpratnē lemj Saldus novada pašvaldība.

Direktore

(paraksts*)

D. Avdejanova

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu